

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 12. FEBRUARJA 1981

ŠTEVILKA: 6 • LETO: XXX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

POT DO POLPROIZVODOV NE BO LAHKA

Da lahko naše tople in hladne valjarne predelajo več polproizvodov, ni nobenega dvoma. Prav tako vsi vemo, da izgradnja nove elektrojeklarne kasni nekaj let; polproizvodov pa ni niti na domačem, niti na klirinškem tržišču dovolj. Celo vrsta jugoslovanskih valjarn in predelovalcev bi jih pobrala, če bi bili le dostopni. Ima jih le zahodnoevropsko tržišče, skupaj z japonskim in ameriškim, za kar pa moramo odšteti čvrste devize. Pot do njih pa ni enostavna, vodi preko lastnega izvoza ali pa z združevanjem z ostalimi izvozniki. Zato se v tem trenutku le težko odločimo za tak nakup, čeprav bi nabava teh proizvodov omogočila večjo finalizacijo.

Kako naprej? Okrog domačih dobaviteljev (Smederevo, Zenica) smo že v preteklosti veliko napisali in kaj bistvenega nimamo več dodati. Samo to, da smatrajo v tem trenutku, da bi naša devizna udeležba in udeležba pri naložbah zagotavljala danes in v prihodnje nekaj več polizdelkov in surovin. Od teh količin pa bi se ne dalo kaj prida nabaviti preko 150.000 ton raznih polproizvodov, je za leto 1980 ta številka obstala pri 91.000 tonah. Če zdrknemo pod to mejno količino pomeni, da bi morali letos nadalje, reducirati posamezne dneve. To pa že ni politično vzdržno, ekonomsko pa bi pomenilo katastrofo.

V tem trenutku v komercialni razmisli in delujemo v smeri: »Z lastnimi izdelki priti do več vložnega materiala.« Obdelava češkega in

sovjetskega tržišča poteka intenzivno. Več uspeha imamo zaenkrat prav v ČSSR, ki lahko absorbira pomembne količine dinamov pločevine (do 6.000 ton) in žice za

varenje pod zaščitnim plinom CO₂ (do 4.000 ton). Nam pa nudijo slabe in tople valjane trakove, ki jih težko pričakuje valjarna trakov in hladna predelava. Pri tem je pomembno, da pridobimo na železovi substanci, da afirmiramo dinamov pločevino in VAC žico, ki sta na ostalih tržiščih že pridobili pohvalo.

Vendar se kljub začetnim uspehom pri menjavi teh dveh artiklov ne bi smeli zadovoljiti. Češki partnerji se zelo zanimajo za našo

(Nadaljevanje na 2. strani)

POSLEDICE OMEJITVE ELEKTRIČNE ENERGIJE V ŽELEZARNI

V dnevnih časopisih in v zadnjem Železarju smo že lahko prebrali o omejitvah v proizvodnji zaradi prisilnih izklopov električnega toka. To smo lahko slišali tudi prek radia in gledali na televiziji, vendar o posledicah omejitve ne vemo dosti. Po zbranih podatkih oddelka za operativno planiranje proizvodnje in vodstva TOZD Energetika so nas izklopi v Železarni prizadeli takole:

V elektrojeklarni je bila izklopljena Lectromelt električna peč 2. februarja od 15,33 do 22,45, 3. fe-

bruarja pa obe peči, Lectromelt in ASEA od 6. ure do 13,15. Skupaj torej 29 ur in smo zato izdelali 330 ton elektrojekla manj.

Tega dne, 2. februarja, je bila izklopljena tudi valjarna bluming štel od 14,40 do 20,55.

Večje omejitve so bile 3. februarja dopoldan in smo zato morali ustavljati obratovanje:

— od 5. ure do 13,15 poleg obeh že omenjenih elektropeč še BBC električno peč in peči za varilni prašek v TOZD Elektrode;

— od 7. ure do 7,45 Siemens v TOZD Hladna valjarna Jesenice;

— od 7. ure do 13,45 vetrilo v aglomeraciji, zaradi česar je bila proizvodnja manjša za 500 ton;

— od 7,05 do 12,40 Sendzimir valjavniško ogrado v TOZD Hladna valjarna Bela, zaradi česar smo naredili 150 ton manj;

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 6. strani)

OSEBNI DOHODKI ZA JANUAR

Mesec s praznikom, 184 urnim rednim delovnim časom in 31 dnevi, običajno spremlja tudi dokaj visok osebni dohodek. Da je v letošnjem januarju dosežen višji povprečni osebni dohodek kot v decembru pa je vplivalo tudi večje število dni sobotnih dopustov, revalorizirano nadomestilo za bolezensko odsotnost do 30 dni in ne nazadnje odločitev, da bruto osebni dohodek, preračunan na nove prispevne stopnje, uravnavamo na višino doseženo v decembru. Zaradi manjše obremenitve osebnega dohodka, se neto osebni dohodek poveča za 5,8 %.

Nekaj elementov pa je delovalo tudi v obratni smeri:

— v prvi vrsti ugotavljamo zmanjšanje deleža nadurnega pribitka. Obseg dela prek polnega delovnega časa je bil manjši od mesečnega poprečja za preteklo leto. Pribitok pa je več kot za polovico manjši od zneska za december, ko je bila izvršena izravnava ur s predpisanim številom ur za leto 1980;

— število plačanih ur na zaposlenega je manjše kot v decembru zaradi manjšega prikaza nadurnega dela, ki je pogojen z odvajanjem zaslužka enega dne za solidarnost. Ta dan se namreč evidenčno ne všteta v število plačanih ur;

— stimulacija za rast produktivnosti je manjša kot v decembru. Število ur dela je v obeh mesecih

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRODAJA V JANUARJU

V mesecu januarju je bilo prodano 31.683 ton naših izdelkov, kar je 4.567 ton, oziroma 12,6 % manj kot je predvideval gospodarski načrt. S to prodajo smo ustvarili 790,6 mio din osnovne realizacije in tako zaostali za planirano vrednostjo za 110,8 mio din. Poprečna prodajna cena je bila za 87 din/t ali 0,3 % višja kot smo načrtovali, zato ni prišlo do bistvene razlike med količinskim in vrednostnim doseganjem plana osnovne realizacije.

Realizacija storitvenih TOZD in ostala realizacija vključno s TOZD Družbena prehrana je bila nižja kot smo načrtovali in je tako negativno vplivala na skupno zunanjo realizacijo, ki je znašala 87,1 % družbenega plana.

Dosežena skupna realizacija je za 44 % višja od realizacije dosežene januarja lani, kljub temu, da količinsko zaostajamo za lanskeletnimi rezultati za 11,5 %. Vrednostni rezultat je boljši zaradi izrednega dviga prodajnih cen, saj so bile letošnje letos januarja za 61,8 % višje kot v istem mesecu lani. Če primerjamo te

rezultate z decembrskimi, pa opazimo znatne spremembe prav pri TOZD Valjarna debele pločevine in Profilarna, ki sta v lanskem letu znatno zaostajali za družbenim planom. Sprememba v deležu doseganja plana pa ni nastala zaradi večje proizvodnje in prodaje v teh dveh TOZD, pač pa zaradi spremembe plana, saj je v letošnjem letu tudi v planu upoštevano dvoizmenko obratovanje.

Gledano po posameznih TOZD januarski rezultati doseganja količin kažejo na probleme glede oskr-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Medsebojno povezovanje raznih samoupravnih subjektov v občini se doslej ni dovolj uresničevalo in zato se občina ni v zadostni meri razvijala kot enotna samoupravna skupnost. V tem pogledu je posebnega pomena vključevanje temeljnih organizacij združenega dela v samoupravno življenje občine. Če bodo te kot nosilke dohodka in zainteresirane za čimširše povezovanje v procesu reprodukcije imele ustrezen vpliv na politiko občine, bodo s samim tem delovale tudi proti lokalističnemu zapiranju, ki ga še vedno srečujemo. Občina kot mesto, kjer se urejajo odnosi in rešujejo vsi bistveni problemi življenja in dela delovnih ljudi in občanov — proizvodni, komunalni, socialni, kulturni in drugi — bo postala takšna človeška skupnost, za katero je Marx rekel, da je naposled odkrita politična oblika ekonomske osvoboditve dela. Do konca razvita občina je najboljša oblika in temelj za najširše samoupravno demokratično povezovanje delovnih ljudi pri reševanju vprašanj skupnega in splošnega družbenega interesa, ki se lahko rešujejo — po ustavi pa se tudi rešujejo — samo v pokrajini, republikah in federaciji.

Tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ, 23. junija 1978

Sodelavec orodjar (Foto I. Kučina)

NENEHNO SE MORAMO PRIZADEVATI ZA CELOVITOST URESNIČEVANJA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Kadar je govora o zakonu o združenem delu in njegovem uresničevanju v praksi, v vsakodnevnem življenju in delu, običajno naglašamo tisto najbolj občutljivo vprašanje ali vprašanja, ki se nanašajo na neodtujljivost pravic delavcev pri razpolaganju z ustvarjenim dohodkom. To je in nedvomno mora biti v ospredju vseh naših prizadevanj, vendar pa bi morali prav tako z enako občutljivostjo in odgovornostjo uresničevati celotno vsebino zakona. Pri tem pa gre nemalokrat za vprašanja socialističnih moralnih norm, ki jih nekateri morda res ne poznajo, drugi pa jih nečejo poznati in delajo še po starem. Pri tem imamo predvsem v mislih 21. člen zakona o združenem delu, ki opredeljuje ravnanje udeležencev na trgu in sicer:

»Organizacije združenega dela in drugi udeleženci na trgu ravnajo v skladu z zakonom in dobriimi poslovnimi običaji ter z moralnimi načeli socialistične samoupravne družbe in v skladu z družbenoekonomskimi odnosi v združenem delu in so za svoje ravnanje na trgu odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti kot celoti.

Organizacije združenega dela in drugi udeleženci na trgu morajo ravnati v skladu s sprejeto ekonomsko politiko in je njihova dolžnost, da ne krnijo stabilnosti in ne prizadevajo škode drugim udeležencem na trgu, potrošnikom ali družbeni skupnosti kot celoti.

Nespoštovanje teh določil zakona o združenem delu smo železarji nekajkrat občutili na lastni koži, ko so posamezni naši dobavitelji pozabili ali pa prezrli moralna načela socialistične samoupravne družbe, ki veljajo na trgu. Včasih pa na to pozabljamo tudi sami, morda vede ali nevede ali pa morda zato, ker smo še tu in tam prežeti s preteklo, že davno zavrnjeno družbeno prakso. Da ne bi preveč slepomišli naj napišemo, da pri tem mislimo tako na medsebojne dobave med temeljnimi organizacijami znotraj Železarne, kakor na naše dobave oziroma naročila v okviru sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne.

Iz informacije SOZD Slovenske železarne lahko vidimo konkretno sliko o medsebojnih dobavah med delovnimi organizacijami, pri čemer se nismo obnašali ravno po citiranih določilih niti mi, niti večina delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne. Drug drugemu smo pri medsebojnih dobavah ostali še veliko dolžni. Podobna slika je tudi v pogledu medsebojnih dobav znotraj Železarne med temeljnimi organizacijami združenega dela. Prav gotovo gre pri tem za vrsto objektivnih vzrokov, nedvomno pa so prisotni tudi subjektivni. In zato najbrž ni slučaj, da v službah SOZD Slovenske železarne razmišljajo, da bi v samoupravni sporazum, oziroma ustrezen samoupravni dokument vnesli določilo, ki bo vse delovne organizacije SOZD Slovenske železarne obvezalo na prioritete medsebojne dobave pred drugimi kupci.

No, ob tem bi se seveda morali bolj poglobiti tudi v druga določila zakona o združenem delu, ki govorijo o združevanju dela in sredstev najsiho med temeljnimi organizacijami Železarne ali SOZD Slovenske železarne. Nedvomno, da to narekujejo in terjajo narava proizvodnje, ekonomska, tehnična in tehnološka povezanost, kar bo zanesljivo posredno ali neposredno prispevalo k povečevanju dohodka, večji produktivnosti dela in pospešenemu razvoju. To razmišljanje pa bi moralo veljati tudi za širše območje.

Ker vsega tega v naših medsebojnih odnosih nimamo vpeljanega, se večkrat pri naši udeležbi na trgu obnašamo v nasprotju z dobriimi poslovnimi običaji in moralnimi načeli socialistične samoupravne družbe in se zadovoljujemo le s trenutnimi rezultati. Z združevanjem dela in sredstev in medsebojno tesno povezanostjo bomo dosegli novo kvaliteto v naših medsebojnih odnosih, kar je tudi učinkovita pot k hitrejši stabilizaciji gospodarstva. Zato morajo biti vsa naša samoupravna prizadevanja usmerjena v celovito uresničevanje zakona o združenem delu, kajti še vedno se preveč zadovoljujemo le s parcialnimi rešitvami.

POSLEDICE OMEJITVE ELEKTRIČNE ENERGIJE V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

— od 7,30 do 13,10 obe peči za toplotno obdelavo v TOZD Valjarna debele pločevine.

Ob 13,15, 3. februarja, so bile omejitve preklicane in smo v Železarni začeli obratovati brez omejitev.

Pri omejitvi elektroenergije 2. in 3. februarja moramo poudariti prizadevnost vodstva TOZD Energetika, ki mu je v sporazumevanju z dispečersko službo Elektrogospodarstva Slovenije uspelo preprečiti še večje zastoje v obratovanju oziroma večjo škodo zaradi prisilne prekinitve obratovanja.

Na zahtevek dispečerske službe Elektrogospodarstva Slovenije bi morali ob 15,26 ustaviti obe elektropeči v TOZD Jeklarna in prilagoditi odjem na 27 MW moči. Ker je pre-

tila nevarnost razpada elektroenergetskega sistema, so uspeli, ob 15,33 uri izklopiti le Lectromelt peč, dočim je ASEA peč normalno obratovala do preboda, s čimer so preprečili veliko materialno škodo.

Zaradi organiziranega prekinjanja obratovanja posameznih agregatov, ki so visoki porabniki električnega toka, so dosegli najmanjši mogoč izpad proizvodnje.

Zaradi razumevanja dispečerske službe Elektrogospodarstva Slovenije in dobrega sodelovanja naših sodelavcev s to službo so uspeli, ne samo preprečiti veliko materialno škodo, temveč tudi obratovati v času omejitve z obema pečema v elektrojeklarni od 22,45, 2. februarja, do 6. ure 3. februarja. V tem času so na vsaki peči vili po dve sarži. Zato je v naši elektrojeklarni tudi sorazmerno majhen izpad elektrojekla.

POT DO POLPROIZVODOV NE BO LAHKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

nerjavečo pločevino v kvalitetah C 4174, C 4571 in C 4172. Potrebujemo čez 3.000 ton, zadovoljni pa bi bili tudi z nižjimi količinami.

Séveda je sedaj vrsta na nas, da z vso odgovornostjo in strokovnostjo sprejemamo čim večje količine, kajti za to bi iztržili večje količine polproizvodov. Istočasno, ko bomo zadovoljili potrebe po slabih, toplo valjanih trakovih in žici, bomo verificirali našo tehnologijo in usposobljenost. Ta menjava s ČSSR nam bi omogočila prodor naše nerjave pločevine in trakov tudi v ostale dežele oziroma konvertibilna tržišča.

Ne nazadnje bi želel poudariti, da po večletnem uspešnem sodelovanju z zagrebško elektrodo pri izdelavi Emona elektrod in skupnim izvozom na sovjetsko tržišče, sedaj pričujemo sodelovanje z Negerotom na področju VAC žice. S skupnim nastopom si bomo pridobili več polproizvodov, negotovinska tovarna pa bo zaradi tega lahko preskrbljena z vložkom z naše strani.

Predvsem mislim, da dandanes klasičen način trgovanja vse manj in manj prihaja do izraza. Kooperacije, dodelave, tripartitni posli, vse to bo imelo v bodočem trgovanju prednost. Zato se že danes dogovarjamo s predelovalno industrijo, da bi vložni material pridobivali z izvozom njihovih izdelkov. Trikot lahko zaključimo na relaciji domači predelovalec — inozemski kupec — Železarna Jesenice kot uvoznik vložka. Z domačim predelovalcem se bomo na koncu lahko dogovorili o večjih količinah, saj bomo imeli iz česa valjati. Tudi čiste predelave bomo morali boljše preštudirati, da bi zagotovili optimalno obratovanje valjavnih kapacitet.

S tem pa vse kombinacije še niso izčrpane. Vsa Jugoslavija, zlasti pa železarna Jesenice nista izkoristili ugodnosti sporazuma, ki ga ima naša država z EGS. Deveterica ima pri uvozu nižje carinske dajatve (prelevmane) na naše blago, če se le-to giblje v mejah kontingentov (preferencialov) določenih s sporazumom. To pa pomeni, da je pretok materiala kliring-železarna — konvertibilno tržišče za naše podjetje interesantno, pri čemer pa mora biti ta pot v skladu s sporazumom. Vsi ti posli pa so ta čas v študiju, v drugem polletju pa bodo lahko prešli v fazo izvajanja.

—ec

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Diana Huseinbašić

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE INDIVIDULANI POSLOVODNI ORGAN

Janko Liška je pisal o tem v Delu 5. decembra 1980, v pismu Jezikovnemu razsodišču pa je še posebej poudaril:

»Moram reči, da se je ljudem ta učeni, birokratski, dolgovezni in zverženi jezik priskutil. Tudi izobražencem; zato menim, da sodi, »individualni poslovodni organ« in podobno, ves ta način izražanja, na zatožno klop, ne le v jezikovnem pogledu, marveč tudi zato, ker delavcem zapira samoupravljanje, namesto da bi ga odpiral in poglabljalo.

S tem je pravzaprav povedano že vse. Tudi Jezikovno razsodišče se pridružuje temu mnenju. Zavedamo se, sicer, da družbeni razvoj narekuje tudi novo izražanje. Vemo, da besedila zveznih zakonov nastajajo v srbohrvaščini in vemo, da se mora potem slovenski prevod ujemati z izvirnikom. Ker pa je srbohrvaščina v marsičem drugačna od slovenščine, nekateri izrazi v dobesednem prevodu napravijo besedilo ohlapno in zapleteno. Prepričani smo, da ljudje tudi po drugih republikah in pokrajinah niso ravno veseli tako zapletenega izražanja, ki ni v prid stvari. Družbeni delavci in delegati naj si zato po svojih močeh prizadevajo, da bo jezik naših zakonov in samoupravnih aktov razumljiv in slovenski.

Izraz INDIVIDUALNI POSLOVODNI ORGAN je ob številnih drugih preveč zapletenih izrazih sicer uzakonjen z Zakonom o združenem delu, vendar smo razumna družba: marsikatero okornost in togost smo že odpravili ali popravili. Kadar se pokaže, da kateri od izrazov ne ustreza, ga bomo po preudarku in demokratično zamenjali, če zdej pa je mogoče v praksi take nerodne posplošene zakonske izraze povedati bolj razumljivo.

Če gre torej pri INDIVIDUALNEM POSLOVODNEM ORGANU za direktorja, ravnatelja, upravitelja, poslovnega vodjo, poslovodjo in podobno, ga tako tudi imenujemo. S tem se ne bomo pregrešili ne proti zakonu ne proti ideji o samoupravljanju, bomo pa v izražanju naravnost in bližje življenju.

Razsodišče vabi posameznike, društva, organizacije in vse druge, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7. Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

OSEBNI DOHODKI ZA JANUAR

(Nadaljevanje s 1. strani)

skoraj enako, skupna proizvodnja pa je v januarju bistveno nižja kot v decembru, saj je večja proizvodnja bila dosežena le v treh temeljnih organizacijah;

— če v izračun poprečja vstavimo tudi nadomestilo za bolezensko odsotnost nad 30 dni, tedaj se je naš poprečni osebni dohodek manj povečal tudi zaradi razlike v vrsti plačil. Decembra je bilo namreč izvršeno doplačilo revalorizirane vrednosti boleznin za tiste delavce, ki so bili odsotni zaradi bolezni več kot šest mesecev.

Tokrat ni nobene enote združene dela naše delovne organizacije, v kateri bi poprečni osebni dohodek bil nižji kot v decembru. Kljub temu pa so opazne precejšnje razlike, saj npr. delovna skupnost za ekonomiko, tehniško kontrolo, raziskave in novogradnje dosegla na zaposlenega za 0,8 % višji poprečni neto osebni dohodek, temeljna organizacija Plavž pa kar 8,1 % višjega. Ob tem je zanimivo, da so delavci na Plavžu prejeli plačilo poprečno skoraj za pet ur manj časa kot v decembru, delavci navedene delovne skupnosti pa le pol ure manj. Na povečanje v temeljni organizaciji Plavž so imeli najmočnejši vpliv neprimerno boljši proizvodni rezultati po količini, kar se izkazuje z 10,5 % višjim skupnim učinkom po obeh merilih. V delovni skupnosti pa se kaže obraten vpliv. Skupna in gotova proizvodnja vseh temeljnih

organizacij je bila nižja kot v decembru, zato je nižje doseganje po obeh merilih učinkovitosti.

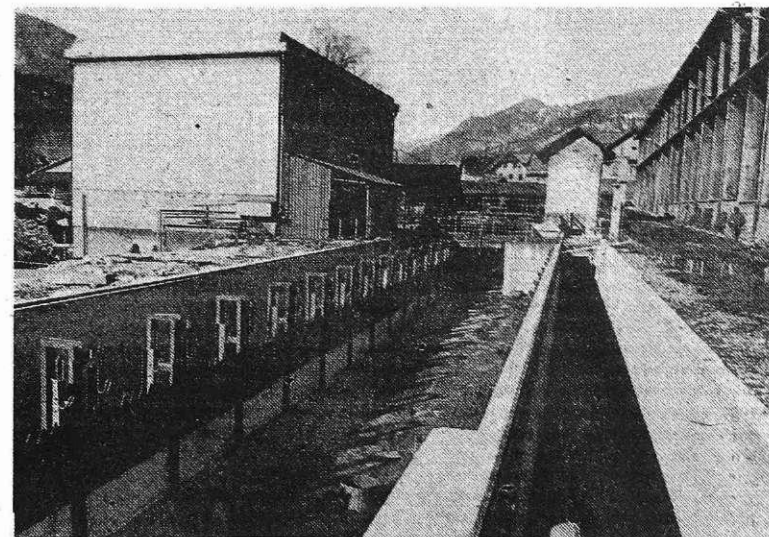
Zaradi širših primerjav prikazujemo v tabeli gibanje osebnega dohodka brez nadomestil za bolezensko odsotnost nad 30 dni. Ker sredstev za tovrstno odsotnost ne planiramo je nesmiselno, da jih v primerjave enakovredno vključujemo. Prikazan osebni dohodek na zaposlenega je tako manjši kot po dosedanjem prikazu na 182 ur pa je nekoliko večji, ker je bolezenska odsotnost plačana nižje od poprečja. Za osnovno orientacijo nam skoraj v vseh primerjavah služi osebni dohodek na 182 ur, ki bo odslej izhodišče našega povečanja tudi v Železarni. Za letošnji januar je ta osebni dohodek večji od poprečnega v letu 1980 za 16,7 %, glede na lanski januar pa znaša povečanje 29,6 %. Očitno tudi letos (za prvo polletje povsem gotovo) rast osebnih dohodkov ne bo tolikšna kot znaša dvig življenjskih stroškov ne glede na to, če gre za primerjavo s posameznimi meseci ali pa s poprečjem celega leta 1980. Življenjski stroški so namreč že prvi mesec višji od načrtovanih za poprečje celega leta. Zaradi tega družbene usmeritve glede razporejanja dohodka najbrž tudi v letošnjem letu ne bodo vzdržale brez sprememb, ker bo v organizacijah z nižjo rastjo dohodka dogovorjeno zaostajanje osebnih dohodkov najbrž nevzdržno.

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV JANUAR 1981

Obdobje	ur na zaposl.	OD na uro	din na zap. brez bolov.	din na 182 ur brez bolov.	% učinka	Indeks OD 1980 = 100
L. 1978	182,7	32,19	5.881	5.859	34,4	63,9
L. 1979	183,1	41,87	7.668	7.620	36,7	83,1
L. 1980	182,3	50,35	9.176	9.164	40,0	100,0
X. 1980	187,7	52,82	9.915	9.613	42,6	104,9
XI. 1980	182,3	54,33	9.904	9.888	43,2	107,9
XII. 1980	185,3	55,52	10.287	10.105	43,7	110,3
I. 1981	184,8	45,33	8.377	8.250	36,0	90,0
I. 1981	184,3	58,76	10.828	10.694	43,9	116,7

STRUKTURA OD ZA JANUAR 1981

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	Din na fizično zaposl.	Struktura OD v %	24 = 100	21 = 100	17 = 100
1. Osnovni OD	28.261.070	4.476	40,3	41,4	50,5	
2. Učinek	12.422.365	1.967	17,7	18,2	22,2	
3. Stimulacija za proizvod.	1.966.970	311	2,8	2,9	3,5	
4. Ocena del. prisp.	3.747.799	594	5,3	5,5	6,7	
5. SKUPAJ 1-4	46.398.204	7.348	66,1	68,0	82,9	
6. Nočni dodatek	1.881.937	298	2,7	2,8	3,4	
7. Popoldanski dodatek	1.191.480	189	1,7	1,7	2,1	
8. Nadurni dodatek	670.401	106	1,0	1,0	1,2	
9. Nedeljski dodatek	724.669	115	1,0	1,1	1,3	
10. Sobotni dodatek	280.527	44	0,4	0,4	0,5	
11. Praznični dodatek	392.303	62	0,6	0,6	0,7	
12. SKUPAJ 6-11	5.141.317	814	7,4	7,6	9,2	
13. Otežkočeni dod.	834.442	132	1,2	1,2	1,5	
14. Dodatek za del. dobo	2.375.334	376	3,4	3,5	4,2	
15. Sobotni dopust	1.000.769	158	1,4	1,5	1,8	
16. Ostala doplačila	219.331	35	0,3	0,3	0,4	
17. SKUPAJ 5+12 do 16	55.969.397	8.863	79,8	82,1	100,0	
18. Plačan praznik	5.609.039	888	8,0	8,2	10,0	
19. Redni in izr. dopust	3.773.770	599	5,4	5,5	6,8	
20. Nadom. OD za bol. ods. do 30 dni	2.882.024	456	4,1	4,2	5,1	
21. SKUPAJ OD iz sredstev DO	68.234.230	10.806	97,3	100,0	121,9	
22. Nadom. OD za bol. ods. nad 30 dni	1.769.606	281	2,5	2,6	3,2	
23. Ostale refundacije	141.957	22	0,2	0,2	0,2	
24. Izplačani neto OD	70.145.793	11.109	100,0	102,8	125,3	

Rekonstrukcija rak na jezu za čiščenje hladilne vode za Železarno (Foto I. Kučina)

Železarski globus

TANZANIJA

Ta afriška dežela pripravlja gradnjo železarne z letno zmogljivostjo 300.000 ton surovega jekla. Projekt študija, ki ga pripravljajo ob sodelovanju z organizacijo za industrijski razvoj Združenih narodov (Unido), bo gotov do konca letošnjega leta in do takrat bodo tudi pripravili

predlog finančne konstrukcije za to naložbo. Železarna bo uporabljala domače rezerve železove rude in premoga in bo med drugim oskrbovala s potrebnim polproizvodom že obstoječo valjarno ter obrat za izdelavo pocinkane pločevine. Ko bo pričela obratovati bo s svojimi zmogljivostmi krila vse tanzanijske potrebe po železarskih izdelkih.

IZVRŠEVANJE NAČRTA PROIZVODNJE IN RAZVOJA SOZD SŽ V OBDOBJU 1976-80

Obširne, podrobne in dolgotrajne razprave in usklajevanja so bili uvod k podpisu samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega načrta proizvodnje, ter razvoja Slovenskih železarn za obdobje 1976-1980. Pooblašteni delegati delovnih organizacij, povezanih v SOZD Slovenske železarn, so ta dokument podpisali 29. julija 1976, ko je bil srednjeročni načrt za sedem mesecev v izvrševanju. Z 31. decembrom 1980 je bilo srednjeročno obdobje 1976-1980 končano in sedaj že lahko pregledamo, katere dogovorjene naloge in sprejeti cilji so bili izvršeni in kje smo zaostali.

Dogovor, da se mora količina letno izdelanega surovega jekla povečati na milijon ton, je bil spremenjen in popravljen na okoli 900.000 ton. Če med izvrševanjem srednjeročnega načrta razvoja so namreč nastale take kasnitve pri izvrševanju rokov gradnje načrtovanih zmogljivosti v jeklarne, da je bila sprememba nujna. Nadaljnje kasnitve naložb in načrtovanih rekonstrukcij so bile poleg težav v obratovanju vzrok, da v minulem srednjeročnem obdobju v jeklarnah nobeno leto niso izdelali niti 800.000 ton surovega jekla.

Da bi izboljšali oskrbljenost tržišča z jeklenimi izdelki, je bila sprejeta naloga, da bi leta 1980 dati tržišču 850.000 ton izdelkov, dejansko pa je bilo za trg namenjenih le 767.957 ton. Naloga je pravzaprav bila, da dobro izkoristimo proizvodne zmogljivosti in da jih razvijemo do stopnje, da bi lahko izdelali 850.000 ton za trg. Ker nismo imeli dovolj lastnega jekla in možnosti za oskrbo s polproizvodi za nadaljnjo predelavo iz domačih in inozemskih virov, postavljene naloge ni bilo mogoče izvršiti.

Količina izdelanega surovega jekla in izdelkov za trg, pogojujeta tudi nadaljnji dve obvezi, ki nista izvršeni. Produktivnost na zaposlenega se ni dvignila po letni stopnji 4%, kolikor je bilo predvideno in tudi izvoz se po vrednosti ni približal potrebam uvoza surovin in reprodukcijskega materiala v načrtovanem obsegu. Za primerjavo in vrednotenje zadošča podatek, da je leta 1975 znašala količina izdelanih jeklenih izdelkov za tržišče že približno 741.000 ton in da je bila doslej najvišja realizirana leta 1978, ko je znašala približno 802.000 ton.

Število zaposlenih je v petih letih naraslo za okoli 7%. Količina izdelanih jeklenih izdelkov leta 1980 je bila le 3% večja od količine dosežene leta 1975. Čeprav se je specifična vrednost izdelkov dvignila, ta kvaliteta sprememba ne zadošča, da bi lahko računali z dvigom realizacije vrednosti prodaje za 4% letno na zaposlenega, mimo tega, da je takšna primerjava zaradi večkratnih sprememb cen v preteklem obdobju zelo težka.

Celokupna vrednost izvoza je znašala leta 1975 samo 39 milijonov dolarjev in do pred dvema letoma ni bistveno napredovala. Šele leta 1979 se je dvignila od 41 milijonov dolarjev doseženih v letu 1978, na 57 milijonov dolarjev. Še nekaj večji napredek je bil pa dosežen v preteklem letu, ko je vrednost izvoza dosegla 77 milijonov dolarjev.

Porabljena sredstva za uvoz surovin in reprodmateriala so leta 1980 znašala nekaj nad 100 milijonov dolarjev in so gotovo večja, kot leta 1976. Kljub temu lahko trdimo, da se je razlika med vrednostjo izvoza in uvoza v preteklem srednjeročnem obdobju zmanjšala - ne pa približala, kot je bilo mišljeno.

V samoupravnem sporazumu predvideno reorganizacijo v obliki produkcijskih celot ni bilo treba izvršiti, ker so bile s samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD Slovenske železarn z dne 27. februarja 1978 sprejete druge rešitve organiziranosti.

Industrijska cona na obmejnem jugoslovansko-italijanskem območju je sicer že odredjena, vendar doslej niso bili vzpostavljeni potrebni pogoji, da bi v njej ustanovili vsaj eno delovno organizacijo kot delovno organizacijo SOZD Slovenske železarn, kar je bilo v temeljnih razvoju predvideno.

Za gradnjo in rekonstrukcijo zmogljivosti ter potrebna obratna sredstva pri novih naložbah je bilo predvideno, da bi po cenah iz leta 1975 porabili v preteklem srednjeročnem obdobju 6.698 milijonov din. Pri upoštevanju poprečne letne podražitve 18%, bi morali porabiti v petih letih za naložbe okoli 13.000 milijonov dinarjev. V resnici znaša poraba po tekočih cenah vsega okoli 5.200 milijonov din ali komaj 40% tega, kar naj bi porabili za uresničitev načrtovanih naložb in ciljev. Porabljenih sredstev je bilo le toliko, kolikor je srednjeročni plan predvideval za naložbe v osnovna sredstva, na osnovi cen iz leta 1975, kar pomeni, da smo porabili 77% predvidenih sredstev za načrtovane naložbe v obdobju 1976-1980. Podatki o višini porabljenih sredstev so tudi najzgovornejši dokaz, zakaj niso bili realizirani materialni cilji proizvodnje.

Samoupravni sporazum z Inženiringom Bled je podpisan, po potrditvi dopolnjenega sporazuma na seji delavskega sveta SOZD SŽ letos v januarju in je tako naloga, ki jo

nalaga 11. člen samoupravnega sporazuma za preteklo srednjeročno obdobje razvoja SŽ v glavnem izvršena.

Četrto poglavje samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana obravnava oskrbovanje proizvodnje. Menim, da je ostalo iz tega poglavja še nekaj neizvršenih nalog. Predvideno je bilo, da bodo pogoji oskrbovanja s surovinami osnovne proizvodnje za vse delovne organizacije s cenami v nabavi izenačeni.

Predvideno je bilo, da se bodo delovne organizacije SŽ enotno oskrbovale z energijo, osnovnimi surovinami in reprodukcijskim materialom in bodo skupno nastopale tudi pri uvozu surovin in reprodmateriala.

V naslednjem petem poglavju so določila, ki obravnavajo notranji blagovni promet. Do realizacije določila, da je objektivna delitev dohodka, dosežena s prodajo na trgu, osnovno načelo medsebojnih odnosov delovnih organizacij v vertikalni tehnološki povezanosti, nas loči še mnogo časa in dela.

Medsebojno oskrbovanje naj bi bilo urejeno z določilom, da dobavitelj ne more blago, potrebno drugi delovni organizaciji SOZD Slovenske železarn prodati tretjemu porabniku, če se članica SOZD SŽ temu ni odpovedala. No, takih določil je še nekaj. Prav podobne obveze so tudi za prodajo izdelkov, do organiziranja skupne prodajno-informacijske mreže, enotnega nastopanja doma in na tujem, organiziranjem skladiščno prodajne mreže in še in še.

Letna vrednost izvoza je bila načrtovana in realizirana (v milo dolarjih):

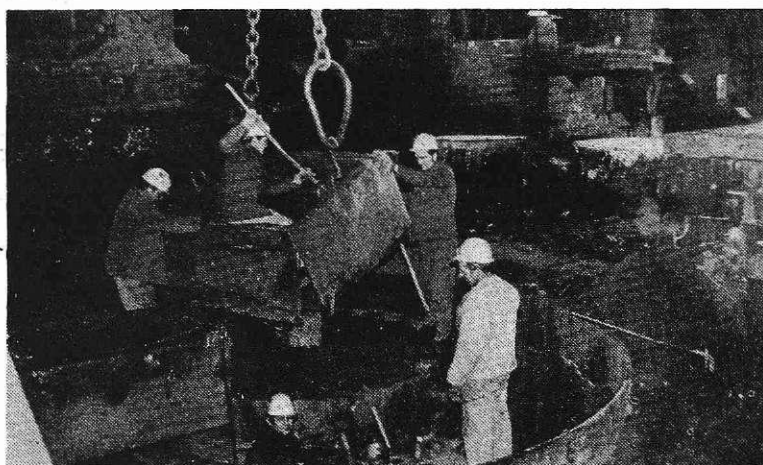
	1976	1977	1978	1979	1980
načrt	50	60	72	85	100
realizacija	45	40	41	57	77

V samoupravnem sporazumu o temeljnih plana je bila sprejeta poleg obljub o raznih aktivnostih pri sodelovanju z deželami SEV in deželami v razvoju tudi obveza, da se bodo Slovenske železarn vključile vsaj v dva industrijska projekta na podlagi sovlaganja in trajnejšega kooperacijskega poslovnega sodelovanja. Doslej nam to še ni uspelo, čeprav je bilo nekaj resnih namer, da bi to nalogo izvršili.

Razumljivo, bilo je veliko obvez tudi izvršenih in marsikdo bo dejal, zakaj toliko poudarka na neizvršenem. V vsaki delovni organizaciji bodo izdelali podrobno analizo izvršitve petletnega načrta. Za sestavljen organizacijo bodo izdelane prav tako analize, za vsako posamezno poglavje srednjeročnega plana 1976-1980 in za vse načrtovane aktivnosti. Vse to bo še predmet nadaljnjih analiz in obravnav, vendar čas hiti. Analize uresničevanja srednjeročnega plana so bile delane tudi tekoče za vsako leto posebej in skupno za preteklo obdobje, saj so, oziroma bi morale te analize služiti tudi kot osnova za pripravo srednjeročnega plana 1981 do 1985.

V vseh delovnih organizacijah v SOZD SŽ so že potrdili temelje srednjeročnega razvoja za obdobje 1981-1985 in tako so tudi za Slovenske železarn že potrjeni. Smo v zadnji fazi priprav za izdelavo planov srednjeročnega razvoja in s tem priprave nalog in ciljev, ki naj bi bili realni in čvrsta obveza za izvrševanje. Moj današnji prispevek naj bi samo opozoril predvsem na tiste obveze, katere smo načrtovali pa jih nismo izvršili v preteklem srednjeročnem obdobju. Podrobne analize bodo pripeljale do ugotovitev, zakaj posamezne naloge niso bile izvršene. Moj namen je samo opozoriti, koliko in kaj pomembnega nismo izvršili, da bi laže realno načrtovali v prihodnje.

Milan Marolt

Livarji pri pripravi modela za vliivanje ponvice (Foto I. Kučina)

OBVESTILO DELAVCEM ŽELEZARNE

V zakonu o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v letu 1981 (Uradni list SFRJ št. 41/80) je v 8. členu določeno, da morajo za potrebe popisa vse delovne organizacije in skupnosti do 20. marca 1981 izpolniti pomožne popisne obrazce za vsakega delavca posebej. Na obrazce moramo vpisati tudi osebno matično številko, zato prosimo vse zaposlene, da svojo osebno matično številko, ki ste jo dobili v letu 1980 vpišete na poseben obrazec, ki bo priložen izplačilnemu listu 15. 2. 1981 in ga čimprej vrnite svoje personalni.

Kadrovski sektor

MALI EKONOMSKI LEKSIKON

INFLACIJA - Povečan obtok denarja nad potrebnim nivojem v stanju gospodarskega ravnotežja ob istočasnem splošnem dvigu cen. Če cene z administrativnimi ukrepi držujemo in ne rastejo ali samo neznatno, ostane inflacijski pritisk, ki bo povzročil dvig cen takoj, ko bodo odpravljene administrativne ovire. Inflacija obstaja tudi, če se pri istem obtoku in volumnu denarja zmanjša velikost družbenega proizvoda, ki prihaja na tržišče, ker je tudi to debalans, ki ima za posledico dvig cen. Osnovni vzrok inflacije je neuravnovešenost, ki je nastala z večjim povpraševanjem (pri istih cenah) v odnosu na ponudbo blaga. Večje povpraševanje nastane tudi v pogojih proračunskega deficita, oziroma z neproduktivnimi izdatki.

Prva manifestacija inflacije je splošni dvig cen, ki je lahko počasen (postopen) ali nagel (galopirajoča inflacija). Pri tem dvigu cen so na slabšem varčevalci, upniki in tisti, ki imajo fiksne dohodke, medtem ko imajo korist dolžniki (vračajo relativno manjšo vrednost, čeprav je absolutni znesek ostal nespremenjen) in lastniki blaga in nepremičnin. Od tod tudi med močno in galopirajočo inflacijo dvigovanje hranilnih vlog in spreminjanje v blago, kar še poslabšuje situacijo (zaradi še večjega povpraševanja v odnosu na ponudbo).

Počasna inflacija lahko spodbuja proizvodnjo, močno pa vodi v deformacijo odnosa cen različnih proizvodov in storitev, kar močno ovira kasnejše vzpostavljanje realnih odnosov in odnosov v mednarodni menjavi. Popolno obrezovanje denarja in prekinitev vseh njegovih funkcij (posebno pa funkcije menjalnega sredstva) v galopirajoči inflaciji ima za posledico reformo denarnega sistema.

Za boj proti inflaciji moramo uporabiti take ukrepe, ki odpravljajo njene vzroke: monetarno - politične (povečanje eskontne mere, povečanje stopnje obveznih rezerv ipd.), fiskalni ukrepi (povečanje davkov, razpisovanje državnih posojil, ublažitve uvoznih carin, uravnovešanje proračuna, odprava deficita in drugo), dvig osebnih dohodkov samo v skladu z dvigom produktivnosti dela.

OBVESTILA KOLEKTIVU - OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 16. DO VKLJUČNO 22. FEBRUARJA

16. februarja, JOŽE OSVALD, vodja TOZD Livarna, Rateče št. 21. št. telefona 88-771 (pri Butinar),
17. februarja, VLADIMIR OBLAK, vodja TOZD Strojne delavnice, Jesenice, Titova 1 a, št. telefona 81-727,
18. februarja, BORIS PESJAK, vodja FRS, Jesenice, Cesta revolucije 2 a, št. telefona 82-726,
19. februarja, MARTIN ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska št. 1, št. telefona 77-130,
20. februarja, SREČKO MEŽNAR, vodja TOZD Vratni podboji, Mojstrana, Dvojce 107 a,
21. februarja, dr. MARIN GABROVŠEK, vodja TKR, Jesenice, Kejžarjeva 1, št. telefona 81-439,
22. februarja, EMIL AŽMAN, vodja sektorja novogradenj, Jesenice, Titova št. 3, št. telefona 82-262.
V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja št. telefona 601, soba št. 19.
Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj, dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa je v železarni Jesenice.
V prostih sobotah, nedeljah in praznikih je dežurstvo od 7. do 19. ure doma in od 19. do 7. ure zjutraj v železarni Jesenice.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK - 16. 2.	ZDENKO CUND	IVAN KAVČIČ
TOREK - 17. 2.	BOŽIDAR ČERNE	PRIMOŽ ŽVAB
SREDA - 18. 2.	FRANC NEČIMER	JOŽE CEJ
ČETRTEK - 19. 2.	STANE ERZEN	JOŽE RAVNIK
PETEK - 20. 2.	FRANCI NOVAK	VITO PRETNAR
SOBOTA - 21. 2.	BERTI KRAPEŽ	KAREL POGAČAR
NEDELJA - 22. 2.	JOŽE PEZDIRNIK	FLORJAN MLAKAR

Telefon dežurnega za vzdrževanje v železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 16. februarja do 21. februarja 1981 bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldne: II. obratna ambulanta dr. Resman Janez in III. obratna ambulanta dr. Želimir Cesarec.
popoldne: I. obratna ambulanta dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta dr. Nada Jensterle.
Dispanzer za borce: IV. obratna ambulanta dr. Nada Jensterle.
sobota 21. februarja: samo dopoldne: I. obratna ambulanta dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta dr. Nada Jensterle.
ZOBNE AMBULANTE:
dopoldne: I. zobna ambulanta v. den. Viktor Stražišar
Za železarno: torek, 17. februarja 1981 in četrtek, 19. februarja od 13. do 19. ure.
popoldne: II. zobna ambulanta dr. Alojz Smolej
Za železarno: torek, 17. februarja od 7. do 13. ure
Za borce: četrtek, 19. februarja od 8. do 13. ure
Sobota, 21. februarja samo dopoldne: II. zobna ambulanta: dr. Alojz Smolej

VABILO K SODELOVANJU

Vabimo kandidate z opravljenim izpitom za posluževalce visokotlačnih kotlov in delavce z dokončano poklicno šolo kovinarske stroke, ki bi želeli delati na področju energetike kot strojniki parnih kotlov, da se v roku 15 dni prijavijo na kadrovski sektor železarn Jesenice.
Vsakemu kandidatu, ki bo izbran bomo omogočili brezplačno opravljanje ustreznih tečajev in izpitov za samostojno opravljanje delovnih nalog.

OBVESTILO DELAVCEM ŽELEZARNE

Pri izplačilu osebnega dohodka za januar 1981 bo poleg izplačilnih listkov vsem delavcem TOZD in delovnih skupnosti železarn v kuverti priložen tudi zbir skupnega osebnega dohodka, ki ga je posameznik prejel v letu 1980.
Zbir vsebuje osebni dohodek v bruto in neto zneskih ter skupne družbene prispevke in služi kot obvestilo posamezniku.
Finančno računski sektor

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti ENT

OBJAVLJAMO

prosta dela oz. naloge na Raziskovalnem oddelku in sicer:
kalilec šifra 5825 D-4 10. ktg. 1 oseba

POGOJI:

Za opravljanje navedenih del oz. nalog se zahteva:
- poklicna industrijska šola metalurške smeri - kovač in dve leti delovnih izkušenj
- priučen delavec, ki ima z delom pridobljene delovne zmožnosti za dela oz. naloge kovača in 5 let delovnih izkušenj.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovski sektor železarn Jesenice, z oznako »za delovno skupnost ENT«.
Posebne prijavnice dobite pri kadrovskih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

30. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

V ponedeljek, 2. februarja je predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Božo Pančur sklical 30. sejo odbora, na kateri so poleg poročila o izvrševanju sklepov 29. seje, obravnavali še informacijo o poslovnem rezultatu v letu 1980, oceno izpolnjevanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec januar, predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec februar ter določitev razmerja pokrivanja stroškov za poklicno gasilsko in reševalno četo.

Poročilo o izvrševanju sklepov 29. seje odbora je podal član poslovodnega odbora Božidar Bartelj. Iz poročila je razvidno, da so sklepi 29. seje izvršeni.

Pod točko so razpravljali tudi o analizi za zbiranje odpadnih surovin, ki je bila pripravljena na osnovi pripomb odborov, za gospodarstvo v temeljnih organizacijah. Ustrezno obrazložitev je podal vodja oddelka za nagajevanje Rafael Penič. Člani odbora so se strinjali z naslednjimi usmeritvami, ki jih je pripravila ustrezna strokovna služba:

— Višina stimulacije za zbiranje odpadnih surovin velja od 1. 9. 1980 do 31. 12. 1981 in se nato vsako leto revalorizira skladno z rastjo osebnih dohodkov v Železarni.

— Znesek stimulacije se lahko po sklepu odbora za gospodarstvo na podlagi stališča sindikalne skupine, nameni za osebne dohodke, za sindikalno dejavnost ali kombinirano, vendar v nobenem primeru preko določenega zneska.

— Za zbiranje odpadnih materialov, ki niso zajeti v tem seznamu, se določi višina stimulacije na osnovi analize postopka zbiranja oziroma odstranjevanja.

— Odbor za gospodarstvo temeljne organizacije v sodelovanju z oddelkom za študij dela in nagajevanja uskladi višino stimulacije z veljavno stimulacijo za podobne postopke zbiranja.

— Stimulacijo, ki jo prejmejo delavci kot osebni dohodek, obračunava oddelek za obračun osebnega dohodka po vsaki zaključeni akciji zbiranja, stimulacijo, ki je namenjena za potrebe sindikalnih odborov, pa obračunava oddelek za nagajevanje vsake tri mesece.

Člani odbora so sklenili, da strokovna služba do naslednje seje odbora za gospodarstvo, ki bo predvidoma konec meseca februarja, vsaj teden dni pred sejo pripravi pisno gradivo glede zbiranja odpadnih surovin.

V nadaljevanju se je člani odbora vneli na znanje informacij vodje finančno računskega sektorja Borisa Pesjaka in člana poslovodnega odbora Božidarja Bartlja o poslovnih rezultatih v letu 1980. V zvezi s tem so dali pobudo za razpravo o poslovnih rezultatih na samoupravnih delovnih skupinah, s poudarkom predvsem na doseženo proizvodnjo, problematiko neizpolnjevanja proizvodnje, izplnih, stroških in specifičnih porabah, ker že sedaj s temi podatki razpolagajo vse temeljne organizacije in delovne skupnosti. Odbor za gospodarstvo je podprl vsa prizadevanja poslovodnega odbora za boljše gospodarjenje.

Vodja oddelka za operativno planiranje proizvodnje Avgust Karba je podal oceno izpolnjevanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec januar 1981. Člani odbora na podano oceno niso imeli pripomb. Iz razprave pa so ugotovili, da je temeljna organizacija Plavž v mesecu januarju kljub določenim težavam, v količini izdelanega grodlja

dosegla dobre rezultate, medtem ko je v kvalitetnem pogledu nekoliko zaostala. Ugotovili so tudi, da so v temeljni organizaciji Jeklarna na elektro pečeh izdelali rekordno število dobrih šaržev dinamo kvalitete za TOZD Hladna valjarna Bela.

Člani odbora so potrdili predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije prodaje za mesec februar 1981 ter predlog programa izvoza za mesec februar 1981. Na oba predloga niso imeli pripomb.

Ob koncu seje so obravnavali pogodbo za leto 1981 za poklicno gasilsko in reševalno četo in samoupravno interesno skupnostjo za varstvo pred požarom občine Jesenice glede višine prispevne stopnje in obveznosti med to skupnostjo in Železarno Jesenice ter v zvezi s tem sprejeli določene sklepe.

D. M.

TOZD Elektrode

18. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo TOZD Elektrode je imel 29. januarja 18. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Franci Terseglav. Najprej so sprejeli poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje za ugotovitvijo, da so vsi sklepi izvršeni. Na znanje so vzeli odgovor na delegatsko vprašanje, postavljeno na zadnji seji — neodgovorno ravnanje z lesenimi paletami.

V nadaljevanju so analizirali dosežene proizvodne rezultate v letu 1980, ki niso zadovoljivi. Skupni letni plan je bil dosežen v količini 24.652 ton ali 99,8 %. Plan plaščnih elektrod je bil dosežen 16.604 ton ali 87,4 %, VP žice 1481 ton ali 92,5 %, taljenih praškov 649 ton ali 81,2 %, aglomeriranih praškov 90 ton ali 90 %, ognjevarilnih materialov 4687 ton ali 203,8 % in elektrodne mase 1140 ton ali 126,7 %.

Ugotovili so, da je imela TOZD v letu 1980 več težav, ki so vplivale na nedoseganje planskih obvez. Glavni vzroki so bili občasno pomanjkanje vlečene in valjane žice v prvem polletju, pomanjkanje rezervnih delov za vlečno-rezalno linijo Curto 2, proizvodnja specialnih elektrod za izvoz in visoka bolezenska odsotnost. Kljub dodatnemu nočnemu delu rezalnih strojev in Curto linij, ni bilo mogoče zagotoviti zadostnih količin narezane žice in zato plaščevalne linije niso bile dovolj izkoriščene. Minimalni dnevni izpad proizvodnje plaščnih elektrod je deset ton.

Pomanjkanje narezane žice je prisotno tudi v letu 1981. Nujno je treba realizirati nabavo dveh rezalnih strojev, ki se vleče že več kot dve leti. Poskrbeti je potrebno tudi za amortizacijsko zamenjavo ostalih reparacijskih rezalnih strojev, ki so že dotrajani.

Pri taljenju varilnih praškov pa je poleg večjega števila okvar, zaradi iztrošenosti naprav, prisotna tudi slaba delovna in tehnološka disciplina nekaterih delavcev, ki tudi vpliva na dosežene delovne rezultate v tem oddelku.

Storilnost na delovno uro je v vseh oddelkih porasla minimalno,

dočim je pri izdelavi taljenih praškov močno padla.

TOZD je izvozila 5713 ton svojih izdelkov, v sodelovanju z EZ pa še dodatnih 3680 ton.

Odbor je potrdil predlog operativnega plana za mesec januar v skupni količini 1830 ton, za mesec februar pa 2070 ton.

Sprejeli so informacijo, da TOZD planskih obvez za mesec januar ne bo izpolnila. Vodja TOZD je pripomnil, da bi bili rezultati lahko boljši, če bi delali na solidarnostno soboto. Zato je odbor soglašal, da se v mesecu februarju organizira delo dveh plaščevalnih skupin tudi na proste sobote.

Obravnavali so poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu novembru in decembru.

Sprejeli so analizo izvršenih nadur v novembru in decembru. V novembru je bilo izvršenih 822 nadur, v decembru pa 1694 nadur. V mesecu decembru je bilo izvršenih 594 nadur več od planiranih, kar gre predvsem na račun visoke dopustniške odsotnosti.

Potrdili so predlog potrebnega števila nadur za mesec januar in februar.

Viktorju Žanu iz TOZD Remontne delavnice so odobrili izplačilo druge rente v znesku 2.218,00 din za uspešno izdelavo tesnilnega obroča za loputo v oddelku izdelave elektrodnih mas.

Obravnavali so primerjalno analizo fizičnih obremenitev delavcev plaščevalne L 1 in L 4, ki jo je izdelal SEO-odd. za študij dela in časa. Analiza je pokazala, da ni bistvenih odstopanj med posameznimi deli na L 1 in L 4, razen pri briketirki, ki je na L 1 za 17 % bolj

obremenjena. Zato je odbor soglašal, da se briketirki na L 1 poveča otežkočen dodatek za 17 %.

Razpravljali so o problematiki dobave magnezita in soglašali, da se ponudniku iz Žalca odobri od 100.000 do 200.000 din posojila za obnovo naprav za mletje magnezita, v kolikor je to v skladu s finančnimi predpisi in možnostmi.

Ob sklepu seje pa so obravnavali problematiko izdelave praškov za varjenje in možnosti za čimprejšnjo realizacijo naložb v te namene. V zvezi s tem so sklenili, da se o navedeni problematiki obvesti poslovodni odbor Železarne, ki naj zadevo prouči in da pisni odgovor na postavljena vprašanja.

M. S.

17. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Pod predsedstvom Janeza Kosmaka je bila 30. januarja 17. redna seja delavskega sveta TOZD Elektrode. Na seji so najprej pregledali izvrševanje sklepov zadnje seje in ugotovili, da so sklepi namenjeni za daljše časovno obdobje. Sprejeli so informacijo o rezultatih primerjalne analize fizičnih obremenitev delavcev plaščevalne L 1 in L 4.

Obravnavali in sprejeli so — samoupravni sporazum o temeljnih srednjeročnega plana LB — temeljne banke Gorenjske Kranj za obdobje 1981—1985

— samoupravni sporazum srednjeročnega plana Jugobanke — temeljne banke Ljubljana za obdobje 1981—1985

— spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v Jugobanko temeljno banko Ljubljana

— spremembe in dopolnitve statuta Jugobanke — temeljne banke Ljubljana

Potrdili so elaborat o delu inventurnih komisij in ugotovili, da so komisije svoje delo zadovoljivo opravile. Delavski svet pripominja, da je potrebno čimprej zagotoviti skladiščne prostore za gotove izdelke. Sedanje skladiščenje v proizvodni hali ni primerno, ker ima vsak dostop in je dana večja možnost prisvajanja.

Soglašali so s predlogom za likvidacijo osnovnih sredstev, ki so dotrajani in imenovali tričlansko komisijo za fizično in finančno likvidacijo teh osnovnih sredstev.

Ob sklepu seje pa so obravnavali problematiko izdelave praškov za varjenje in možnosti za čimprejšnjo realizacijo naložb v te namene. V zvezi s tem so sklenili, da se o navedeni problematiki obvesti poslovodni odbor Železarne, ki naj zadevo prouči in da pisni odgovor na postavljena vprašanja.

Obravnavali in sprejeli so še:

— pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva v Železarni in

— poslovnik za delo skupne disciplinske komisije.

Razpravljali so o zagotovitvi pravic in sredstev v zvezi z izvajanjem zdravstvenega varstva o začasni nezmožnosti za delo zaradi poškodb pri delu ali poklicne bolezni. Soglašali so s predlogom regionalne zdravstvene skupnosti, da se za zagotovitev sredstev za nadomestila osebnega dohodka ob začasni nezmožnosti za delo zaradi poškodb pri delu ali poklicne bolezni dodatno združujejo sredstva od osnove bruto osebnega dohodka v višini 0,15 %.

Ob sklepu seje so obravnavali še samoupravni sporazum o temeljnih plana posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo SRS za obdobje 1981—1985 in ga sprejeli brez pripomb.

M. S.

TOZD Valjarna debele pločevine

17. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Valjarna debele pločevine je imel 17. redno sejo v četrtek, 29. januarja, vodil pa jo je podpredsednik Dušan Kržišnik.

Po pregledu izvrševanja sklepov so ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni, oziroma so v izvajanju. V nadaljevanju so obravnavali in potrdili elaborat o inventuri za leto 1980. Predsednika centralne inventurne komisije pa so zadolžili, da do naslednje seje DS pripravi predlog za enkratno nagrado sodelavcev, ki so sodelovali pri inventuri.

Obravnavali so poslovanje temeljne organizacije in ugotovili, da je v preteklem letu poslovala dobro in je dosegla dobre kvalitete in količinske rezultate. Obravnavali in sprejeli so pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva v železarni Jesenice in poslovnik o delu skupne disciplinske komisije. Obravnavali in sprejeli so še naslednje samoupravne sporazume:

— samoupravni sporazum regionalne zdravstvene skupnosti Kranj glede združevanja sredstev (0,15 %) za nadomestilo osebnega dohodka v času nezmožnosti za delo zaradi poškodb ali poklicne bolezni,

— samoupravni sporazum o temeljnih srednjeročnega plana Ljubljanske banke — temeljne banke Gorenjske Kranj za obdobje 1981 do 1985,

— spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v Jugobanko — temeljno banko Ljubljana,

— spremembe in dopolnitve statuta Jugobanke — temeljne banke Ljubljana in

— samoupravni sporazum o temeljnih srednjeročnega plana Jugobanke — temeljne banke Ljubljana za obdobje 1981—1985.

Za podpis vseh navedenih sporazumov so pooblastili Marjano Stojan.

Delegati so bili seznanjeni s predlogom za likvidacijo osnovnih sredstev in seznanom elektro motorjev, ki se ne dajo uporabiti ter se jih zato daje na razpolago drugim temeljnim organizacijam. Delavski svet nanju ni imel pripomb in ju potrdil.

Na predlog kadrovskega sektorja so delegati potrdili nove višine nagrad za prakso učencev in študentov jeseniške in radovljiške občine.

Seznanjeni so bili tudi z dopisom poslovodnega odbora v zvezi s približno 5 % manjšo obremenitvijo bruto osebnega dohodka oziroma ekvivalentno povečanim izplačilom osebnega dohodka in soglašal s predlogom da se višina obračunskih postavk začasno ne menja.

IS

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz štirih temeljnih organizacij in iz ene delovne skupnosti prejeli šestnajst zapisnikov SDS. Med zadetimi, ki so jih skupine obravnavale, kaže omeniti predvsem dve: razpravo o proizvodnih dosežkih v lanskem letu ter priprave na letne konference osnovnih organizacij sindikata. Seveda pa so skupine razpravljale tudi o drugih zadevah in opozarjale tudi na nekatera vprašanja internega značaja.

Iz TOZD ŽIČARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD žičarna I-1, I-2, II-1 in II-3, patentirnica 1, 2 in 3 ter votličarna. Vse SDS so razpravljale predvsem o proizvodnih rezultatih, doseženih v lanskem letu ter o kvalitetni problematiki (reklamacijah). SDS vodstvo TOZD ugotavlja, da so se reklamacije v lanskem letu tako po številu kot po vrednosti precej znižale, razpravljala pa je tudi o tehnološki disciplini v zvezi s patentiranjem in luženjem žice. SDS žičarna I-1 omenja, da jim je v lanskem letu primanjkovalo predvsem toplo valjane žice iz uvoza in iz Zenice (iz naše valjarne žice so jo dobili več kot so planirali) ter, da se to kaže tudi v proizvodnih rezultatih. Na tem sestanku so bili imenovani tudi trije žičarji, ki so v decembru izdelali žico z napako. Predlagala pa je, da naj bi v prihodnjem letu vsem delavcem v Železarni pisali dopust na prosto soboto za solidarnost. SDS žičarna I-2 je kritično spregovorila zlasti o disciplini (predčasno ustavljanje strojev in odhajanje z dela zapazajo predvsem na tistih strojih, na katerih delavci norme najmanj presegajo). Pritožuje se tudi nad tem, da se varilne aparate popravljajo samo na dopoldanski izmeni. Delavci menijo, da bi morali vsaj manjše okvare popravljati tudi na popoldanski in nočni izmeni. SDS žičarna II-1 je v zvezi z lanskoletnimi proizvodnimi rezultati posebno pozornost namenila predvsem vzrokom zaradi katerih niso izpolnili operativnega plana. Vendar pa skupina obenem ugotavlja, da je

bil v lanskem letu dosežen pomemben napredek pri kvalitetnem asortimentu, še zlasti pri patentirani v VAC žici, ter pri palicah. SDS omenja, da se problem še vedno pojavljajo pri luženju, občasno pa tudi pri žarjenju žice. Na sestanku SDS žičarna II-2 so se delavke z VAC linije ter iz prevajalnice odločile, da ne bi prejemale bluz, zato pa raje dvojce delovnih hlač. SDS žičarna II-3 prosi za čimprejšnjo ureditev sanitarij, pritožuje pa se tudi nad enim izmed vzrokov viličarjev, ki naj bi ga zamenjali. Spregovorila je tudi o varčevanju. V zvezi s tem je predlagala, da naj bi usnjene rokavice (pritožujejo se nad njihovo kvaliteto) za naprej kupovali pri dobavitelju, ki jim bo garantal, da jih bodo lahko uporabljali določen čas. Ugotovitev SDS patentirnica 1 v zvezi z lanskoletno proizvodnjo je vzbudila: dosegli so drugo najvišjo letno proizvodnjo. V zvezi s kvalitetno problematiko pa skupina omenja, da bi bilo treba bolj tekoče spremljati kvaliteto patentiranja ter uravnavanje temperatur. SDS patentirnica 2 meni, da je bilo v lanskem letu nekaj izpada v proizvodnji tudi zaradi pomanjkanja delavcev (bolovanje, izostanki), še več pa zaradi pomanjkanja toplo valjane žice vseh kvalitete, pa tudi zaradi pomanjkanja patentirane žice. V zvezi z ožjo obratno problematiko SDS ugotavlja, da se pojavlja več problemov, ki bi jih morali reševati postopoma (redno popravilo strojev, pregledi in popravila žerjavov itd.). Postavila je tudi vprašanje, kdaj je planiran remont na progi A in kdaj na progi B. SDS patentirnica 3 je razpravljala o razmerah v oddelku ter o odnosu do delovnih naprav ter do materiala. Ugotavlja, da sta red in čistota na dokaj nizki ravni (vzrok za to vidi v slabi kontroli ob predaji dnin). SDS se pritožuje nad žično valjarno, češ, da od tam dobivajo vse pogosteje med toplo valjano žico pomešano tudi navadno žico, večkrat pa tudi porezane in »pomečkane« kolobarje. To jim povzroča precejšnje nevarnosti. Boje se, da bi lahko prišlo do zameškanja, če delavci napake ne bi pravočasno odkrili že pri pripravljanju kolobarjev. SDS votličarna ugotavlja, da se je v lanskem letu povečala iztrošenost vlečnih vtičev. V zvezi s tem omenja dva vzroka: zmanjšanje proizvodnje žice slabše kvalitete ter slabšo kvaliteto widia jeder.

SDS žebljarna 1 (TOZD ŽEBLJARNA) je v prisotnosti vodje TOZD, predsednika osnovne organizacije sindikata, sekretarja OOK ter delegacije iz neke druge SDS, razpravljala o odnosih med člani SDS ter enim izmed sodelavcev, s katerim

ostali ne želijo več delati v skupini pri nadurnem delu. Do takšnega načina reševanja problema je prišlo potem, ko se je ta sodelavec pritožil na sodišče združenega dela zaradi sklepa odbora samoupravne delavske kontrole TOZD Žebljarna, da mu ni dovoljeno opravljati nadurnega dela ob prostih sobotah. Iz obširnega, sedem tipkanih strani dolgega, zapisnika je moč razbrati predvsem to (seveda ni manjkalo najrazličnejših očitkov), da večina obsoja način reševanja problema, ki ga je ubral ta sodelavec ter, da prvi žebljari odklanjajo nadurno delo s pomočnikom, ki ne more (ali noče) polno pomagati pri delu. SDS zavijalnica žebljarna pa je razpravljala o gospodarjenju v lanskem letu ter izrekla nekaj pripomb na izplen in slabo delo čistilnice. Pod razno je bilo precej kritike na račun napačno postavljenih kaloriferjev, posebej pa še nad enim izmed sodelavcev, ki vključuje kalorifer kot in kadar mu paše, ne da bi se oziral na želje in potrebe ostalih delavcev. Nezadovoljstvo je izrazila tudi nad slabim žigosanjem zavitek. Delavkam, ki zavitke žigosajo preveč površno se bo to poznalo pri oceni delovne uspešnosti.

SDS vzdrževanje plavž 3 (TOZD VZDRŽEVANJE) je na sestanku podprla predlog delegatov za delavski svet TOZD in za odbore pri delavskem svetu ter imenovala delegata za letno konferenco osnovne organizacije sindikata.

Tudi SDS lokomotivna delavnica (TOZD TRANS-PORT) je imenovala tri delegate za letno konferenco osnovne organizacije sindikata, hkrati pa tudi enega poverjenika v izvršni odbor osnovne organizacije sindikata.

Dva delegata za letno konferenco OOS je na svojem sestanku imenovala tudi SDS nabava 1 (DELOVNA SKUPNOST ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE), trem sodelavcem pa so bila podeljena tudi priznanja ob 30-letnici samoupravljanja. Razen tega se je SDS dogovorila, da bo pregledala podatke, ki so jih dobili z enomesečno uvedbo »registratorja delovnega časa«. Na osnovi teh podatkov pa se bodo pogovarili tudi o možnosti za uvedbo premakljivega delovnega časa. SDS računovodstvo osebnega dohodka je na sestanku brez posebnih pripomb potrdilo predlog o dodatni prispevni stopnji za združevanje sredstev za zdravstveno varstvo pri poškodbah pri delu. Utemeljitev: v težki industriji so večje možnosti poškodb pri delu.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

VZDRŽEVALCI O SVOJEM DELU

V petek, 30. januarja smo se mladi iz TOZD Vzdrževanje zbrali na razširjenem sestanku predsedstva. Prisotni so bili tudi Franci Pogačnik, Ahmet Telolović in Miro Mohorič.

Najprej smo obravnavali naloge, ki smo jih izvršili v mesecu januarju in sicer:

a) Oživili smo aktiv mladih komunistov in za vodjo aktiv izvolili Bojana Sporarja. Pri tem pa smo si zadali tudi dve nalogi in sicer:

— analizirati je treba neaktivnost mladih komunistov in vzroke zato in — pripraviti se je treba na temo Mladi v družbenoekonomskih odnosih.

b) Na športnem področju smo sodelovali v kurirskem smuku, v streljanju z zračno puško ter pri sindikalnih tekmah v veleslalomu in teklu.

V nadaljevanju smo govorili o akciji za izbor boljšega mladega delavca — samoupravljalca. V aktivih so izvolili komisije, ki bodo spremljale aktivnost posameznikov.

Komisije jih bodo ocenile po predloženih kriterijih.

Govorili smo tudi o nalogah, ki jih moramo izvršiti v mesecu februarju in sicer:

— obravnava zaključnega računa oz. poslovnega poročila,

— evidentiranje brigadirjev za MDA,
— pohodu na Stol,
— sodelovanje na prireditvah ob slovenskem kulturnem prazniku
— izvedba problemske konference mladih komunistov.

N. C.

VOLILNO-PROGRAMSKA KONFERENCA

V petek, 6. februarja, smo mladi v OO ZSMS TOZD Elektrode izvedli volilno-programsko konferenco. Prisotni so bili tudi sekretar KS ZSMS Železarne Tihomir Kostič, sekretar OO ZK Ljubo Radovič in predsednik OO sindikata Stanko Sedlar.

Na podano poročilo o delu v preteklem obdobju smo imeli veliko pripomb. V razpravi je bilo povedano, da smo mladi zainteresirani za delo v svoji, kakor tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah, kjer smo tudi dokaj aktivni, kar sta povedala sekretar zveze komunistov in predsednik sindikata. Neaktiv-

nost, ki se je pokazala v preteklem obdobju torej ne pomeni nezainteresiranost mladih za delo, temveč predvsem neaktivnost oziroma neorganiziranost članov predsedstva, saj smo mladi sprožili ogromno vprašanj in si tudi zastavili pomembne naloge za prihodnje obdobje.

Za dober potek volilno-programске konference je veliko pripomogel tudi sekretar koordinacijskega sveta, predvsem pri reševanju različnih problemov in dilem, kot tudi s koristnimi napotki za bodoče delo.

Po poročilu in razpravi smo izvolili nove člane predsedstva: za predsednika Šemsa Beširoviča, za sekretarja Bojana Birka, referenta za IPD Marto Zupan, referenta za informiranje Sonjo Lasnik, referenta za SLO in DS Bogdana Stuparja in referenta za šport Marjana Mraka.

Dogovorili smo se, da referenti oblikujejo komisije in do naslednje seje pripravijo programe dela.

Š. Beširovič

RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

Ob kulturnem prazniku — 8. februarju je osnovna organizacija ZSMS TOZD Vzdrževanje pripravila v jedilnici valjarne na Beli zanimivo razstavo fotografij z železarskimi motivi avtorja Tihomirja Pinterja iz Ljubljane. Avtor je znan fotograf, ki ga najbolj zanimajo železarski motivi. Za svoje fotografije je prejel že veliko nagrad na razstavah v Jugoslaviji in v tujini. Je tudi nosilec naziva mojster fotografije in Excellence FIAP, ki ga za dosežke na mednarodnih razstavah podeljuje mednarodna fotografska komisija.

Njegove fotografije so na visokem likovnem in tehničnem nivoju. Nekaj fotografij je posnetih tudi v naši železarni, zato so še posebno zanimive.

Želeli smo fotografije predstaviti v okolju, v katerem so bile posnete in jih približati širši množici ljudi, ki nima prostora. Običajno so razstave v Delavskem domu, ki pa je precej oddaljen od središča mesta in kljub bližini tovarne zaide vanj malo ljudi. Tukaj pa so fotografije v prostoru, kamor zahaja veliko delavcev Železarne. Neveljavno so razvrščene po stenah in v času polurne-

ga odmora si jih delavci lahko ogledajo. Razstava bo odprta do konca februarja.

Vitimir Pretnar

PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

V četrtek, 5. februarja, so učenci doma ŽIC izvedli proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku s kvizom na temo: France Prešeren. Na kvizu so nastopile štiri tričlanske ekipe in sicer: ekipa KS Sava, železarskega izobraževalnega centra, šole za zdravstvene delavce in ekipa doma učencev. Kviz je vodil Janez Kavčič, strokovno žirijo pa so sestavljali: Majda Golobčič, Zdravko Cestar in Marko Peterman. Najboljša je bila ekipa ŽIC.

Ekipe so pokazale dobro znanje in so za svoj trud prejele znački in knjižice: Po poteh kulturne dediščine na Gorenjskem.

A. Grudič

ŽELITE PLESATI, SPOZNATI PRIJATELJE ... ?

Znano je, da si tako mladina kot starejši po napornem delu in učenju želijo in tudi potrebujejo sprostitve, rekreacije, razvedrila. Pri tem dobiva vedno večjo veljavo družabni ples, ki je tako kot v svetu tudi pri nas vedno bolj priljubljena aktivnost v prostem času. O plesu strokovnjaki celo trdijo, da je biološka in psihološka potreba vsakega od nas, da se po glasbi, v ritmu giblje sam ali kar je še prijetneje v družbi vrstnikov. Za doseg take sprostitve in pravilno kulturno vključevanje v plesno sredino pa je potrebno osnovno znanje družabnega plesa.

S tem namenom organizira OK ZSMS Jesenice v posebnem prostoru hotela Pošta na Jesenicah plesni tečaj. Tečaj je namenjen tako zaposlenim kot srednješolski in visokošolski mladini do 25. leta starosti. Tečaj, ki zajema deset vaj, bo vsak ponedeljek od 19.30 do 21. ure in se

prčne 23. februarja. V programu so glavni standardni in latinskoameriški plesi: foxtrot, dunajski valček, polka, slow in blues rhytem, loogik(jive), Discofoxtrot, osnova Rock'n'rolla in disco gibanja. Tečaj bo vodil profesionalni plesni učitelj Dušan Homan. Bil je vodja centralne plesne šole v Ljubljani, kot udeleženec svetovnega plesnega kongresa v ZRN pa je seznanjen tudi z zadnjimi plesnimi novostmi.

Tečajnino, ki je za dijake, študente 300 din, za zaposlene pa 450 din, se vplača ob pričetku tečaja v hotelu; vsak tečajnik dobi plesno vstopnico, ob zaključku tečaja bo družabni večer s podelitvijo priznanj.

Le pod strokovnim vodstvom plesnega učitelja, ki vas bo večje popeljal v skrivnostni svet družabnega plesa, boste našli vse tisto, kar vam ples lahko nudi. Zato vas vabimo, da se nam pridružite!

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

19

Tito

ZAŠČITA ŽIVALI...

Prvo kar nam omogoča pridobiti dovolj prostora, sta pravilna poševna namestitve porodnice, zadnji del mora biti za 30–50 cm višje od prednjega, in nadostilo plodne vode, ki razširi maternico in omogoči, da plod potisnemo od vhoda v medenično votlino.

Naravnava plodu. Poglavitno načelo je, da preden izvlečemo plod, le-tega naravnava v normalno lego, (prednjo podolžno lego), v normalen položaj (zgornji položaj) in pravilno držo glave ter prednjih okončin, ki morajo biti iztegnjene naprej in obrnjene v porodni kanal.

Naravnava z roko. Pogosto zadoščajo majhni posegi z roko, da plod naravnava v pravilno lego, položaj in držo.

Naravnava z roko in zanko. V številnih primerih naravnava plod tako, da med nategovanjem vrvi, ki jih privežemo na okončine, hkrati pšod potiskamo naprej in na stran. To je skupek sil, ki delujejo v različnih smereh in ki so nujno potrebne za uspešno naravnavo.

Naravnava z roko in porodniškimi instrumenti. Takšni primeri zahtevajo pomoč izkušenega porodničarja.

Izvlačenje ploda v napačnem položaju ali napačni drži. Takšen poseg pri kobili in kravi lahko uporabimo le izjemoma, ker je to po načelih porodniške pomoči nepravilen, neustrezen in pogosto precej tvegan. Če tako rešimo porod, ne bo nihče imel pripomb, če pa se karkoli zaplete, potem takšno ravnanje štejejo v redno strokovno napako. Glede na to moramo premisliti, preden homo uporabimo to tvegano metodo. Vsekakor je najbolje, da je nikoli ne uporabimo.

Kako izvlečemo plod. Plod praviloma izvlečemo v pravilni legi, položaju in drži tako, da v prednji podolžni legi namestimo zanke na vrat in nad biceljem prednjih okončin. Za vrat uporabljamo zanko, ki se lahko zadrgne samo do določene veje, da ne bi zadržili vratu in zadušili plodu. Plod moramo izvleči v skladu z osjo medenične votline, ki je pri kravi dvakrat zlomljena črta, pri kobilu pa ima obliko polkroga.

Pri kravi vlečemo plod v štirih smereh:

1. Vlečenje je usmerjeno navzgor, da spravimo glavo in prednje okončine v porodni kanal. Tako ravnanje je nujno potrebno, da potegnemo plod do vhoda v medenično votlino, ki je v nekaterih primerih precej višja od položaja ploda v maternici. V prednji podolžni legi je to najtežje in najbolj tvegano, ker morajo hkrati glava in prednje okončine zdrkniti v porodni kanal in ker s tem širimo porodni kanal, če ni dovolj odprt. **Posebno opozorilo!** Če glava ne zdrkne gladko v porodni kanal, temveč ga čelo ploda potiska in guba, moramo nasilno vleko takoj ustaviti, sicer bomo v večini primerov raztrgali ustje maternice. To oviro pogosto odpravimo tako, da z eno ali obema rokama potisnemo nagubani obroč porodnega kanala prek čela ploda. Ta poseg opravimo enako, kot pritiskamo sramnico prek čela ploda.

2. Ko so glava in prednje okončine v porodnem kanalu, vlečemo naravnost.

3. Ko se bliža zadnji konec ploda porodnemu kanalu (plod smo že izvlekli do lopatic), vlečemo navzgor.

4. Ko smo spravili medenični obroč v porodni kanal, začnemo vleči plod vse bolj navzdol, nazadnje pa ga vlečemo vzporedno z zadnjimi okončinami porodnice.

Če je plod prevelik, ali kadar je porodni kanal preozek ali ne dovolj odprt, moramo izmenoma vleči: za eno nogo, za drugo nogo in glavo. Vlečenje prilagajamo potrebam. Posebno pomembno je, da moramo vleči v nasprotni smeri od stene porodnega kanala, ob kateri je okončina ali glava, npr. v prednji podolžni legi desno nogo ploda vlečemo poševno k odprti porodni kanal proti desni strani glede na porodnico.

Pri kobili ponavadi vlečenje plodu ni kak poseben problem, ker je kobili porodni kanal najbolj skladen za lahek porod in ker je kobili plod razmeroma vitek in ožji od porodnega kanala. Kobili plod izvlečemo skladno s potekom medenične osi, ki je polkrožna.

Pri malih prežvekovalcih (ovca, koza itd.) ravnamo enako, kot smo opisali pri kravi.

Pri svinji in psici ne moremo dosti opraviti z roko in je najbolje poklicati strokovnjaka.

Čeprav smo dali le kratka napotila za porodniško pomoč, upamo, da bo vsak lahko dobil nekaj splošnih navodil za pomoč pri porodu domačih živali.

Namen bo dosežen, če homo s svojim ravnanjem prepreči škodo, ne pa jo povzroči, kar smo omenili v uvodu v porodništvo.

Porod lahko spremljajo tudi motnje. O teh govorimo tedaj, kadar se žival ne more v določenem času in brez težav osvoboditi ploda ali plodov. Motnje pri porodu povzročajo: nenormalna stanja ali bolezni porodnice, nepravilna lega maternice, nepravilnosti pri plodovih, nepravilnosti in obolenja plodnih ovojnic.

Znamenja za motnje pri porodu so: večurni neuspešni porodni popadki, če v krajšem času potem, ko počijo plodovi mehurji, porod ne napreduje, če plod zastane vklesčen v porodnem kanalu.

Ker je pomoč pri porodu z motnjami zahtevna, jo prepustimo veterinarskemu strokovnjaku, poskrbimo le, da je čim hitrejša.

Viri: Branko Rebesko in Polde Stukelj: Veterinarski priročnik za enote civilne zaštite in kmetovalce

Konec!

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

BOLGARSKA ŽELEZARSKA INDUSTRIJA

Iz razpredelnice je razvidno, da se je količina v Bolgariji izdelanega jekla v zadnjih letih gibala okoli 2,5 milijona ton:

	1970	1975	1977	1978	1979	1980
količina milij. ton	1,80	2,26	2,58	2,47	2,48	2,50

Vendar pospešena industrializacija dežele vedno bolj zahteva nadaljnjo izgradnjo železarske industrije. Izdelava in predelava kovin v Bolgariji se je v zadnjih letih razvila v eno najbolj dinamičnih industrijskih vej. Leta 1979 so krile domače železarne 70 % celotnih bolgarskih potreb po valjanih proizvodih.

Železarska industrija Bolgarije ima načrtovane zelo zahtevne cilje, ki pa v preteklem petletnem obdobju 1976/1980 niso bili v celoti doseženi. Kajti v primerjavi z letom 1975 bi se morala leta 1980 povečati količina valjanih izdelkov za 58 %, surovega jekla za 46 % in železne litine za 38 %, vendar se to ni v celoti zgodilo. Danes obratujeta v Bolgariji dve železarni. Prva v Kremikovcih pri Sofiji in druga imenovana po Leninu pri Perniku in jih nameravajo še nadalje modernizirati ter povečati njuno zmogljivost.

Tretjo železarno, v kateri načrtujejo, da bodo v njej naredili štiri milijone ton surovega jekla letno, gradijo pri mestu Burgas ob obali Črnega morja. Ko bo nova železarna pričela obratovati, bo Bolgarija v celoti krila svojo porabo železarskih

izdelkov iz domačih virov. Po končani prvi fazi izgradnje te železarne bo pričela obratovati valjarna profilov s premerom 12 do 60 mm za kritje potreb gradbene in strojne industrije. V drugi fazi bodo zgradili valjarne za srednje in velike profile z letno zmogljivostjo 1,8 milijonov ton. V zadnji fazi bo zgrajena še valjarna debele pločevine za valjanje največje širine 3,5 do 4,0 metrov. Za prvo fazo bodo uporabili samo domače surovine in šele v drugi fazi bodo pričeli uvažati železovo rudo iz Sovjetske zveze.

Velike naložbe in modernizacijo izvajajo sedaj tudi v železarni V. I. Lenin v Perniku. Zaključene bi naj bile do leta 1984, s tem pa naj bi se povečala količina izdelanega surovega jekla na milijon ton letno. Težišče naložbe je izgradnja nove elektro jeklarne, katero so pričeli graditi že leta 1978. Prvi dve obločni električni peči bosta pričeli obratovati letos v juliju oziroma septembru. Poleg tega bo v tej jeklarni do letošnjega oktobra zgrajena tudi naprava za kontinuirno vlivanje jekla.

Vsa potrebna oprema za novo elektro jeklarno je bila nabavljena v inozemstvu in sicer v Sovjetski zvezi, Zvezni republiki Nemčiji, Avstriji, Nemški demokratični republiki, Indiji in še v nekaterih drugih deželah. V tej železarni gradijo tudi obrat za izdelavo nekaterih gotovih izdelkov iz jekla za potrebe bolgarske strojne industrije.

Tudi v največjem bolgarskem železarskem kombinatu Kremikovci so predvidene obsežne naložbe za modernizacijo in povečanje zmogljivosti. Med drugim bodo zgradili tudi četrti plavž z 2000 kub. m koristne prostornine.

Med cilji bodočega razvoja bolgarske železarske industrije ni samo povečanje zmogljivosti, temveč tudi zvišanje deleža

visokovrednih izdelkov in razvijanje novih. Zato je v novem petletnem obdobju 1981/1985 predvideno povečanje visokovrednih nelegiranih jekel za 2,5 krat. Poleg tega bodo pospešeno razvijali tudi zmogljivosti za izdelavo izdelkov z višjo stopnjo predelave.

Vzporedno s tem računa bolgarska železarska industrija tudi na znatno povečanje svojih izvoznih in kooperacijskih možnosti. Ta dežela že danes izvažajo v dežele zahodne Evrope. V bodoče predvidevajo še nadaljnje povečanje izvoza in razširitev sodelovanja z različnimi zahodnoevropskimi podjetji.

Največji delež pri bolgarski zunanji trgovini z železarskimi izdelki ima Sovjetska zveza, vendar obstoja tudi živalsko sodelovanje z romunskimi in jugoslovanskimi železarnami. Z Romunijo je bil sklenjen sporazum o specializaciji proizvodnje na področju železarskih izdelkov, ki predvideva skupno nastopanje na zunanjem tržišču. Poleg tega se bodo do leta 1985 za trikrat povečale medsebojne dobave v primerjavi z obdobjem 1976 do 1980.

Bolgarsko zunanjetrgovinsko podjetje Rudmetal je specializirano za izvoz in uvoz železarskih izdelkov. Izvažajo izdelke železarske industrije pa tudi stroje, naprave in celotne objekte ter s tem realizira okoli 5 % celotne bolgarske zunanjetrgovinske dejavnosti. V primerjavi z letom 1976 naj bi se letos trgovinska menjava Rudmetal podvojila in dosegla okoli 200 milijonov dolarjev. Trgovski partnerji tega podjetja, ki izvažajo v dežele zahodne sveta predvsem debelo, fino pocinkano in plastificirano pločevino, šivne in brezšivne cevi ter še nekatere druge železarske izdelke, so v prvi vrsti zahodnonemška, avstrijska, italijanska, francoska in japonska podjetja.

V JANUARJU ZNATNO POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

nizka, medtem, ko je bila na plavžu št. 2. zaradi slabega stanja obzidave nekoliko višja.

TOZD JEKLARNA

V januarju obe jeklarni nista dosegli načrtovane količine surovega jekla. Martinarna, ki je precej več zaostala kot elektro jeklarja, je imela težave zaradi precejšnje odsotnosti delavcev med novoletnimi prazniki s pomanjkanjem grodlja in zaradi občasnega obratovanja s štiri, namesto s petimi SM peči. V elektro jeklarni je bil daljši zastoj zaradi podaljšane remonta Lectromelt peči, ker ni bila pravočasno dobavljena potrebna ognjestalna obzidava. Poleg tega je bila ena šarža izmeček, bilo pa je še nekaj zastojev.

Izpolnjevanje količinskega programa je bilo v primerjavi z decembrom tako v martinarni s 94,7 % (95,3 %), kakor tudi v elektro jeklarni 92,9 (95,1 %) slabše. Na napravi za kontinuirno vlivanje je bilo odlihtih 3.110 ton jekla ali 77,7 % načrtovane količine.

TOZD LIVARNA

Načrtovana skupna količina je bila presežena. Tujim naročnikom je bilo dobavljeno 34,6 ton jeklenih odlitkov. Vzrok manjše prodaje je bila okvara na žarilni peči.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Ta valjarja je v januarju precej zaostala za programirano skupno in gotovo proizvodnjo. Zaradi znatno manjše količine izdelanega surovega jekla v martinarni je bilo na razpolago premalo vročega vložka in so bili zato zastoji zaradi čakanja na temperaturo blokov visoki. Poleg tega je bila zaradi premajhne količine slabov na zalogi, tudi obratovna kampanja potisne peči manj uspešna, saj je bilo v času od 13. do 25. januarja prevajalnih prek potisne peči samo 4.352 ton slabov.

Tudi v januarju se je ob dobrem delu elektro jeklarne nadaljeval visok delež direktno valjanih trakov dinamo kvalitete. Zato je bila preskrba HVB s to kvaliteto trakov tudi v preteklem mesecu zelo dobra.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Kljub nekaterim daljšim zastojem na valjarskem ograjdu Jumping, je tej valjarni v januarju uspelo doseči programirano skupno in gotovo proizvodnjo.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V tej valjarni so bile v januarju glavne težave pri rezanju na sektorjih zaradi pomanjkanja delavcev in na Sack škarih zaradi rezanja posebnih kvalitet v lamele. Posledica je bila, da ni bilo mogoče zrezati vso količino pločevine, ki je bila potrebna za doseganje z gospodarskim načrtom predvidene količine.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Vzrokov, da ta temeljna organizacija ni dosegla načrtovane skupne in gotove proizvodnje, je bilo več. Tako iz lastnih, kakor tudi iz tujih virov nismo uspeli zagotoviti celotne potrebne količine toplo valjanih trakov. Zaradi okvare transformatorja, je valjavsko ograjdo Sendzimir lahko obratovalo z največjo hitrostjo 400 m/min, namesto normalnih 600 m/min. Poprečna debelina hladno valjanih trakov se je znižala s prejšnjih 1,1 na 0,7-0,8 mm.

Nekaj težav je bilo tudi zaradi občasno slabše kvalitete toplo valjanih trakov, dobavljenih iz valjarne štekel. Zaradi dobre preskrbe s toplo valjanimi traktovi, je bila v januarju dosežena pri dinamo kvaliteti doslej najvišja količina 3.536 ton ustrezno temu pa tudi odprema in je znašala 3.216 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Čeprav je bilo proti koncu meseca nekaj težav s polproizvodi, je TOZD Hladna valjarja Jesenice uspela doseči načrtovano skupno in gotovo proizvodnjo. Tudi izpolnitev kvalitetskega asortimenta je bila dobra, saj so visokogličnih jekel izdelali 191 ton (decembra 175 ton) in

dinamo kvalitete 564 ton (decembra 560 ton).

TOZD ŽIČARNA

Žičarna gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje ni dosegla. Glavna vzroka za to sta bila pomanjkanje polproizvoda za direktno vlečenje in velika odsotnost delavcev. V primerjavi z decembrom je bil kvaliteten asortiment izpolnjen nekoliko slabše in sicer s 1.159 ton patentirane žice (decembra 1.265 ton), 415 VAC žice (decembra 534 ton) in 108 ton EPP žice (decembra 134 ton).

TOZD PROFILARNA

V januarju je profilarna presegla gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje.

TOZD VRATNI PODBOJI

Gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje je bil v januarju presežen.

TOZD JEKLOVLEK

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna in gotova proizvodnja je bila v januarju dosežena.

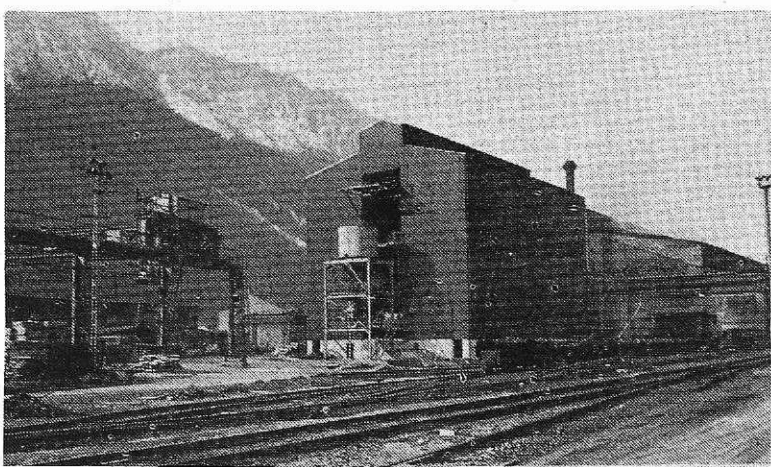
TOZD ELEKTRODA

Vzroki nižje skupne in gotove proizvodnje so: odsotnost delavcev, okvara talilne peči za prašek in slabo stanje linije št. 1, ki je pred glavnim remontom in tanjši dimenzijski asortiment.

TOZD ŽEBLJARNA

Gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje ni bil dosežen, predvsem zaradi zmanjšanih medfaznih zalog v začetku meseca.

Avgust Karba

Nov pogled na jeklarjo (Foto I. Kučina)

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Žičarna

21. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik Bogdan Marinkovski je v petek, 30. januarja, sklical 21. redno sejo delavskega sveta. Uvodoma je delegate seznanil z izvajanjem sklepov zadnje seje. Ugotovili so, da so vsi sklepi realizirani.

V prvi točki dnevnega reda so bili seznanjeni s poročilom predsednika centralne inventurne komisije o izvedeni inventuri premoženja TOZD Žičarna. Ugotovili so, da so komisije delale v skladu s pravilnikom o inventuri in da se presežki knjižijo kot izredni prihodki in primanjkljaji kot izredni dohodki.

V nadaljevanju seje so obravnavali pravilnik o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva, predlog poslovnika o delu skupne disciplinske komisije, predlog samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana Ljubljanske banke - temeljne banke Gorenjske Kranj za obdobje 1981-85, obrazložitev sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združitvi v Jugobanko - temeljno banko Ljubljana in obrazložitev samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana Jugobanke - temeljne banke Ljubljana za obdobje 1981 do 1985. Delegati so se strinjali s predlogi in so vse obravnavane dokumente sprejeli.

Obravnavali so tudi informacijo poslovnega odbora o združitvi v spremembo obremenitev bruto osebnega dohodka. Sklenjeno je bilo, da se višina obračunskih postavk začasno ne menja.

Sprejeli so informacijo v zvezi z nameravano zamenjavo navijalcev

patentirne proge B in s tem v zvezi sprejeli naslednji sklep:

V zvezi z obravnavano naložbo in obrazložitvijo, ki je bila posredovana odboru za gospodarstvo Železarne ugotavlja, da je naložba v prioritetnem planu za leto 1980 in se z njo strinja ter soglaša, da je TOZD Žičarna investitor te investicije v višini 12.845.000 din po predračunu in soglaša, da se aa to koristijo sredstva amortizacije, s katerim TOZD Žičarna prosto razpolaga. V zvezi s tem so finančno-računskem sektorju naročili, da uredi financiranje, sektorju novogradenj pa, da investicijo realizira.

Ob koncu seje so delegati sprejeli informacijo o predlogu regionalne zdravstvene skupnosti Kranj o zagotovitvi pravic in sredstev v zvezi z izvajanjem zdravstvenega varstva ob začasnih nezmožnostih za delo zaradi poškodb pri delu ali poklicne bolezni in sklenili, da pristopijo k temu samoupravnemu sporazumu.

Sprejeli so tudi informacijo vodja TOZD Janeza Komela o spremembi organizacije dela v oddelku pocinkovalnice in s tem v zvezi sprejeli sklep, da se dosedanje tri SDS združijo v eno, katere vodja je delovodja pocinkovalnice. Na predlog odbora za gospodarstvo so potrdili oceno delovne uspešnosti za vodja TOZD v višini 20 %.

B.

21. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 30. januarja, je predsednik odbora za gospodarstvo Ciril Resman sklical 21. redno sejo. Člani odbora so bili seznanjeni z realizacijo sklepov zadnje seje.

V nadaljevanju seje so obravnavali poročila o doseženih delovnih rezultatih v mesecu decembru in potrdili predlog operativnega plana skupne proizvodnje za mesec februar. Ob tem je odbor sprejel sklep, da se v naslednjih mesecih organizira delo na proste sobote za izboljšanje delovnih rezultatov.

Člani odbora so sprejeli predlog koriščenja sredstev za investicijsko vzdrževanje in amortizacijsko zamenjavo v letu 1981 in sklenili, da se predlog posreduje v razpravo SDS.

Strinjali so se tudi s predlogom vodstva TOZD, da se skupinovodja pocinkovalnice vključi v sistem nagrajevanja delovodij, istočasno pa je bil sprejet sklep, da se za skupinovodja pocinkovalnice začne postopek za priznanje beneficirane delovne dobe.

Na koncu seje je odbor pozitivno rešil vlogo sodelavca Andrija Tomašiča o začasnih uporabi dela zemljišča v lasti Železarne. O tem se z imenovanim sklene poseben dogovor.

20. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Podpredsednik Enver Cerič je v petek, 23. januarja, sklical redno sejo odbora za delovna razmerja. Člane odbora je seznanil, da so vsi sklepi zadnje seje realizirani, razen sklepa o potrebah po novih delavcih.

Odbor je nadalje potrdil potrebo po dvanajstih novih delavcih in razporeditev povratnika iz JLA delavca Solka Mulalića na delo in naloge patentirar žice. Odbor je tudi potrdil prerazporeditev na druga dela dvanajstih delavcev. V nadaljevanju seje so člani odbora ugodno rešili prošnjo Barbare Ošljaj za redno prekinitev delovnega razmerja v TOZD Žičarna, prošnji Jankota Mohorića pa niso ugodili, ker ne izpolnjuje pogojev za delo v žičarni.

Sklenili so tudi, da se 1. februarja izvede prestop delavk Mire Kerič, Kosane Kunej in Himke Bahtić iz TOZD Žičarna v TOZD Vratni podboji in delavca Džurota Milkačeviča v TOZD HV Jesenice.

Sprejeli so tudi poročilo oddelka za varstvo pri delu o nesrečah pri delu v TOZD Žičarna v letu 1980 in sklenili, da se ga posreduje v obravnavo na SDS. Po končani obravnavanjih se bo odbor seznanil s pripombami in predlogi in sprejel konkretne ukrepe za izboljšanje varstva pri delu.

Ob koncu seje so obravnavali tudi vlogo organizacijskega komiteja Pokal Vitranca v Kranjski gori za odobritev pet dni izredno plačanega dopusta za Janeza Brojana. Sklenili so, da se mu odobri tri dni, ostalo pa naj koristi neplačan dopust ali redni letni dopust.

B.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V JANUARJU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	13.600	13.600	13.915,8	102,3	102,3	—	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	40.450	40.450	35.231,7	87,1	87,1	—	—	—	—	—	—	—
— SM	26.500	26.500	21.774,2	82,2	82,2	—	—	—	—	—	—	—
— EL	13.950	13.950	13.457,5	96,5	96,5	—	—	—	—	—	—	—
ASEA	5.500	5.500	5.744,4	104,4	104,4	—	—	—	—	—	—	—
LM	8.300	8.300	7.535,8	90,8	90,8	—	—	—	—	—	—	—
BBC	150	150	177,3	118,2	118,2	—	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	153	153	159,8	104,4	104,4	60	60	34,6	57,7	57,7	34,6	—
— jeklo	150	150	155,6	103,7	103,7	60	60	34,6	57,7	57,7	34,6	—
— kovino	3	3	4,2	140,0	140,0	—	—	—	—	—	—	—
VALJ. BLUMING-ŠTEKEL	37.700	36.500	31.807,0	84,4	87,1	7.460	7.500	6.503,5	87,2	86,7	6.356,8	—
— bluming	17.800	18.400	16.930,7	95,1	92,0	360	400	319,8	88,8	80,-	331,5	—
— štekel razrez.	15.270	15.300	3.459,7	22,7	22,6	4.270	4.300	3.459,7	81,0	80,5	3.282,4	—
— štekel razr. storitve	1.800	—	8.692,5	482,9	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obd. razr.	2.830	2.800	2.724,1	96,3	97,3	2.830	2.800	2.724,0	96,3	97,3	2.742,9	—
VALJ. ŽICE IN PROFILOV	9.590	9.590	9.602,4	100,1	100,1	2.650	2.100	2.277,6	86,0	108,5	2.102,9	—
— valj. žice	9.590	9.590	9.600,9	100,1	100,1	2.650	2.100	2.277,6	86,0	108,5	2.102,9	—
— valj. žice storitve	—	—	1,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJ. DEB. PLOČEVINE	6.100	6.100	5.618,0	92,1	92,1	6.000	6.000	5.417,2	90,3	90,3	5.976,8	—
HLAD. VALJ. BELA	8.020	8.020	5.706,4	71,2	71,2	7.950	7.950	5.706,4	71,8	71,8	6.106,0	—
— hl. valj. Bela	8.020	8.020	5.706,4	71,2	71,2	—	—	—	—	—	—	—
— hl. valj. Bela storit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLAD. VALJ. JESENICE	2.400	2.400	2.400,3	100,0	100,0	2.170	2.170	2.304,7	106,2	106,2	2.324,7	—
ŽIČARNA	4.450	4.450	4.275,2	96,1	96,1	3.440	3.025	2.987,4	86,8	98,8	3.051,6	—
PROFILARNA	1.710	1.710	1.782,7	104,3	104,3	1.400	1.400	1.577,9	112,7	112,7	1.459,6	—
— HOP	1.550	1.550	1.544,2	99,6	99,6	1.390	1.390	1.497,1	107,7	107,7	1.377,4	—
— HOP storitve	—	—	88,5	—	—	—	—	37,4	—	—	37,4	—
— ronđele	—	—	37,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— ronđele storitve	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— diski storitve	80	80	81,1	101,4	101,4	—	—	—	—	—	—	—
— deli za cest. ograjo	50	50	31,5	63,0	63,0	10	10	43,4	434,0	434,0	44,8	—
SKLADIŠČE 38	160	160	94,0	58,8	58,8	160	160	94,-	58,8	58,8	94,0	—
VRATNI PODBOJI	140	140	145,8	104,1	104,1	140	140	145,8	104,1	104,1	144,7	—
JEKLOVLEK	1.770	1.770	1.802,5	101,8	101,8	1.770	1.770	1.802,5	101,8	101,8	1.816,5	—
ELEKTRODE	1.930	1.930	1.514,0	78,5	78,5	1.750	1.750	1.324,8	75,7	75,7	1.285,9	—
— elektr. + varil. žica	1.680	1.680	1.285,7	76,5	76,5	1.680	1.680	1.285,8	76,5	76,5	1.256,9	—
— varil. žica storitve	—	—	1,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	70	70	39,0	55,7	55,7	70	70	39,0	55,7	55,7	29,0	—
— suha elektr. masa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— ognjevarilni mat.	180	180	187,5	104,2	104,2	—	—	—	—	—	—	—
ŽEBLJARNA	1.050	1.050	948,3	90,3	90,3	1.050	1.050	948,3	90,3	90,3	928,9	—
ŽELEZARNA	129.223	128.023	115.003,9	89,0	89,8	36.000	35.075	31.124,7	86,5	88,7	31.683,0	—
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	250	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	—	—	—	—	—	36.250	35.075	31.124,7	85,9	88,7	31.683,0	—

Železarski globus

ITALIJA

Pred kratkim je sklenilo italijansko podjetje Danieli iz Vidma, ki gradi naprave za potrebe železarske industrije, petletno pogodbo s komitejem za znanost in tehnologijo iz Sovjetske zveze o sodelovanju na izmenjavo dokumentacije, informacij, skupne raziskovalne in poskusne programe, kakor tudi organizacijo strokovnih simpozijev, seminarjev ter izmenjavo strokovnjakov. Danieli ima že od leta 1978 licenco za izdelavo in prodajo sovjetskih naprav za vodoravno kontinuirno vlivanje jekla.

Z RAZPRAVO O LANSKOLETNIH POSLOVNIH USPEHIH PRIČETI TAKOJ

Čeprav vsi podatki, ki so potrebni za razpravo o poslovanju v lanskem letu še niso dokončno finančno ovrednoteni (za temeljne organizacije bodo na razpolago od 15. do 20. februarja, zaključni računi pa bodo napravljeni 25. februarja), je treba v razpravo o izpolnjevanju planskih obvez, o izvrševanju stabilizacijskih ukrepov, stroških produktivnosti ipd. v lanskem letu začeti takoj. Iz opravljenih analiz je že mogoče napraviti določene zaključke, je bilo med drugim poudarjeno na seji predsednikov izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata 6. februarja v zvezi z informacijo o poslovnem rezultatu v lanskem letu.

Plan gotove proizvodnje smo v lanskem letu izpolnili le 84-odstotno, predvsem zaradi težav pri oskrbi z vložkom iz domačih in tujih virov, zaradi ustavitve plavža, težav pri oskrbi z vatrostalnim materialom, grodljem ipd. Te težave so se pojavljale že v prvem kvartalu, zaradi česar je že tedaj prišlo do zmanjšanja programov proizvodnje, ponekod pa so jo morali potem še naknadno zmanjšati. Za planom smo beležili zaostanek tudi v skupni proizvodnji, vendar pa smo s tem, da smo bistveno spremenili proizvodni asortiment, napravili pametno potezo, ki nas je konec leta, kot je bilo med drugim rečeno na seji, rešila, da nismo beležili negativnega rezultata. Žal pa kaže, da se bodo podobni problemi kot lani nadaljevali tudi letos, tako pri oskrbi z materialom, surovinami, polizdelki, rezervnimi deli kot tisti, s katerimi se srečujemo znotraj delovne organizacije (odsotnost, odnos do discipline, materiala, potrošnje surovin in energije). Stabilizacijske smernice, ki so bile načrtane v prvem kvartalu so se v temeljnih organizacijah izvajale sila različno.

V primerjavi z letom poprej smo lani ustvarili za 11 % večji prihodek, za 11-12 % večji dohodek, za 10-11 % večji čisti dohodek in za 11 % večja sredstva za dohodek (na posameznika sicer pride več, ker nas je bilo manj zaposlenih).

Iz čistega dohodka nam je uspelo formirati tudi rezervni sklad v skladu z zakonom, kar pomeni 2,2 do 2,5 % čistega dohodka (iz tega sklada pripada dve tretjini Železarni, ena tretjina pa občin in republik) ter sklad skupne porabe v višini 14 milijard starih dinarjev (takšen je seveda predlog, treba pa je upoštevati tudi to, da sredstva za topli obrok letos ne bodo več šla iz tega sklada, temveč iz skupnega prihodka, ker se štejejo za materialni strošek). Toda po vsem tem moramo ugotoviti, da smo globoko zaostali za načrtovanimi 15 milijardami (stari) v poslovnem skladu, saj nam v njem, potem ko odštejemo rezervni sklad in sklad skupne porabe, ostane le 2-4 milijarde (stare) dinarjev.

Omenjeno je bilo tudi, da bo izgubo beležila le TOZD Valjarna bluming štekel, pa tudi, da v nekaterih temeljnih organizacijah ne bodo mogli pokriti vseh skladov.

V zvezi z januarsko proizvodnjo in prodajo je bilo rečeno, da osnovni problem, to je oskrba s surovinami in polizdelki še vedno ostaja, hkrati pa se nadaljuje tudi trend izboljšanja asortimenta. Vrednostni plan je bil dosežen 96 %, količinski pa je bil slabše realiziran. Omenjeno je bilo tudi, da se razgovori z Zenico (rudnik Ljubija) vlečejo že od lanskega septembra, toda doslej še ni prišlo do pogodbe o dobavih. Tako bomo odvisni predvsem od rude iz Peruja in Mavretanije za kar pa bomo seveda potrebovali devize. O devizah (zakaj subotški Sever uvaža dinamo pločevino), delu jeklarne (nanjo bi morali

v sedanji situaciji usmeriti največjo pozornost), pa o problemih v žičarni (ker jeklarne ne odliha sarž po naročilu in prihaja do zastojev; neredna popravila sider, mikrometrov), je bilo govora tudi v nadaljevanju. Udeleženci sestanka so podprli tudi predlog ustavnih amandmajev

o kolektivnem vodstvu, odločanju in odgovornosti ter predlog nove kalkulacije toplega obroka (45 din; toliko ga bodo plačevale tudi zunanje firme, ki delajo v železarni) ter nove vrednosti bona (35 din).

Pod razno pa so bili predsedniki osnovnih organizacij sindikata seznanjeni z informacijo o odpoklicu dosedanjega delegata v občinskem sindikalnem svetu in imenovanjem novega (Franci Pogačnik iz TOZD Vzdrževanje), s predlogom, da naj bi Železarna prispevala za srečanje železarjev 77 starih milijonov din in z vključevanjem sindikalnih organizacij v priprave na tretji kongres samoupravljalcev ter še z nekaterimi drugimi zadevami. Sindikalne organizacije bi morale pričeti tudi z evidentiranjem možnih kandidatov za samoupravne organe TOZD in ŽJ, ker bo sedanjim delegatom kmalu potekel mandat.

Božidar Lakota

Železarski globus

BELGIJA

Obe največji belgijski železarski družbi Cockerill in Charleroi sta pred kratkim nepričakovano objavili sporočilo o nameravani združitvi. Ko bo to izvedeno, čeprav podrobnosti še niso dokončno dogovorjene, bo zmanjšana letna količina izdelane surovega jekla za dva milij. ton, oziroma na 8 milij. ton in število zaposlenih znižano s sedanjih slabih 30.000 na okoli 25.000. Ker takšno znižanje proizvodnje in zaposlenih ustreza sedanji zahodnoevropski železarski politiki, je zelo verjetno, da bo združitev odobrila belgijska vlada in podprla komisija evropske gospodarske skupnosti.

NORVEŠKA

Tri skandinavske rudarske družbe, norveški Sydvaranger in Norsk Jernverk ter švedska LKAB so pred kratkim osnovali skupno podjetje, ki naj bi proučilo možnost gradnje naprave za izdelavo železne gobe iz skandinavske železove rude in na osnovi norveškega zemeljskega plina. Vse tri družbe lahko letno nakop-

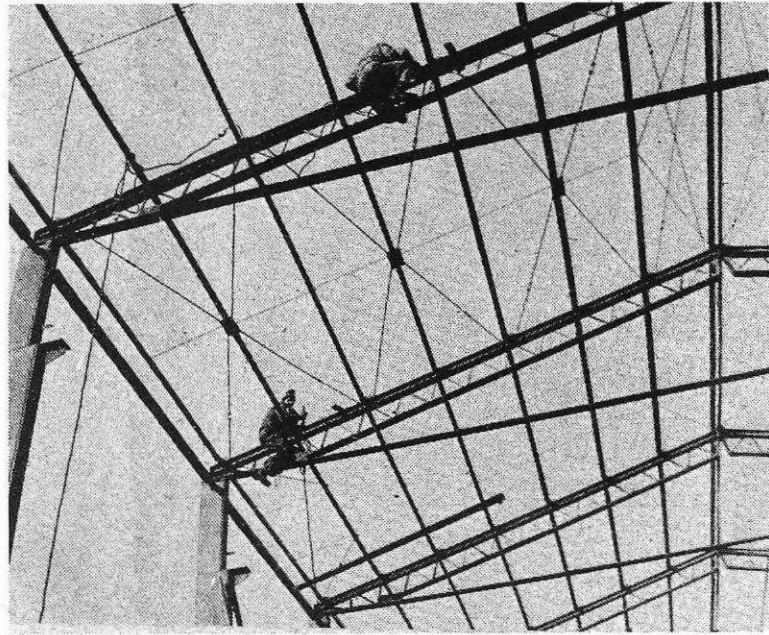
ljejo 30 milij. ton železove rude. Če bo študija, ki mora posebno pozornost posvetiti bodočemu tržišču za železovo gobo, pokazala ugodne rezultate, potem bodo začeli načrtovati gradnjo takšne naprave. Sydvaranger je že sedaj udeležen pri gradnji naprave za izdelavo železove gobe v zahodnonemškem Emdenu ob obali Severnega morja. Ta naprava bo pričela s polno zmogljivostjo obratovati letos.

POLJSKA

Lani so v poljskih premogovnikih načrtovali izkop 207 milij. ton premoga, dejansko pa so izkopali 193 milij. ton in ga izvozili 32 milij. ton. Zaradi skrajšane delovnega tedna načrtujejo, da bodo poljski premogovniki nakopali letos samo 188 milij. ton premoga, medtem ko ga bodo izvozili le 21 milij. ton.

VELIKA BRITANIJA

Sanacijski načrt za ureditev stanja, ki ga je pripravilo vodstvo največje britanske železarske družbe British Steel Co., je z glasovanjem podprlo dve tretjini izmed 130.000 zaposlenih. Med drugim predvideva ta načrt odpustitev nadaljnjih 20.000 delavcev, razen, če bo britanska vlada v letošnjem letu podprla BSC s 750 milij. funtov šterlingov iz državne blagajne.

Monterji Klemos iz Lenarta pri spajanju konstrukcije hale za aglomerirani prašek (Foto I. Kučina)

ŽELEZARSKI HUMOR

Po končanem dopustu gre delavec Železarne v svojem kraju v neki sosednji republiki k zdravniku in mu razlaga: »Druže doktore, sve me boli, pa mi treba nekoliko dana da se oporavim.«

»A šta vi radite u preduzeću?« ga upraša zdravnik potem ko ga pregleda.

»Vozim dizalicu.«

»E onda vama ne treba bolovanje, nego vi sredite dizalicu tako, da vam podigne radni moral.«

»Ali veš Jože, da bomo v Železarni dobili ure, da bo vsak vedel kdaj je prišel na delo in kdaj je z dela odšel.«

»A res, kakšne pa ročne ali žepne?«

»Tovariš zdravnik, jaz bi pa za danes prosil bolezensko odsotnost, ker jutraj nisem mogel na delo.«

»Zakaj pa niste šli?«

»Sanjalo se mi je, da sem umrl, sem pa kar naprej spal.«

Sodelavka v elektrodnem obratu (Foto I. Kučina)

SEMINAR O PREOBRAZBI IZOBRAŽEVANJA OB DELU

Uvedba usmerjenega izobraževanja zahteva tudi preobrazbo izobraževanja ob delu in iz dela. Pri tem se zahteva tesnejše povezovanje šol z organizacijami združenega dela in skladnejše načrtovanje izobraževanja zaposlenih s potrebami združenega dela. Za uresničevanje Reformnih zahtev je nujno potrebno posodabljanje organizacije izobraževanja ob delu in iz dela, zlasti pa še posodabljanje vzgojnoizobraževalnega procesa.

Da bi bili na to čim bolj pripravljeni, Zavod SR Slovenije za šolstvo, sektor za izobraževanje ob delu, pripravlja po Sloveniji seminarje o preobrazbi izobraževanja ob delu. Na Jesenicah bo takšen seminar v soboto, 14. februarja dopoldne v pro-

storih Železarskega izobraževalnega centra. Udeležili se ga bodo učitelji, vodje srednjih šol in enot za izobraževanje odraslih, pedagoški delavci, ki delujejo na področju izobraževanja in usposabljanja delovnih ljudi ter občanov.

Na seminarju bo prof. Nevenka Cigler predavala o usmerjenem izobraževanju ob delu, konkretno na Gorenjskem, prof. Milena Malovrh bo govorila o posodabljanju organizacije izobraževanja ob delu in iz dela, prof. Anita Vadnal Marušič pa bo predavala o posodabljanju vzgojnoizobraževalnega procesa.

Udeleženci bodo po končanem seminarju prejeli potrdilo o andragoškem usposabljanju, ki ga bo izdal Zavod za šolstvo SRS.

B.

PRODAJA V JANUARJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

bljenosti posameznih TOZD s polproizvodi. V TOZD Livarna znaša zaostanek za planirano prodajno količino kar 42,3 %, ker je bila žarilna peč v okvari in zato odlitki niso bili pravočasno termično obdelani. Za planirano količino prodaje zaostaja tudi TOZD Valjarna bluming štekel in sicer za 14,8 %, Valjarna žice in profilov za 20,6 %, HV Bela za 23,2 %, Žičarna za 11,3 %, Elektrode za 35,7 % ter Željarna za 11,5 %. Več kot je predvideval gospodarski načrt pa je bilo prodanih izdelkov iz TOZD Hladna

valjarna Jesenice in sicer za 7,1 %, Profilarna za 4,3 %, Vratni podboji za 3,4 % in Jeklovlek za 2 %.

Primerjava poprečnih doseženih prodajnih cen v januarju s planiranimi pa po TOZD pokaže, da so se cene za posamezne proizvode gibale blizu planiranih, saj je indeks na nivoju Železarna 100,3. Do večjih odstopanj v pozitivni smeri je prišlo pri proizvodih z bluminga, ter pri stebričkih in distančnikih iz Profilarne, za 30,2 % nižja od plana pa je bila prodajna cena za vratne podboje. Najvišjo prodajno ceno 37.722 din/t smo dosegli s prodajo proizvodov iz Jeklovleka.

PZ

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V JANUARJU 1981

TOZD	IZVRŠITEV JANUAR 1980			PLAN JANUAR 1981			IZVRŠITEV JANUAR 1981			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	25.4	30.273	769.923	60	36.000	2.160.000	34.6	36.953	1.280.040	136.2	122.1	166.3	57.7	102.6	59.3
Valj. bluming štekel	5.110.5	16.564	84.652.733	7.460	24.385	181.912.100	6.356.8	24.836	157.876.183	124.4	149.9	186.5	85.2	101.8	86.8
- bluming	423.6	12.483	5.287.720	360	16.123	5.804.280	331.6	23.653	7.842.019	78.3	189.5	148.3	92.1	146.7	135.1
- štekel	4.686.9	16.933	79.365.013	7.100	24.804	176.107.820	6.025.2	24.901	150.034.164	128.6	147.1	189.0	84.9	100.4	85.2
Valj. žice in prof.	1.801.3	8.993	16.197.703	2.650	14.299	37.891.110	2.102.9	15.390	32.364.304	116.7	171.1	199.8	79.4	107.6	85.4
Valj. debele pločevine	7.874.6	13.620	107.249.156	6.000	24.069	144.414.190	5.976.8	23.888	142.774.908	75.9	175.4	133.1	99.6	99.2	98.9
Hladna valjarna Bela	8.665.8	14.476	125.447.721	7.950	27.373	217.614.586	6.106.0	24.496	149.573.350	70.5	169.2	119.2	76.8	89.5	68.7
Hladna valjarna Jesenice	2.412.6	16.593	40.031.313	2.170	25.154	54.584.180	2.324.7	25.137	58.434.572	96.4	151.5	146.0	107.1	99.9	107.1
Žičarna	3.781.1	18.531	70.065.435	3.440	27.691	95.256.918	3.051.6	32.556	99.348.155	80.7	175.7	141.8	88.7	117.6	104.3
Profilarna	1.629.3	14.639	23.851.913	1.400	19.135	26.788.690	1.459.6	21.483	31.356.761	89.6	146.8	131.5	104.3	112.3	117.1
- HOP	1.456.5	13.638	19.862.827	1.390	19.094	26.541.070	1.377.5	20.070	27.645.246	94.6	147.2	139.2	99.1	105.1	104.2
- rondele	-	-	-	-	-	-	37.3	58.001	2.166.787	-	-	-	-	-	-
- stebri in distančn.	108.1	16.926	1.829.840	10	24.762	246.620	44.8	34.482	1.544.728	41.4	203.7	84.4	448.0	139.3	623.8
- diski	64.7	33.346	2.159.246	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skladišče 38	0.6	-	1.278	160	36.889	5.902.240	94.0	29.805	2.802.503	-	-	-	58.8	80.8	47.5
Vratni podboji	95.9	28.482	2.731.159	140	45.833	6.416.620	144.7	31.977	4.625.442	150.9	112.3	169.4	103.4	69.8	72.1
Jeklovlek	1.736.0	25.516	44.295.258	1.770	37.067	65.609.140	1.816.5	37.722	68.521.559	104.6	147.8	154.7	102.6	101.8	104.4
Elektrode	1.676.1	15.459	25.911.176	2.000	24.923	49.845.379	1.285.9	22.843	29.375.155	76.7	147.8	113.4	64.3	91.7	58.9
- elektr., var. žica,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- suha masa, Emona Zgb.	1.463.0	17.040	24.929.128	1.930	25.298	48.825.659	1.256.9	23.042	28.962.266	85.9	135.2	116.2	65.1	91.1	59.3
- varilni prašek	76.9	11.616	893.951	70	14.567	1.019.720	29.0	14.238	412.889	37.7	122.6	46.2	41.4	97.7	40.5
- šamotna masa	136.2	647	88.097	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Željarna	997.5	11.147	11.119.947	1.050	12.393	13.012.710	928.9	13.201	12.262.310	93.1	118.4	110.3	88.5	106.5	94.2
OSNOVNA REALIZACIJA	35.806.7	(15.425)	552.324.715	36.250	(24.866)	901.407.863	31.683.0	(24.953)	790.595.242	88.5	161.8	143.1	87.4	100.3	87.7
Realizac. storitvenih TOZD	-	-	3.094.921	-	-	6.369.807	-	-	4.954.370	-	-	160.1	-	-	77.8
Ostala realizac. vključ. DP	-	-	5.940.216	-	-	20.042.187	-	-	12.833.811	-	-	216.0	-	-	64.0
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	35.806.7	(15.678)	561.359.852	36.250	(25.595)	927.819.857	31.683.0	(25.515)	808.383.423	88.5	162.7	144.0	87.4	99.7	87.1

ENERGETIKA IN RACIONALNO PRETVARJANJE ENERGIJE (4)

Današnji prikaz pretvorbe energije je narejen tabelarično za december 1980 in za celo leto 1980. Razvidno je, da v zadnjem četrtletju ni posebnih odstopanj, kot tudi ne v celotnem letu 1980 v primerjavi z zadnjimi meseci.

Prikaz pretvorbe primarne energije narejen v diagramu za leto 1980 in v oklepaju za leto 1979 pa daje velik premik med posameznimi ener-

gijami, predvsem zmanjšanje pri mazutu in butanu ter povečanje pri zemeljskem plinu.

Zanimiv bi bil celoten prikaz proizvodnje in stroškov za energijo, kar pa je še v pripravi. Zaenkrat lahko samo navedemo, da se je pretvorba primarne energije zmanjšala za 1,54 %, bruto proizvodnja Železarne pa za 4,98 %. Za pravilno presojo pa je važna tudi proizvodnja

kvalitetnih materialov v Železarni, ki angažirajo večje količine energije. Stroški za energijo brez koksa pa so se letos povečali za 48 %.

Navedena razmerja kažejo, da energija postaja dražja in s tem mnogo pomembnejši faktor gospodarjenja kot je bila v preteklosti.

Nadaljni članki se bodo zato predvsem nanašali na racionalizacijo različnih področij pretvorbe energije.

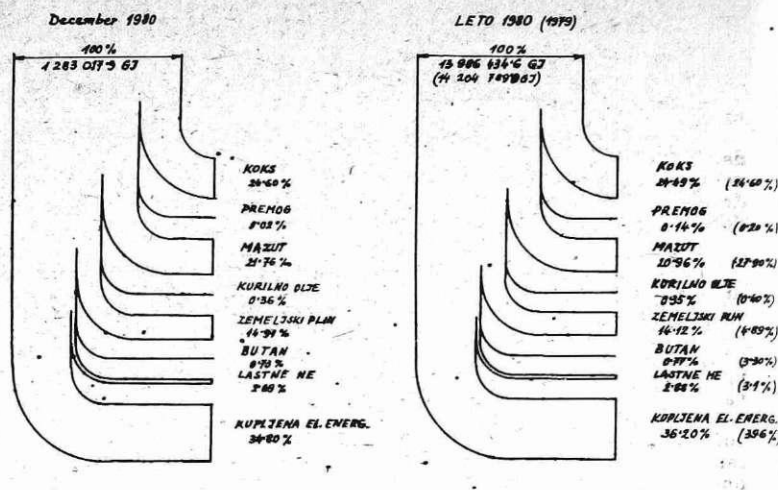
PREGLED CELOTNE PRETVORBE ENERGIJE ZA TOZD IN DELOVNE SKUPNOSTI ŽELEZARNE V DECEMBRU 1980

TOZD, DS	Celotna pretvorba GJ	Skupni delež %	Delež od celotne pretvorbe energije v %			
			primarna	sekundarna	terciarna	kvarturna
1. Plavž	441834,1	26,31	74,3	21,2	2,5	2,0
2. Jeklarna	442092,9	25,14	86,0	12,4	1,6	—
3. Energetika	330688,4	19,66	72,2	23,7	4,0	0,1
4. Bluming-štek	174281,3	10,34	82,2	12,6	5,1	0,1
5. HVB	68299,0	4,05	71,4	14,2	8,8	5,6
6. Valj. deb. ploč.	52949,2	3,15	92,2	7,1	0,7	—
7. Valjarna žice	44465,6	2,37	82,6	12,0	5,2	0,2
8. H V J	34431,1	2,04	62,5	17,5	16,3	3,7
9. Žičarna	24483,5	1,45	83,2	6,3	6,3	4,2
10. Elektroodni	17078,4	1,01	67,5	14,1	14,2	4,2
11. Jeklovlek	10568,3	0,63	79,2	15,4	5,4	—
12. Transport	6523,2	0,39	53,2	21,3	21,9	3,6
13. Livarna	6185,4	0,37	22,3	57,9	19,8	—
14. Strojne delavnice	5521,1	0,33	43,6	25,1	24,4	6,9
15. Vratni podboji	5240,1	0,31	23,8	2,2	37,0	27,0
16. Remontne delavnice	4812,5	0,29	6,4	45,7	44,3	3,6
17. Profilarna	3270,6	0,19	29,3	0,7	35,2	34,8
18. DS ETN	3034,8	0,18	50,7	11,0	22,5	15,8
19. Vzdrževanje	2838,2	0,17	6,1	47,2	43,7	3,0
20. Žebeljarna	2740,2	0,16	47,3	26,5	26,2	—
21. DS KO-FI	888,4	0,05	29,8	24,3	35,1	10,8
22. DS KSI	691,6	0,04	20,3	22,4	39,7	17,6
23. Družbena prehrana	192,5	0,01	—	—	50,0	50,0
24. Zunanji	22532,6	1,34	16,4	15,4	35,3	32,9
Skupno v decembru	1685545,0	100	76,3	17,3	4,7	1,7
oktober	1435560,2	100	76,9	18,3	3,9	0,9
november	1536407,4	100	78,9	14,2	5,0	1,9

PREGLED CELOTNE PRETVORBE ENERGIJE PO TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTI ŽELEZARNE V LETU 1980

TOZD, DS	Celotna pretvorba GJ	Skupni delež %	Delež od celotne pretvorbe energije v %			
			primarna	sekundarna	terciarna	kvarturna
1. Jeklarna	4819860,5	26,44	86,0	12,7	1,3	—
2. Plavž	4798275,9	26,32	75,5	19,5	2,2	2,8
3. Energetika	3402421,3	18,66	66,1	28,4	2,5	0,1
4. Bluming-štek	1811264,4	9,94	82,0	12,5	5,4	0,1
5. HVB	731604,0	4,02	76,7	14,7	5,7	2,9
6. Valj. deb. ploč.	580171,7	3,18	91,9	7,2	0,9	—
7. Valjarna žice	558530,7	3,06	85,7	10,2	4,0	0,1
8. H V J	366918,3	2,01	65,9	17,4	14,3	2,4
9. Žičarna	274218,6	1,50	86,8	6,3	4,3	2,6
10. Elektroodni	187156,8	1,02	73,1	13,0	11,2	2,7
11. Jeklovlek	124610,8	0,68	80,2	14,8	5,0	—
12. Transport	79251,9	0,43	64,6	17,2	16,2	2,0
13. Livarna	60609,4	0,33	14,4	67,2	18,5	—
14. Strojne delavnice	53923,0	0,30	51,9	27,7	19,2	1,2
15. Remontne delavnice	47620,6	0,26	7,7	46,8	43,2	2,3
16. Vratni podboji	39587,4	0,22	37,8	3,4	29,4	29,4
17. Vzdrževanje	27233,4	0,15	7,6	48,0	42,1	2,3
18. Žebeljarna	26192,8	0,14	49,4	25,5	25,1	—
19. ETN	25642,8	0,14	66,9	13,4	13,5	6,2
20. Profilarna	22271,3	0,12	52,7	1,2	23,5	22,6
21. KO - FI	8917,4	0,05	33,2	25,9	33,3	7,6
22. KSI	6461,0	0,02	24,2	25,3	37,7	12,8
23. Družbena prehrana	2315,5	0,01	—	—	50,0	50,0
24. Zunanji	180562,8	0,99	22,6	16,4	31,9	29,1
LETO 1980	18235619,1	100,00	76,7	17,7	4,2	1,4

Jože Kramar

RAZPRAVA NA SEJI OBEH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

Delegati obeh zborov so se zbrali na 19. redni seji skupščine zdravstvene skupnosti občine Jesenice in razpravljali o predloženem gradivu. Tokrat ni bilo toliko gradiva in so ga delegati lahko bolj pozorno pregledali in zato tudi aktivno sodelovali v razpravi.

Najprej so obravnavali stališče, ki je bilo oblikovano v času razprave v organizacijah združenega dela ob sprejemanju samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti za obdobje 1981–1985.

Ugotovljeno je bilo, da je od 138 organizacij združenega dela, ki so obravnavale poslana gradiva, pozitivno odgovorilo kar iz 125 organizacij ali 90,6 %. V sedmih organizacijah so imeli na predložene sporazume nekaj pripomb, ki pa niso take narave, da bi bistveno odstopale od predloženih programov. Med pripombami, ki so bile izrečene na seji skupščine pa izstopa predvsem vprašanje ali bodo sredstva, katera bomo zbrali na osnovi prispevne stopnje v višini 9,78 % zadostna, da bomo uspeli ohraniti doseženo stopnjo zdravstvenega varstva, še posebno tistega izven zagotovljenega programa. Ali bomo ohranili tisti del zdravstvenega varstva, ki se nanaša na aktivne zavarovance, kot na tiste, ki nosijo glavno breme financiranja zdravstvenega varstva in naj bi imeli po raznih resolucijah prioriteto v zdravstvenem varstvu. Delegati so menili, da vsekakor ni pravilno, da je občina Jesenice po višini prispevne stopnje na 54. mestu izmed 60 občin, kolikor jih je v SR Sloveniji.

Razmeroma živahna razprava pa je bila na sestankih posameznih delegacij v organizacijah združenega dela, kakor tudi na sami skupščini po vprašanju valorizacije participacije in o predlogu oprostitve participacije zelo širokega kroga koristnikov zdravstvenega varstva. Delegacija Železarne Jesenice je menila, da bi bilo potrebno mejo plačevanja postaviti na osnovi materialnega položaja koristnika zdravstvenih uslug, ne glede kateri kategoriji pripada. Zanimivo je tudi to, da imamo na Jesenicah najnižjo prispevno stopnjo in najvišjo participacijo. Predlog, da bi delovne organizacije združenega dela plačevale iz dohodka TOZD ali iz sredstev skupne porabe je nesporečen, ker je dohodek le-teh že tako zelo obremenjen.

Na sestanku delegacije v gradbeno industrijskem podjetju Gradis so tudi postavili vprašanje upravičenosti pobiranja participacije, pri tako velikem številu oproščenih. Svoje stališče utemeljujejo z obremenitvijo zdravstvenega kadra in negodovanjem uporabnikov zdrav-

stvenega varstva. Na sklepu razprave je skupščina sprejela sklep, da se to vprašanje odloži na drugo sejo. Ta čas pa naj se proučijo sporna vprašanja.

Tudi o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi medobčinske zdravstvene skupnosti Kranj je bila zelo živahna razprava. Poleg delegatov sta se v razpravo vključila tudi podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine Teodor Kreuzer in predsednik občinske konference SZDL Zdravko Črv. V razpravi so bili v glavnem enotni, da je predlog osnutka slabo pripravljen in je samo formalno zadostil zahtevi zakona o zdravstvenem varstvu, da se namesto dosedanje regionalne skupnosti ustanovi medobčinska zdravstvena skupnost. Osnutek sporazuma je bilo pripravljeno tako, da v marsičem krni samoupravno dejavnost. Skupščina ni potrdila predloženega osnutka, hkrati pa zahtevala, da se formira delovna grupa z nalogo, da pripravi nov predlog, ki mora biti tak, da se bo z uveljavitvijo povečala stopnja samouprave, da ustrezno opredeli strokovno službo in organizacijo s pristojnostmi. Pripravljalci novega predloga morajo upoštevati, da so občinske zdravstvene skupnosti osnova za dogovarjanje, kakor tudi za oblikovanje politike na področju zdravstva in se jim mora dati več poudarka. Vsako formalno sprejemanje raznih dogovorov, samo zato, da se zadosti zahtevam zakona, slabi že itak ne najboljše dejavnost osnovnih celic samouprave. V preteklih letih smo po vsej verjetnosti dobili toliko izkušenj, da realiziramo to kar smo zapisali o samoupravnih interesnih skupnostih.

V nadaljevanju seje skupščine smo obravnavali in potrdili še višino prispevkov za tiste uporabnike zdravstvenega varstva, ki ne sklepajo samoupravnega sporazuma o temeljih plana. Sprejeli smo tudi sklep o pogojih, pod katerimi je kmetom kooperantom zagotovljena pravica do nadomestila osebnega dohodka v času bolezni.

Ob sklepu le še kratka informacija o finančni realizaciji v letu 1980. Skupni prihodki so znašali 226.000 ali 99,6 %. Tako izkazujemo približno tri milijone manj zbranih sredstev kot smo načrtovali.

Tudi ostale gorenjske občine, razen Kranja, niso zbrale planirano višino sredstev, situacija je naslednja:

	Skupni prihodki, plan	realizacija	%
Radovljica	188.827.000	186.169.000	98,6
Kranj	494.409.000	494.204.000	100,0
Škofja Loka	206.036.000	205.901.000	99,3
Trzin	40.630.000	40.427.000	99,8

Ker skupni odhodki niso še v celoti znani bomo o tem poročali, ko bomo imeli dokončne podatke.

Stane Torkar

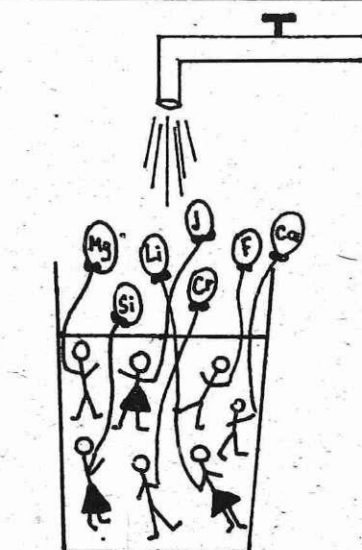
MINERALI IN ZDRAVJE

Pomen elementov v prehrani je že dolgo znan. Prav tako je veljalo prepričanje, da dobi organizem vse potrebne minerale s hrano. Danes je vedno več dokazov, ki kažejo, da dnevna količina popite vode, vsebuje znatno količino oziroma množino mineralov, ki specifično vplivajo na zdravje.

Človek na dan popije približno dva litra vode. 60 % vse tekočine odpade na vodovodno vodo. Čeprav so v vodi anorganski elementi v nizki koncentraciji, je skupna količina zaužitih mineralov le znatna. Normalna vodovodna voda daje 10 % dnevnih potreb po litiju, fluoru, kalciju, bakru, magneziju, železu in cinku. V predelih kjer hrana vsebuje mnogo mineralov, ta količina ni potrebna. Tam pa, kjer gre za mejno pomanjkanje mineralnih snovi, dobi nenadomestljivo pomembnost. Takrat ta majhna količina mineralov populaciji zagotovi zdravje.

LITIJ uravnava razpoloženje in se uporablja v psihiatrični praksi. Ni presenetljivo, da populacije, kjer pitna voda vsebuje mnogo litija, kažejo manjšo agresivnost in tekmovalnost. Studija v Texasu (ZDA) prikazuje, na primer, da se tamkajšnja področja bistveno razlikujejo od drugih, glede duševnih obolenj. Na omenjenih področjih je koncentracija litija v pitni vodi višja kot drugod. Prav tako pripisujejo nizko obolevnost za srčno-žilnimi obolenji ter želodčno in dvanajstnikovo razjedo pri Pima Indijancih v Arizoni, visoki koncentraciji litija v vodi. Danes ponekod uporabljajo mineralne vode z visoko koncentracijo litija za zdravljenje ledvičnih kamnov, putike in revmatizma.

KROM je element, ki je potreben kot kofaktor insulina. V Jordanu so napravili raziskavo, ki popolnoma jasno kaže povezavo med pomanjkanjem kroma in diabetesom, ki se pojavlja v mladosti.

V vasi, kjer se je pojavljala ta oblika sladkorne bolezni, je bila koncentracija kroma 0,5 mikrogramov na liter pitne vode. V vasi pa, kjer diabetesa ni bilo, je bila koncentracija višja (1,6). Ko so obolelim otrokom dodali kromov klorid, je sindrom juvenilnega diabetesa izginil. Znanstveniki so na poskusnih živalih odkrili, da krom ščiti tudi pred arteriosklerozo. Tako vzhodni Finci v večjem številu obolavajo za srčno-žilnimi boleznimi kot Finci na zahodnem delu države.

FLUOR v pitni vodi brez dvoma ščiti pred zobno gnilobo. Dokazano je tudi, da je obolevnost za srčnimi obolenji nižja tam, kjer je koncentracija fluora višja.

JOD. Že iz antičnih časov je znano, da je golšavost povezana z

določenim tipom vode; za katero so šele stoletja kasneje ugotovili, da vsebuje premalo joda. Pitna voda prispeva približno 20 % joda k dnevnim potrebam.

SILICIJ. V naravi ga je dovolj in tako kritje dnevnih potreb telesa ni noben problem. Znanstveniki proučujejo silicij in ugotavljajo ali je življenjsko pomemben za živali in mogoče tudi za človeka.

KALCIJ. Njegova biološka vloga je preprečevanje vsrkanja škodljivih ionov v črevesju. Dnevne potrebe kalcija zadostimo skoraj v celoti s hrano (800–900 mg). To ne velja za področje, kjer hrana vsebuje zelo malo kalcija (predeli Indije). Tukaj zadostne prebivalci 20 % potreb po kalciju s pitno vodo.

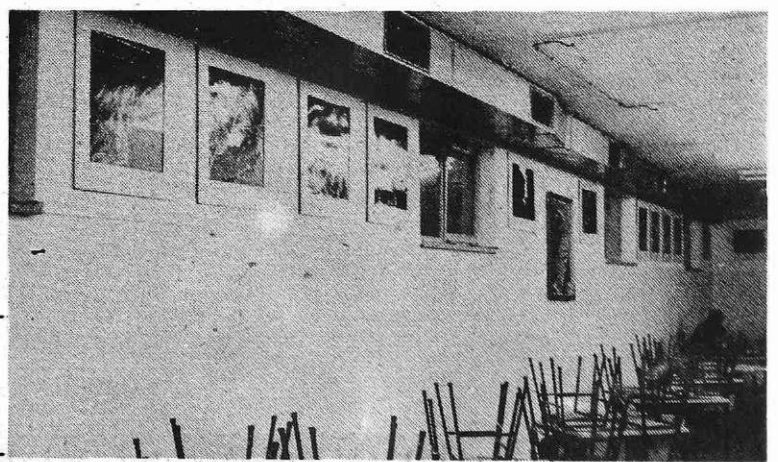
MAGNEZIJ igra skupaj s kalcijem, natrijem, kalijem pomembno vlogo pri električni prevodnosti dražljajev v srcu, ter krčljivosti srčnomišičnih celic. V nasprotju z drugimi elektroliti magnezija ne najdemo v zadostni količini v hrani, da bi zadostili dnevnim potrebam organizma (300–400 mg).

Hrano je mogoče obogatiti z vitamini. Poskusi, da bi jo obogatili z minerali se niso obnesli.

S pitjem vode si ne gasimo samo žeje, temveč uživamo tudi predragocene, zdravju nujno potrebne minerale.

Razstava fotografij v jedilnici valjarn na Beli

(Foto V. Pretnar)

SEJA OBEH ZBOROV SKUPŠČINE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI JESENICE

V ponedeljek, 18. februarja, sklicuje predsednik skupščine Božidar BARTOLJ, 14. sejo obeh zborov skupščine izobraževalne skupnosti Jesenice. Seja bo ob 18. uri v sejni dvorani skupščine občine Jesenice. Osrednje točke predlaganega dnevnega reda so predvsem dokumenti, ki so jih predložili v razpravo in sprejem:

Izobraževalna skupnost Slovenije in sicer:

— Predlog družbenega dogovora o načelih in merilih za razmeščanje izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja;

— Predlog samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o ustanovitvi izobraževalne skupnosti Slovenije;

— Predlog samoupravnega sporazuma o oblikovanju XV. enote samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino;

Skupščina občine Jesenice:

— Predlog družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Jesenice;

— Predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti za cene občine Jesenice;

— Poročilo o sprejemanju samoupravnega sporazuma o temeljih plana izobraževalne skupnosti Jesenice in izobraževalne skupnosti Slovenije za obdobje 1981–1985.

Izvršni odbor izobraževalne skupnosti Jesenice:

— Osnutek statuta izobraževalne skupnosti Jesenice.

PREDLOG DRUŽBENEGA DOGOVORA O NAČELIH IN MERILIH ZA RAZMEŠČANJE IZVAJANJA VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA

Javna razprava v letu 1980 o mreži šol je pokazala potrebo po družbenem dogovoru, ki bi opredelil kriterije za oblikovanje racionalne in strokovno utemeljene mreže šol. Ugotovljeno je bilo, da je dosedanja mreža šol predimenzionirana, saj je bilo vsako leto razpisanih okrog 600 učnih mest več, kot imamo učencev, ki končujejo osnovno šolo. To pa onemogoča usmerjanje učencev v tiste poklice, za katere je združeno delo najbolj zainteresirano. Nadalje je bilo ugotovljeno, da je sedanja mreža v marsičem neracionalna in tudi neekvivalentna, saj imamo majhne šole in veliko dislociranih enot, ki so dragi in neekvivalentni.

Iz predloga družbenega dogovora izhaja, da bodo programe lahko izvajale tiste šole, ki program lahko izvajajo celovito in imajo za to kadrovske in materialne pogoje ter bodo v prvem letniku srednjega izobraževanja vpisale najmanj tri oddelke v isti usmeritvi ali najmanj dva oddelka v program, ki nima smeri izobraževanja oziroma v katerem vse smeri izobraževanja usposablja za isto stopnjo zahtevnosti dela.

V predlogu družbenega dogovora so opredeljene tudi naloge in obveznosti udeležencev dogovora, ki so zadolženi, da bodo spremljali izvajanje družbenega dogovora ter usmerjali razvoj vzgojnoizobraževalnih dejavnosti. Uporabniki in izvajalci v posebnih izobraževalnih skupnostih bodo ugotavljali potrebe po usmerjenem izobraževanju in v skladu s tem tudi določali mrežo šol v sodelovanju z uporabniki in izvajalci v občinskih izobraževalnih skupnostih. Posebna vloga je namenjena SZDL in njenim koordinacijskim odborom v občinah in v medobčinskih območjih.

PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O USTANOVITVI IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI SLOVENIJE

Predlog sporazuma opredeljuje organizacijo in delo izobraževalne skupnosti Slovenije tako, da je usklajeno z določbami zakona o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja.

V obravnavi osnutka sporazuma na skupščini izobraževalne skupnosti Slovenije dne 8/10-1980 ni bil podan niti en spreminjalni predlog. Glede na to, da je za veljavnost samoupravnega sporazuma potrebno soglasje skupščine SR Slovenije, je osnutek obravnavala tudi zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije. Komisija je priporočila predlagatelju osnutka nekatere ustreznejše vsebinske dopolnitve, ki jih je le-ta tudi upošteval pri predložitvi predloga samoupravnega sporazuma.

PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OBLIKOVANJU XV. ENOTE SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI SR SLOVENIJE ZA EKONOMSKE ODNOSE S TUJINO

Zakon o ekonomskih odnosih s tujino in statut samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino (SISEOT) določata, da se vse družbeno pravne osebe, razen družbenopolitičnih skupnosti, ki v svojem poslovanju ustvarjajo ali uporabljajo devize, obvezno včlanijo v SISEOT, znotraj nje pa organizirajo v enote SISEOT, da bi v njih uresničevali določene pravice in obveznosti.

Skupščina SISEOT, je na pobudo skupščine izobraževalne skupnosti Slovenije sprejela koncepcijo, da se za področje vzgojnoizobraževalnih dejavnosti v SR Sloveniji oblikuje ena enota SISEOT – XV. enota.

Le malo je namreč takšnih izobraževalnih organizacij, ki v svojem poslovanju trajno potrebujejo devizna sredstva ali celo same pridobivajo devizni prihodek. Velika večina potrebuje devizna sredstva izjemoma, po enkrat v več letih, in se je obvezna včlaniti v SISEOT samo v tistem letu, nato pa lahko spet izstopi, da se izogne obveznostim, vezanim na članstvo v SISEOT. Na ta način se sestava članic SISEOT s področja vzgoje in izobraževanja iz leta v leto spreminja.

Zato enote SISEOT na področju vzgoje in izobraževanja ni smotno oblikovati tako, da bi vključevala zgolj trenutne članice SISEOT, pač pa mora v primerni obliki povezati tudi potencialne članice, torej tudi tiste, ki lahko kdaj pridejo v položaj, da potrebujejo devizna sredstva. Zato morajo vse izobraževalne organizacije v svojih izobraževalnih skupnostih in med njimi v skladu s svojimi planskimi nalogami sporazumno oblikovati svojo skupno politiko ekonomskih odnosov s tujino.

Iz navedenih razlogov predloženi predlog omogoča, da v enoti enakovredno sodelujejo tudi izobraževalne organizacije, ki niso članice SISEOT. Medtem, ko se članice SISEOT vključijo v enoto neposredno, se druge izobraževalne organizacije vanj povežejo po izobraževalni skupnosti, v kateri uresničujejo svobodno menjavo dela. Če občinska ali posebna izobraževalna skupnost ni članica SISEOT, pa se v enoto lahko poveže po izobraževalni skupnosti Slovenije, ki je članica SISEOT.

PREDLOG DRUŽBENEGA DOGOVORA O URESNIČEVANJU KADROVSKE POLITIKE V OBČINI JESENICE

Vsi trije zbori skupščine občine Jesenice so na svojih sejah v septembru 1980 obravnavali osnutek družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini in ga posredovali v dvomesečno javno razpravo. V času javne razprave je predlagatelj dogovora prejel 12 pripomb. Ker je bil istočasno oblikovan tudi družbeni dogovor o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji, je komisija pri oblikovanju predloga družbenega dogovora, poleg občinskih pripomb, upoštevala tudi vsebino tega dokumenta.

PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O USTANOVITVI SKUPNOSTI ZA CENE OBČINE JESENICE

Naloge in opravila občinske skupnosti za cene določa zakon.

Organa skupnosti za cene sta svet skupnosti in predsednik skupnosti. Svet skupnosti se ustanovi in dela po načelih delegatskega sistema, v njem pa so člani, ki jih imenujejo Gospodarska zbornica za Gorenjsko, izvršni svet SO Jesenice ter OK SZDL, občinski svet ZSS in konferenca potrošnikov. Na ta način bodo v svetu skupnosti zastopane družbenopolitične organizacije in družbenopolitična skupnost, samoupravne organizacije in skupnosti ter potrošniki. O vseh vprašanjih, ki se nanašajo na neposredno kontrolo cen, bo odločal svet soglasno.

POROČILO O SPREJEMANJU SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TEMELJIH PLANA IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI JESENICE IN IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI SLOVENIJE ZA OBDOBJE 1981–1985

Informacijo o sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1981–1985 je pripravil sekretariat za občo upravo in splošne zadeve skupščine občine Jesenice. Izvršni odbor izobraževalne skupnosti pa je pripravil iz te informacije krajše poročilo, ki obravnava le postopek sprejemanja samoupravnega sporazuma o temeljih plana izobraževalne skupnosti Jesenice in izobraževalne skupnosti Slovenije. Ob tem poročilu lahko ugotovljamo, da so pripombe organizacij združenega dela, ki so sporazum sprejele s pripombo, takega značaja, da ne vplivajo bistveno na vsebino samoupravnega sporazuma, oziroma so pripombe v sporazumu že upoštevane. Nekatere pripombe pa bo treba s prizadetimi organizacijami še uskladiti.

OSNUTEK STATUTA IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI JESENICE

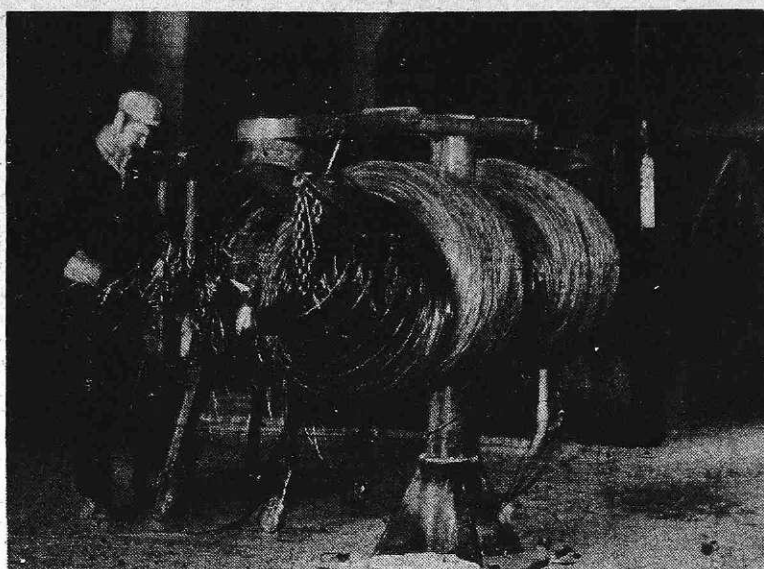
Na podlagi noveliranega samoupravnega sporazuma o ustanovitvi izobraževalne skupnosti Jesenice je treba sprejeti nov statut, s katerim bosta samoupravna organiziranost in delovanje izobraževalne skupnosti kopčno usklajena z zakonom o svobodni menjavi dela.

Osnutek statuta določa organizacijo dela skupščine in njenih organov drugače, kot je to urejeno sedaj.

Izvršni organi skupščine in drugi skupni samoupravni organi uporabnikov in izvajalcev, ki delujejo kot stalni organi, so sestavljeni po načelu enake zastopanosti uporabnikov in izvajalcev. Izvršni organi skupščine so:

- odbor za razvoj vzgoje in izobraževanja,
- odbor za tekoče in splošne zadeve,
- komisija za svobodno menjavo dela,
- komisija za delegatski sistem,
- komisija za kadrovske zadeve in štipendiranje,
- odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito,
- odbor za samoupravno delavsko kontrolo.

Mandatna doba članov odborov in komisij je štiri leta. V poglavju c) »Naloge in pristojnosti skupnih samoupravnih organov uporabnikov in izvajalcev« so opredeljene vse naloge, pravice in dolžnosti posameznih odborov in komisij. Člani

V patentirnici žice (Foto I. Kučina)

izvršnih organov skupščine so za svoje delo osebno in kolektivno odgovorni skupščini skupnosti.

Novost, ki jo opredeljuje osnutek statuta je tudi izvolitev predsednika in podpredsednika skupščine, ki v svojem 15. členu določa: »Skupščina skupnosti izmed članov delegacij izvoli predsednika in podpredsednika skupščine za dobo dveh let, pri čemer mora biti eden od njiju delegat uporabnikov, drugi pa delegat izvajalcev. Na funkciji predsednika skupščine se vsako mandatno dobo menjajo delegati uporabnikov in izvajalcev.«

Predsednika in podpredsednika z dvehletnim mandatom izmed svojih delegatov izvolita tudi oba zbora.

Osnutek statuta opredeljuje tudi možnost združevanja in dela v enoti

skupnosti. Enota skupnosti se lahko ustanovi, če sta na strani uporabnikov za ustanovitev zainteresirani najmanj dve organizaciji oziroma skupnosti.

Osnutek statuta opredeljuje tudi naloge, obveznosti in postopek planiranja v skupščini skupnosti, javnost dela in sistem obveščanja ter sredstva skupnosti. Opredeljeni so tudi odnosi med skupnostjo in skupnimi strokovnimi službami in v prehodnih in končnih določbah tudi določilo, da bi morala skupnost uskladiti svojo organiziranost in delovanje z določbami tega statuta najkasneje v roku treh mesecev od dne, ko stopi v veljavo. Statut pa naj bi začel veljati z dnem, ko ga sprejme skupščina skupnosti in po trdi skupščina občine Jesenice.

eva

GRADITEV DRUŽBENIH STANOVANJ V MOJSTRANI

Na pobudo delovnih organizacij v Mojstrani je bil v letu 1975 razgrnjen in sprejet zazidalni načrt za tako imenovano območje Mojstrana B, to je območje severno od šolskega bloka pod Velikim bregom. S tem zazidalnim načrtom je skupščina občine Jesenice kot naročnik želela rešiti dolgoletni problem v Mojstrani. V letih 1970–75 smo namreč samo na Velikem bregu v Mojstrani rešili z zazidalnim načrtom 60 lokacij za enodružinske stanovanjske hiše, z upoštevanjem plomb in zazidave na Dovjem pa je bilo rešenih 80–100 lokacij za enodružinsko stanovanjsko gradnjo.

Organizacije združenega dela in druge organizacije ter upokojnici so nam vsa ta leta očitali, da rešujemo izključno »bolje situirane privatnike«, za gradnjo družbenih stanovanj pa nismo poskrbeli. Z zazidalnim načrtom Mojstrana B je bila predvidena gradnja petih objektov s 45 družbenimi stanovanji in hotel za potrebe zdraviliškega turizma, ki je bil predviden s takratnim programom in usmeritvami KS Dovje-Mojstrana. Zazidalni načrt v tej obliki je bil potrjen z odlokom, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske št. 3-23/75 dne 24. februarja 1975 pod naslovom »ZN za gostinsko-stanovanjsko cono Mojstrana B« za območje, ki ga v te namene opredeljuje urbanistični načrt Dovje-Mojstrana.

Skladno s sprejetim zazidalnim načrtom je samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice v letu 1977 začela z gradnjo planiranih stanovanj v prvi fazi v dveh od petih predvidenih objektov. Objekta sta že vseljena od leta 1979 dalje in smo rešili 18 stanovanjskih problemov, ostalo pa jih je še veliko in zato je bilo treba pripravljati ustrezno dokumentacijo za nadaljnjo gradnjo. Na osnovi srednjeročnega plana 1975–1980 in skladno s smernicami dolgoročnega prostorskega plana občine Jesenice, je samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice v letu 1979 naročila pri Biroju za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice spremembo zazidalnega načrta za območje Mojstrana B in sicer v tem smislu, da bi na mestu planiranega hotelskega objekta predvideli gradnjo družbenih stanovanj. Poleg tega je naročila tudi izdelavo investicijsko tehnične dokumentacije za drugo fazo gradnje, to je za naslednje tri stanovanjske bloke.

V letu 1980 je bila dokumentacija izdelana, odkupljena so bila zemljišča in s pripravo zemljišča so začeli z gradnjo druge faze, to je nadaljnjih 27 stanovanj v treh objektih. Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice je v letu 1980 izdelal tudi predlog spremembe zazidave za tretjo fazo gradnje in ga predhodno posredoval v razpravo izvršnemu svetu skupščine občine Jesenice v naslednji obliki:

— Predlagana je bila sprememba namembnosti zazidave: namesto hotela smo načrtovali gradnjo naslednjih štirih objektov za družbeno stanovanjsko gradnjo v tretji fazi, to je 36 stanovanjskih enot, poleg že predvidenih 5×9 = 45, z obrazložitvijo, da v čisti stanovanjski coni gradnja hotela ni primerna. Pri-

mernejšo lokacijo hotela smo predlagali ob Bistrici ali pa v okviru rekreacijskih površin.

— Izvršni svet je s sklepom št. 350-6/79-2 z dne 1. aprila 1980 potrdil predlog spremembe namembnosti zazidave ter zadolžil samoupravno stanovanjsko skupnost občine Jesenice, da naroči zazidalni načrt za spremenjeni del zazidalnega načrta in ga da v javno razpravo.

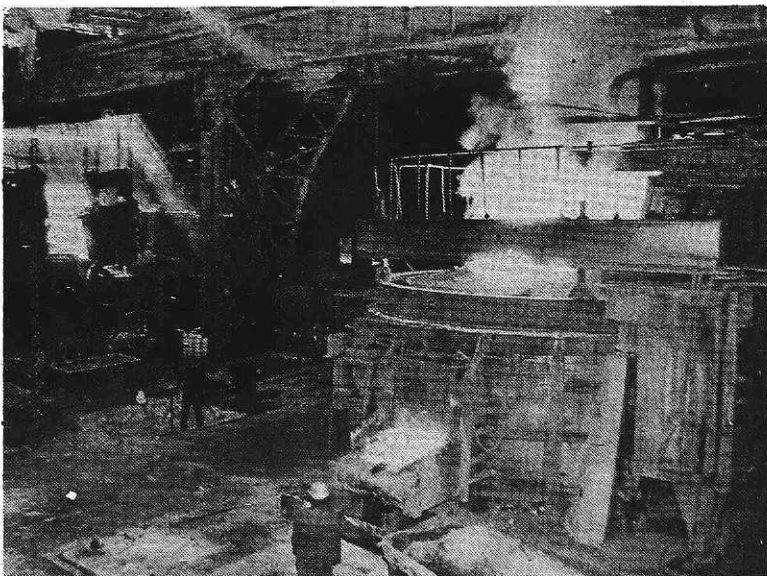
Samoupravna stanovanjska skupnost je naročila Biroju za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice izdelavo sprememb zazidalnega načrta za hotelski del Mojstrane B – 28. aprila 1980. Biro je zazidalni načrt izdelal in ga posredoval s predlogom za javno razpravo in razgrnitev v novembru 1980 na skupščino občine Jesenice.

Sprememba zazidalnega načrta je bila v razpravi in javno razgrnjena v prostorih skupščine občine Jesenice in krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana od 12. decembra 1980 do 12. januarja 1981. Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje še ni sprejel pripomb na predlog zazidave. Na predlog zazidave smo prejeli pozitivno soglasje sveta krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana, sanitarnega inšpektorja in upravljalcev komunalnih vodov in naprav.

Delovne in druge organizacije ter občani imajo velik interes za nakup družbenih stanovanj v Mojstrani. Sedaj je na Biroju za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice 18 delovnih organizacij že prijavilo potrebo za odkup 54 stanovanjskih enot in 13 občanov 13 stanovanjskih enot. Skupno je torej že naročenih 67 stanovanj. V drugi in tretji fazi sedanje gradnje bomo zgradili le 63 stanovanj, kar pomeni, da ne bomo pokrili že sedanjih potreb. To narokuje z družbeno stanovanjsko gradnjo v Mojstrani nadaljevati.

Dolgoročna gradnja družbenih stanovanj na območju krajevne skupnosti Mojstrana-Dovje je s temelji prostorskega plana predvidena na desnem savskem bregu in na območju Kamne, to je na zemljiščih, ki niso zanimiva za kmetijske ali gozdarske potrebe. Potrebna pa bo seveda predhodna regulacija savske struge in ureditev brežin oz. detajlne geološke raziskave in ureditev hudourniških voda za območje Kamne.

BIRO ZA URBANIZEM IN STANOVANJSKO POSLOVANJE JESENICE

V elektro jeklarni (Foto I. Kučina)

MALI BABILON

— »Hvala! Denar ni vse!« ga odločno zavrne Mirko. »Med nami je že dovolj prodanih duš in skrivljenih hrbtenic.«

Poraženi GOSPOD je v zadregi. Z desne pride malce vinjen POLICAJ, ki je toliko pogledal v kozarec pri Marjanci, da je ravno prav zgovern. SONJA se mu skuša skriti, MIRKO pa razigran vstane in se spusti s stražnikom v pomenek.

»Kajpak! Brez Bajtarjevega študenta ni nobene zarote.« — »Brez gospoda Andraja pa ne zarotnikov. Nocoj bi lahko šli drugam na patroljo,« mu svetuje študent. — »To povej našemu komisarju. In pazi, fant, da ne boš spet moj!« — »Ali ste komu za petami?« upraša Mirko in v šali dvigne roke. »Meni lahko po vseh žepih pretipate vest.« — »Vest — v žepih?« se začudi policaj. »Taka brezbožnost!« — »Brez pištole sem in brez orožnega lista.« — »Tvoja sreča, sicer bi drugače orala.« — »Vest kom se skrivaš po hosti?« Takoj prepozna Sonjo in ji strumno salutira: »O, gospodična Knezova! Kdo bi si mislil.« Potem osvetli Gorjana: »Ta gospod pa ni od nas.« — »Andrej, ne nadlegujte zaročencev.« — »Ti jima stopi s poti! Kdo je še videl zaroko v troje! Če se spoprimate, vas pošljem, v naše kvartirje.«

»Gospod stražnik, o zaroki ni govora,« se opogumi gospod. — »Zakaj tajiš!« se brž vmeša Mirko. — »Kaj je zatajil?« zanima policaja. — »Zaroko. Nerodno mu je zaradi izvoljenke. Stvar bi morala ostati še tajna. Tudi pozno je že za zaročne sprehode, lahko bi trpela meščanska čast.« — »Izmišljotine!« izjavlja ogorčeni Gorjan. »Gospod stražnik, ako ne prekliče, ga tožim zaradi širjenja lažnih vesti. Vas pa dam za pričo.« — »Nikar ne mislite, da sem sesal naivnost,« mu zabrusi policaj. »Sumljivo je, da sta pred mano tako navzkriž. Bajtarjevega že poznamo, vas pa bo treba pretipati. Kaj pomeni ono razmetavanje denarja? Odgovorite! Saj ste vi tisti, ki ga pri Marjanci hvalijo na vsa usta?«

»Ali so dobra dela kazniva?« zanima gospoda. — »Vsak prenos premoženja mora biti uradno registriran in pravilno kolekovano.« — »Reveži naj gredo pa živi v zemljo!« pripomni Mirko, a ga policaj takoj zavrne: »Z gospodom govorim o denarju. Dobremu človeku vsa čast, če ni navaden podpihovalec, ki kupuje duše. A tudi sama dobrota se lahko sprevrže v šibo božjo. Vi pomolite prst, ljudje pa zgrabijo vas in poroke: če si dal nekaj, lahko dal vse. Drugim bi pa rekli: če je dal ta, morate tudi vi ali vam pa vzamemo. Tako bi jih spuntali in ne lahko pripravili ob glavo.« — »Se sanjal nisem kaj podobnega,« zatrjuje gospod. — »Izgovor! Vsakdo se rad izmaže, posebno taki, ki zovoljo gosposkega dolgočasja zaidejo med prekucuhe. Nekateri jih zalagajo za denarjem. Ste vi tudi tak?« — »Kaj naj odgovorim, ko ničesar ne verjamete?«

Policaj bi morda še navijal gospoda, a postane pozoren na postavo v temi. »O, tamle je še nekdo, pa ne upa blizu.« — »Dokler ne pridemo na čisto, nihče nikamor!« zapove zbrani trojici, odkoraka na levo in kriči: »Hej, le nič se ne skrivajte!« »Zdaj pa imate, ko niste hoteli z mano,« pravi Sonja gospodu, ki se znese nad študentom: »Takšna niz-

kotnost! Najbolj umazan capin bi ne poznal policije.« — »Andrej je sam kanil med nas,« nagajivo pojasnjuje Mirko, »jaz sem pa povabil gospodično Majo, prijateljico vaše hiše.« — »Prethan komedijant!« sikne gospod.

SONJA, MIRKO in GOSPOD pričakujejo POLICAJA, ki prižene z leve lepo, živahno, koketno gospodično MAJO.

»Prosim vas, s kakšno pravico mi omejujete svobodo?« ga ostro sprašuje. — »Skrili ste se in to je sumljivo. Odgovarjajte samo na uprašanja. Kdo in kaj ste?« — »Takorekoč tajnica njihove veletrgovine,« pojasnjuje Maja in kaže na gospoda. — »Koga poznate od teh treh?« — »Oba gospoda, za gospodično se mi pa zdi, da je Knezova.« — »Vendar nekdo sam od sebegovori resnico!« vzkligne stražnik in pokaže Mirko: »Od kje se poznate s tem gospodom?« — »Iz kavarn.« — »Smo že skupaj! V kavarnah delajo politiko in kujejo zarote. Ali tudi ta zahaja tja na sestanke?« upraša važno in kaže Gorjana. — »Gospod Gorjan je preveč soliden,« pojasnjuje Maja, »da bi razgrajal s študenti.«

»Gospod Gorjan? Ali slišim prav?« se čudi policaj. »Izvolite...« pravi opogumljeni gospod in mu da legitimacijo. Policaj jo pregleda, vrne in salutira: »Vse v redu. Zdaj verjamem Bajtarjevemu. Gorjanov in Knezova, o, to je čisto mogoče! Moj srečni večer. Pazim na kalice nočnega miru, a se na lepem najdem pred tako imenitnim parom. Gospodična tajnica, se obrne k Maji, »saj stvar drži! Mislim zaroka teh dveh.« — »Na mojo veliko žalost,« se oglasi Maja. — »Tega nisem preslišala, gospod Henrik,« poudari Sonja s tolikim očitkom, da se celo policaju zazdi nekaj narobe. »Pa ne da bi zdaj kaj razdirali?« se zavzame. »Do poroke mora priti. To bo slavnost! Upam, da bo najmanj deset avtomobilov. Natakem si bele rokavice in poskrbim za vzoren red. Saj se odrezete!« Sladko se obrne h gospodu, ta pa vzroji: »Konec komedij! Naj bo poroka ali smrt, to so zasebne zadeve, ne pa kaljenje nočnega miru.« — »Gospod meni, da lahko grem,« zabrunda policaj. »Zakaj ne, ko vem veselo novico. Veliko sreče,« reče Sonja, vin pa — brez zamere. Upam, da me ne zatožite gospodu Knezu. Morda bi sitnaril na občin-skih sejah. Služba je služba. Nekoč je navaden vojak ustavljal samega cesarja, pa je dobil za to medaljo.«

»Vi je z nami še niste zaslužili!« ga zbode študent, policaj pa pove svoje: »Medalja gor, medalja dol! Rajši ustavim sto poštenjakov kakor pa zgrešim enega samega prekucuha.« Napol zadovoljen odide naprej na levo. Razdraženi GOSPOD bi tudi najrajši odšel, a ga zadnji razigrani MIRKO. MAJA je začudena nad vsem dogajanjem, SONJA pa nekoliko zbegana.

»Samo še tega je bilo treba,« godrnja gospod, a Mirko mu pravi: »Bodi vesel, da ti ni iztaknil pištole. Policijska klet ni preveč udobna. K sreči ga ima mož pod kapo. Za tvoj denar.« — »Kaj se je pravzaprav zgodilo?« zanima Majo. Študent ji pojasnjuje: »Njuni zaroki so pritisnili uradni pečat. Spodobilo se, da jima čestitava, sebi pa izraziva sožalje.« — »Previsoko si škilil!« mu oponese Maja. »Z mano je drugače.

V njihovi službi sem. Svoje čase so živele sužnje, ki so bile hvalne svojim gospodarjem za vsak lep pogled; jaz sem zadovoljna, da sem našla gospoda Henrika.« — »Gospodična, prav nič vas ne pogrešam,« se oglasi gospod. — »Saj ne prihajam zaradi sebe. Vaš papa naroka...« — »Ne slepite me s pretvezami!« jo zavrne gospod, Sonja pa izkoristi ugodni trenutek in vzkligne: »Kako je prav, da sem počakala! Gospod ne mara nič slišati o papanu, da bi laže zatajil svojo skrivno ljubico.« — »Ni res, ni res!« trdi gospod. — »Kar ni, se še lahko zgodi,« pravi Maja. »Nocoj sem izgubila že vse nade na svidenje, pa sva le skupaj. Zakaj ste ignorirali veselico? Užalili ste Knezove in jih spravili v velike skrbi.«

»Prosim, ali jih res ni več tam?« sprašuje Sonja. — »Kdo bi vzdržal, če se zgubi ljubljeno zet,« pravi Maja, Mirko pa pripomni: »Zdaj pojdi k njim in jih docela potolaži.« — »Seveda, na vaš ukaz!« se obregne gospod. Maja mu pa zabija: »Prav takoj morate tja. Vaš papa hoče, da se čim bolje domenite z njimi. Vplivajte nanje, naj mu v vsem ugodijo. Stanje je sila resno.« — »Stanje Gorjanovega premoženja?« upraša Mirko. — »Taktni ljudje se ne vtipajo v tuje poslovne in rodbinske zadeve,« ga odločno zavrne gospod. — »Kaj pa?« ga dreza študent, »če je nekdo posvečen vanje? Sam si me silil med kontrabantske družabnike gospoda očeta. Bodi logičen, gospod kolega!«

»Gospod Henrika,« pravi Maja, »ne ugonobite papana! Storite, kar zahteva, saj gre največ za vas samega. Ne uničujte si bodočnosti. Zakaj me tako gledate? Nič se ne šalim.« — »Vse to moram slišati iz vaših ust?« se čudi gospod. — »Resnih zadev ne jemljem lahkomišno, četudi mi mnogi očitajo, da po svojem temperamentu ne morem drugače.« — »Kaj premišlujete? Z obotavljanjem samo poslabšate vse skupaj.« — »Prekasno je,« izjavi gospod — »V kavarno nas lahko povabiš,« se oglasi študent. — »Dobite si drugega idiota!« ga zavrne užaljeni gospod.

Z leve prihitijo preprosta in priskarna HIŠNA Lojzka. Mirka in SONJE se razveseli. — »Komaj sem vaju našla!« vzkligne. MAJO in GOSPODA pa spoštljivo pozdravi: »Dober večer!«

»Ste tudi njo naročili?« hoče vedeti gospod. — »Vprašaj svojo zaročenko,« ga zafkne Mirko. — »Kako da niste sama?« se začudi hišna in pogleda gospoda ob blizu. »Hm, glave ne stavim, da vas poznaj; mislim pa, da se nisem zmotila. Saj ste — Gorjanov Henrik,« upraša. »Kdo pa drugi?« de Mirko, a hišna sila v gospoda: »Kje pa hodite? Nakopal ste mi toliko dela, nazadnje vas pa ni. Se k Feliks nišnem mogla. Kaj si bo mislil?« — »Kdo je spet ta človek?« se vznemirja gospod. — »Moj fant!« V tem času mesi kruh in grem rada povasovat k njemu. Samo naši gospe tega ne poveste. Ozmerjala me bo.« — »Dobro,« ji obljubi in upraša: »Ali ste srečni s svojim fantom?« — »Taktni ljudje se ne vtipajo v tuje, recimo napol rodbinske zadeve,« opozori Mirko gospoda, hišna pa kar pripoveduje: »Veste, gospod, skrivna ljubezen je nekaj časa kakor potica proti navadnemu kruhu. Naša Sonja in tale njen študent vam to najlaže potrdita. Na smrt se imata rada, zato vam kar povem, da so vaši računi delani brez krčmarja.«

»Lojzka, za božjo voljo!« jo pokara Sonja. — »Kaj sem naredila narobe?« — »Ničesar,« reče Mirko, »le usoda je včasih vražje muhasta.«

To bi bila edina prednost, ki pa spričo tvoje sposobnosti ne pomeni veliko. Kot si lahko dvignila Fonzijska, tako bi lahko tudi očeta. Vse je odvisno od tebe, tvojih odločitev. Če si tudi ti pripravljena na žrtve. To se strinjam — nekaj bi morala žrtvovati. Na tebi je, da se odločiš.«

Natakar je prišel k njuni mizi s jedilnim listom. Bojan je pomignil mami naj izbere. Dolgo je listala, prebirala. Očitno je želela pridobiti na času, da bi bolj premislila odgovor. Naročila je kosilo, pijačo.

Mama, ki se je Francovega prihoda zelo razveselila, je neučakana klicala natakara. Poprosila je za jedilni list. Francovo upiranje ni zaleglo, moral je izbrati jedi, tudi pijačo. V zadregi je rdel in se prisiljeno smehljaj.

»Rudi se boji, da ne bosta več prišla. Ali samo še enkrat tik pred smrtjo,« je hudo prizadet in zbežan zjecljalj Franc. »To mi je povedal, ko sem sitnaril, zakaj je tako potr in zagrenjen. Sluti, kako je z njim. Očitno prepozno.«

»Zakaj prepozno?« je boleče kriknil Bojan in se dvigoval s sedeža. »Bolezen je mogoče zaustaviti!«

Franc se je čudno posmehnil. Trpka bolečina, premešana z občutjem nemoči in jeze. Nekaj trenutkov se je zbežan kremžil.

»Pijače ni mogoče zaustaviti, v tem je glavna težava,« je zamrmral Franc. »Navadil se je. Kot bi bil smisel njegovega življenja — pijača. Pa vama povem: veliko drugih bi prej obsodil, da se bodo izgubili. Rudi, kakšna volja, trma. Morebiti včasih niti sam ni verjel, da bo s četo prodrl. Ampak nekaj ga je gnalo, da je rinil naprej in prodrl.«

»Zdaj pa nima ne volje, ne cilja,« je togoten siknil Bojan. »Čuti kako je z njim. Saj si videl, kak obraz ima. Tudi če nisi zdravnik lahko ugotoviš skrajno bolehnost, da ne rečem še kaj hujšega,« je tiho, trepetavo pristavila mama.

Pogovor je zamrl. Nihče ga ni bil voljan nadaljevati.

VINKO TRINKHAUS

»PO PRIZNANJU« 31

Franc, ki je z muko pojedel kosilo, je predlagal, da bi se odprijeli k očetu. Mama je zamišljeno poprosila Franca naj odnese Rudiju kosilo, z Bojanom pa bosta prišla takoj za njim. Ko je Franc odšel je mama boleče zastokala.

»Bojan, ne zameri. Ne morem k Rudiju. Prehudo je, če ga pogledam. Poslala mu bom vsak mesec, kolikor potrebuje, še raje Francu, če meniš, da je tako bolje. Nimam te moči, da bi se z njim pogovarjala. Povej mu, jaz te počakam v avtu.«

Ponudila mu je denar, ki ga je Bojan zavrnil. Z vzdihom ga je spravila. Odšla sta na ulico.

»Počakala bom. Če moreš, ne bodi predolgo,« je poprosila mama in ga nežno pogledala. Privajeno je sedela v avto.

»Mama, ostal bom,« je rekel Bojan. »Pri očetu!«

Mama je naglo izstopila. Strmela je v Bojana in skušala ugotoviti, če ni to le grožnja, ki naj bi jo zbegala.

»Bojan, to ni pametno! Čustvo te je zaneslo. Nisi dovolj premislil.«

»Mama, tako sem se odločil. Nikar me ne poskušaj od tega odvrniti.«

Ni čakal, kaj bo odgovorila mama. Naglo se je zaobrnil in se vračal po ulici v hišo.

Oče, oprt na komolce, ga je začuden pogledal.

»Misliš dolgo ostati?« je obotavljivo, s strahom vprašal oče. Napeto, pričakujoče ga je gledal.

»Odvisno od tebe,« je s poudarkom odvrnil Bojan. »Ostal bom, seveda, če to želiš, tako dolgo, dokler ne boš začel piti.«

Oče se je počasi pomikal proti vzglavju postelje. Segel je po cigareti in si jo prižgal. Zadnje Bojanove besede so ga močno vzburilo. To je bilo razvidno iz kajenja, ko je strastno vdihaval dim cigarete, potlej pa s široko razprtimi usti zamišljen dolge snope dima.

»Si se tako odločil zaradi pijače, na Francovo prošnjo,« je tiho rekel oče ne da bi se ozrl k Bojanu.

Počasi, z zadrego je začel Bojan predstavljati stol bliže očetovi postelji.

»Aha, pogovoriti se morava kot odrasla človeka, kot moža,« je začel Bojan. »Če ne prenehaš piti, ti grozi smrt. Pri tem zdravniku ne morejo prav nič pomagati! V prihodnje bi boš zdravnik ti sam. Če se odpoveš pijači, ostanem! Drugače bom prihajal na obisk. Saj drugo itak nima smisla. S pijačo se boš srečneji počutil sam. Pripravljen sem ti pomagati, kolikor morem, da bi ozdravel. Vendar pomagati moraš tudi sam.«

Oče ni prikimal, kar si je Bojan močno želel. Še zmerom je gledal proti vratom in premišljal...

»Bojan, v omari boš našel prav na dnu stekleničko s pijačo. Daj mi jo, prosim,« je rekel oče.

Res je bila na dnu politrška steklenica. Oče, ki je zdaj spremljal njegove gibe, mu je pomignil naj mu izroči steklenko. Vzel jo je v roke. Ni je odcepil, ampak jo je stisnil med dlani in pestoval.

»Si se tako odločil na Francovo prošnjo?« je zamrmral oče.

»Ne! Na nobeno prošnjo. Sam menim, da sem to dolžan napraviti. Seveda, če bi imelo kak hasek. Drugače... prepozno sem te spoznal.«

»Si mami povedal?« je vprašal oče.

GROZOTE KONCENTRACIJSKEGA TABORIŠČA OŚWIECIM-AUSCHWITZ

3

V dokumentih, ki so bili najdeni v arhivih teh zloglasnih taborišč, so bili zaporniki naslednjih narodnosti: Amerikanci, Belgijci, Bolgari, Nemci, Angleži, Francozi, Grki, Holandci, Italijani, Jugoslovanci, Letenci, Litavci, Norvežani, Avstrijci, Židje, Poljaki, Romuni, Švicarji, Slovaki, Čehi, Turki, Madžari in Romi. Najbolj številne skupine zapornikov so bili Poljaki in Židje, poleg teh pa državljani iz Sovjetske zveze, Jugoslavije in Francije. Poleg poljskih Židov, so bili v taborišče deportirani tudi Židje iz drugih držav Evrope, posebno iz Madžarske, Češke, Nemčije, Grčije in Holandije.

Vsi zaporniki deportirani v taborišče Auschwitz, ki niso bili predvideni za likvidacijo, so bili vpisani v taboriščno evidenco.

Na novo pripeljani zaporniki so dobili posebno številko, ki so jo predstavljala njihova imena in priimki. V tem taborišču so zapornikom taboriščno številko tetovirali na levi strani podlahtnice. (Tako oznako nosita na roki tudi bivša zapornika tega zloglasnega taborišča Mara Sekardi iz Podmežaklje in Simon Rešek — prip. prevajalka.) Poleg tega je zapornik moral nositi njegovo taboriščno številko izpisano na posebnem trikotniku na taboriščni obleki. Trikotniki so bili različnih barv. Poljski

zaporniki so nosili trikotnike rdeče barve, zelene trikotnike so nosili kriminalci — z začetno črko države iz katere je zapornik prišel in podobno. Pred tetoviranjem so v prvih letih zapornike tudi fotografirali. V taboriščni evidenci je bilo registriranih 405.000 zapornikov. Od teh jih je 340.000 v tem taborišču izgubilo svoja življenja. Predno so nove zapornike poslali na delovne komande, so bili teden dni zaprti v tako imenovani karanteni. To je bila neke vrste preizkusna doba psihološke vzdržljivosti, bodočega sužnja, česa mnogi niso vzdržali. Mučenje zapornikov s »športom«, »gimnastiko« in raznimi izredno težkimi fizičnimi deli je številne iz v karantenskem bloku uničilo do smrti. Obleke zapornikov so bile iz tankega črtačnega blaga, katere so za pranje menjali na 4 do 5 tednov. Obutev lesene coklje ali čevlji.

Zaporniki so stanovali v »blokkih«, v katere so strpali od 700 do 800 zapornikov. Mnogo slabše stanovanjske razmere so bile v taborišču Birkenau. Tu so bile barake grajene za živinske hleve. V teh izredno slabo grajenih barakah, brez podov in vsake instalacije so bili ob stenah postavljeni boksi, kateri so služili za postelje. V tej je ležalo po šest zapornikov na oblanju ali slami.

Lesene barake so bile brez oken in strehe, zidovi in stropi izdelani iz tankih desk, na katerih je bila nalepljena strešna lepenka, brez sanitarij in opreme. Trikotni pogradi in nekaj miz je bila vsa oprema v teh hlevskih barakah, grajenih za 52 konj. V tako barako so strpali 1000 do 1200 zapornikov, kljub temu, da je bila baraka predvidena za največ 550 zapornikov. Na enega zapornika je prišlo 0,28 kv. metra prostora in 0,75 kub. metra zraka. Vsakemu bloku je bila priključena baraka s stranišči.

Hrano so zaporniki prejemali trikrat dnevno. Za zajtrk pol litra črno grenke kave iz hrastovega želoda, ali tako imenovani listnat čaj, za kosilo tri četrt litra juhe, katero so šestkrat nalili v jedilne posode že zvečer, ko so se zaporniki vračali iz dela. To so morali zaporniki pojesti kar mrzlo.

Zvečer se je delila celodnevna porcija kruha od 300 do 350 gramov z dodatkom (takor je že bilo) 15 do 20 gramov klobase, 25 do 30 gr. margarine ali marmelade ali do 30 gramov sira. Po predpisih določena hrana je za težke delavce vsebovala 2150

kalorij, za največje število zapornikov pa samo 1738 kalorij. Dejansko je dnevna prehrana za skupino zapornikov poprečno znašala 1744 kalorij, za dve skupini pa samo 1302 kalorij. Pri tem je treba povedati, da je za normalno prehrano človeka potrebno najmanj 3600 do 4800 kalorij dnevno. Seveda zaporniki niso prejeli niti navedenega, ker so jim posamezna živila odvzeli esesovci, nadzorno osebje, ki je bilo sestavljeno iz kriminalcev ali kapoži, da so bili obroki hrane še bolj siromašni.

Težko fizično delo in izredno slaba hrana sta zapornike povsem izčrpala in organizem ni bil več odporen, kar je vodilo v bolezen in smrt. Taboriščno vodstvo je namreč odredilo, da noben zapornik ne sme ostati pri življenju v taborišču več kot tri mesece. Delo zapornikov se je pričelo z jutrom in končalo pozno zvečer s preštevanjem.

Pri delu so zapornike priganjali do onemoglosti. Delali so pri gradnji taborišča, poljskih delih, gradnji plinskih celic, krematorijev in pri izsuševanju močvirnatga ozemlja v bližini taborišča. Zaporniki so bili zelo cenena delovna sila za industrijo, rudarstvo in velike koncerne na primer IG-Farben, Herman Göring Werke, Simena-Schuckert, Berzig, Union Werke, Deutsche Ausrüstungswerke (DAW) Deutsche Erd und Stein-Werke (DEST) in druge.

S prisilnim delom zapornikov so se kopičili čisti dohodki SS in koncernov. Koncern IG-Farben Industrie je, na primer, plačeval komandi taborišča za strokovno usposobljenega zapornika štiri marke dnevno, za nekvificirane pa tri marke dnevno. Tako je taboriščna komanda za devet mesecev dela moških zapornikov in enako obdobje ženskih zapornic, prejela 12 milijonov mark. Kako veliki dohodki oz. dobički so morali biti na račun tako cenene in strahotno izkoriščene delovne sile si lahko predstavljamo.

Zaporniki so bili prisiljeni hoditi na delo zelo hitro, čestokrat z letječimi koraki. Vleči so morali težak valj za utrjevanje cestišča. Za to delo so najraje uporabljali duhovnike in Žide. Pri delu so jih nemški kriminalci pretepali s palicami, da so čim hitreje vlekli valj. Če je zapornik zaradi onemoglosti padel, je končal življenje pod valjem. Zaporniki so morali valj vleči čez njega.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 129. seji, 3. februarja pro- učil poročilo komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo o zbirnih prispevkih občinskih SIS materialne dejavnosti za 1980. leto. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava premoženjsko pravnih zadev, ki se nanašajo na prodajo, odkup in lokacijska dovoljenja posameznih občanov in organizacij. Po razpravi so s pripombami potrdili predlog dogovora o skupnih osnovah za urejanje splošnih načel za notranjo organizacijo in sistemati- zacijo del in nalog, strokovne izobrazbe in drugih pogojev, po- trebnih za opravljanje del in nalog v upravnih organih in upravnih organizacijah v SR Sloveniji. Na seji so bili člani izvršnega sveta seznanjeni o sedanjem in predvidenem obsegu pitanja goveje živine in telet na območju občine. Izrekli so tudi nekaj pripomb na teze za spremembe in dopolnitve statuta občine Radovljica za katere je dalo pobudo predsedstvo OK SZDL Radovljica.

V četrtek, 5. februarja je bila v veliki sejni dvorani občinske skupščine 3. redna seja občinske konference ZK Radovljica. Delegati in drugi sodelujoči so spregovorili in ocenili potek spre- jemanja srednjeročnih programov 1981-1985 in priprave za sprejem letnih planskih dokumentov za 1981. leto. Sprejeli so tudi program priprav za programsko volilno konferenco OK ZK Radovljica, ki bo v marcu 1981. Potrdili so poročilo o realizaciji finančnega načrta OK ZK za 1980. leto ter sprejeli finančni načrt za 1981. leto.

Komite OK ZK Radovljica je na zadnji januarski seji na osnovi lastnega akcijskega programa o pripravah na problem- sko konferenco o gradbeništvu imenoval sedemčlansko delovno skupino, ki bo do 15. februarja pripravila gradivo za konferenco. V gradbeni, stanovanjski in drugi spremljajoči dejavnosti in SIS deluje okoli 80 članov ZK, ki bodo na sestankih osnovnih organizacij v teh dneh obravnavali stališča ZKS o vlogi komu- nistov pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije v gradbeništvu in stanovanjski gradnji na območju radovljiške občine. Svoje ocene in ugotovitve bodo posredovali delovni skupini, ki bo oblikovala gradivo za problemsko konferenco.

Občinski svet ZSS Radovljica je v soboto, 7. februarja or- ganiziral v avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici celo- dnevni seminar za predsednike vseh osnovnih in konferenc osnovnih organizacij sindikata. Na programu so bile tekoče na- loge sindikalnih organizacij v 1981. letu, oblikovanje samo- upravnih aktov za urejanje družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu ter dogovor o pospeševanju in- ventivne dejavnosti v OZD s posebnim poudarkom na obliko- vanje samoupravnega sporazuma in pravilnika o inovacijah in tehničnih izboljšavah.

Predsedstvo občinskega sveta ZSS Radovljica je na zadnji seji, ko je razpravljalo o problematiki zdravstvenega varstva v občini, odločno opozorilo na nesamoupravni postopek stro- kovne službe zdravstvene skupnosti za Gorenjsko, ki je v janu- arju poslala vsem OZD zahtevo za podpis sameupravnega sporazuma o zagotovitvi pravic in sredstev za varstvo pri začasni nezmožnosti za delo zaradi poškodb pri delu ali poklicni bolezni, ki obvezuje podpisnike za naknadno zbiranje sredstev po stopnji 0,10 % od dohodka OZD. Takšen postopek je predsedstvo ocenilo kot pritisk in nesprejemljiv način za spo- razumevanje.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na januarski seji po- trdilo predlog programa občinskih prireditev in proslav v 1981. letu, ki ga je pripravil koordinacijski odbor za prireditve. Glavni poudarek vseh letošnjih prireditev bo na 40-letnici vstaje jugo- slovanskih narodov in narodnosti in 40-letnici ustanovitve OF. Obležitve obeh jubilejev bo na osrednji občinski proslavi OF. Sočasno bodo letos posebno počastili 150-letnico rojstva Frana Levstika, 30-letnico smrti Luisa Adamiča in 100-letnico smrti Josipa Jurčiča. Te proslave bodo organizirale vse osnovne šole in kulturna društva v krajevnih skupnostih.

V okviru programa »tedna radovljiške mladine«, ki ga je od 2. do 7. februarja pripravila v sodelovanju z osnovnimi organi-

zacijami ZSMS občinska konferenca ZSMS Radovljica, je bila 2. februarja popoldne v TOZD Iskra Mehanizmi v Lipnici pro- blemska konferenca o družbenoekonomskem položaju mladih. V mladinskem klubu na Bledu so 3. februarja organizirali tekmovalni pionijski v šahu, odbojki in streljanju. Na seždu OK ZSMS v Radovljici je bila 4. februarja problemska kon- ferenca o položaju mladine v krajevnih skupnostih. V pred- valnici Delavske univerze Radovljica pa so 5. februarja pripra- vil predavanje o sodobnem mednarodnem delavskem gibanju. Sestega februarja popoldne je bila v Radovljici seja OK ZSMS, zvečer pa v mladinskem klubu v Kropi brigadirski večer. Sklep- na prireditev je bila v soboto, 7. februarja popoldne v domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici, ko so pripravili bogat kultur- ni program gostujoč mladinci iz pobratenih in prijateljskih občin Brus, Svilažnac, Buje in Varaždin ter slovenski mladinci iz Italije in Avstrije.

V mali sejni dvorani OS Radovljica je bil 3. februarja posvet vodij vseh 16 strokovnopolitičnih skupin, ki bodo do 13. februarja obiskale delovne organizacije zaradi ocene gospo- darjenja. V skupinah je 80 družbenopolitičnih in strokovnih delavcev, ki bodo obiskali 57 OZD s področja gospodarstva.

Za akcijo »naš malček« v obdobju 1981-1985 je Zveza pri- jateljev mladine Radovljica dala pobudo, da podpišejo posebni samoupravni sporazum vse SIS, DPO in izvršni svet OS Radovljica. Izvršni svet je že sprejel sklep o podpisu sporazuma in v ta namen odobril iz občinskega proračuna za 1981. leto 36.000 din. O pristopu k akciji bodo razpravljale tudi skupščine vseh SIS družbenih dejavnosti, ki so že prejele osnutek samo- upravnega sporazuma.

Po programu občinskih družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta občinske skupščine Radovljica bodo tudi letos od 6. do 13. februarja obiskale vse OZD s področja gospodarstva v občini strokovno politične skupine. V razgovorih z vodstve- nimi in političnimi delavci bodo člani skupin ocenili lanskeletno gospodarjenje in uresničevanje skupnih osnov in meril za oblikovanje in delitev sredstev za OD in skupno porabo ter skupne osnove za povračila stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog.

Po podatkih komiteja za družbeno planiranje in gospo- darstvo pri OS Radovljica so v 1980. letu SIS materialne de- javnosti v občini skupaj zbrale 111.186.000 din in s tem presegle načrtovane zneske za 3,7 %. Sredstva iz prispevne stopnje je uspela zbrati in preseči le stanovanjska skupnost. Presežek znaša 4.114.000 din kar pomeni 4,6 % nad planiranim zneskom. Komunalna interesna skupnost je imela primanjkljaja za 12.000, požarna skupnost pa za 75.000 din.

Spodbuden podatek, ki gre v prid reševanja žgočih vprašanj kmetijstva, za katerega pripravljajo na OK SZDL Radovljica problemsko konferenco je, da imata KŽK Kranj posestvo v Poljčah in posestvo na blejskih Blatih v reji pri svojih koope- rantih 300 telic in 200 mlade govede v pitanju. Takšen način združevanja dela in sredstev so vpeljali že 1967. leta in od takrat ni bilo nobenih nihanj v odnosih med kmeti in zadrugo. Vzreja goved bi bila lahko še večja, če ne bi cene narekovali administrativno od zgoraj, kritje za izravnavo stroškov klavnice pa bi raje namenili, menijo kmetijski strokovnjaki, za naložbe v živinorejo.

Komisija za ugotavljanje zmanjšanja administracije pri skupščini občine Radovljica, ki šteje sedem delegatov, od teh štiri iz združenosti dela in tri iz družbenopolitičnih organizacij, je na prvi seji proučila svoje naloge vezane za dolgoročno spremljanje dejavnosti administrativnih služb v združenem delu, SIS, upravnih in pravosodnih organov. Na seji so obliko- vali osnutek programa in rokovnika, ki ga bodo posredovali v razpravo občinskim družbenopolitičnim organizacijam in izvrš- nemu svetu OS Radovljica.

Delavci vseh petih temeljnih organizacij in delovne skup- nosti skupnih služb LIP Bled so na referendumu sprejeli katalog del in nalog z ocenitvami zahtevnosti nalog. Glasovanja se je udeležilo 73,8 % vseh zaposlenih, za katalog del je glosa- valo 63,5, za vrednotenje zahtevnosti nalog pa 60,4 % vseh zaposlenih. V izid so računali delavci, ki niso prišli na glosa- vanje in so šteti kot glasovi proti predlaganim dokumentom.

Navkljub številnim težavam, s katerimi so se srečevali delavci Verige Lesce v 1980. letu, so bili delovni izidi lani za- dovoljvi. Največ preglastic so imeli s preskrbo surovin, pomož- nega materiala, energije ter z uvozom rezervnih delov, opreme in repromateriala. Za zunanji trg so izdelali 12.160 ton izdelkov, kar je 94 % letnega načrta. Skupni proizvodni plan so dosegli 90 %, kar gre na račun slabše prodaje na domačem trgu. Vendar pa so prodali vso načrtovano količino, po finančni plati pa so celo presegli planske obveznosti. Vrednost prodaje je bila za 13 % nad planom. Delno gre to na račun spremembe vrste izdelkov in doseženih prodajnih cen.

V Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani strokovnjaki preizkušajo lastnosti novega športnega poda Elastan, ki ga za potrebe športnih dvoran in telovadnic razvi- jata institut in TOZD Športno orodje v Elanu Begunje. Nov pod bo izdelan izključno iz domačih materialov vendar pa ne bo zaostajal za najboljšimi tovrstnimi izdelki tujih tovarn.

Po sklepni poročili o posledicah zemeljskega plazu, ki se je odrgal 23. novembra na Selu pri Bledu je ugotovljeno, da je bila skupna škoda ocenjena na 927.000 din. Škoda na elektro napravah je cenjena na 147.000 din, na zemeljskih delih je bilo stroškov za 750.000 din, stroški geologa in strokovnih ocenitev pa 30.000 din. Stroške za odstranitev plazu in zavarovanje zemljišča v višini 750.000 din bo poravnal izvršni svet OS Radovljica iz proračunskih sredstev namenjenih za elemen- tarne nesreče.

V Radovljici se je 5. februarja sestal izvršni odbor za izvedbo petega smučarskega prvenstva pripadnikov JLA Ljubljanskega vojnega območja BOHINJ '81. V odboru sode- lujejo predstavniki JLA, občinske skupščine in družbenopolitič- nih organizacij ter predstavniki KS Bohinjska Bistrica. Smu- čarsko prvenstvo bo od 5. do 7. marca na tekaških progah pri Bohinjski Bistrici in na smučiščih Koble. Otvoritvene sloves- nosti bodo 5. marca ob 17. uri pred domom Joža Ažmana, v dvorani pa bodo vse tri večere pripravili kulturno zabavne prireditve za udeležence prvenstva in občane. Tekmovalci bodo še pred otvoritvijo obiskali 11 delovnih organizacij v občini, vsi skupaj pa tovarno Elan in muzej talcev v Begunjah ter muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici. Pred prvenstvom bodo or- ganizatorji sklicali tiskovno konferenco, da bi javnost čimbolj seznanili z organizacijo in potekom tekmovanj in privabili tudi čimveč gledalcev.

V glasilu OK ZSMS Radovljica »Rdeča vez« bo uredniški odbor posvetil v februarju največ pozornosti opisu in podatkom pobratenih in prijateljskih občin, s katerimi sodeluje rado- vljiška mladina. Razen občin Brus, Svilažnac, Buje in Varaždin bodo opisali tudi delo slovenske mladine na Koroškem in Tržaškem s katero že dalj časa uspešno sodelujejo.

Po dogovoru vseh kulturnih skupnosti gorenjskih občin je bila letošnja osrednja Prešernova proslava v petek, 6. februarja na Bledu. Ob tej priliki so podelili Prešernove nagrade Gorenjske za 1980. leto Jožetu Bediču z Jesenic, Matevžu Fabjana iz Kranja, Albinu Polajnaru iz Bohinjske Bistrice, Andreju Pavlovcu in Francu Novincu iz Škofje Loke ter 12- članski odboru za revitalizacijo mesta Tržič. V kulturnem programu je nastopil akademski pevski zbor iz Kranja in recitatorji Linhartovega odra iz Radovljice.

Po programu kulturne akcije za delovne kolektive je v ne- deljo, 1. februarja popoldne gostovala v kulturnem domu Pod- nart dramska skupina DPD Svoboda Rudi Jedretič Ribno s ko- medijo ruskega klasika A. P. Čehova »Tri šale«, ki jo je režiral upravnik jeseniškega gledališča Miran Kenda.

Na januarski skupščini hokejsko drsalnega kluba Bled, z udeležbo nad 150 ljubiteljev drsanja in hokeja, so sprejeli letni in srednjeročni program dela. Med najpomembnejše naloge so uvrstili delo hokejske in drsalne šole od najmlajših do članskih ekip. Posebno pozornost bodo posvetili pripravam hokejskega moštva, ki se je letos zaradi pomanjkanja denarja odreklo ligaškim tekmovanjem. S pridobitvijo lastnega drsališča v novi pokriti dvorani se blejskim športnikom obetajo dobri pogoji za razvoj drsanja in hokeja, kar bo pripomoglo tudi k poživitvi zimske turistične sezone.

OD SEDEMDESETIH PRVOBORCEV JE DOČAKALO SVOBODO LE TRINAJST

Bliža se mesec april, ko sta pred 40 leti nacistična Nemčija in fašistična Italija napadli Jugoslavijo in ko se je naša Gorenjska znašla pod nacistično strahovladno, katera je terjala tako velike žrtve in opustošenje naše domovine. Okupator si je močno prizadeval, da bi čimprej zatrl našo narodno zavest in se je zato posluževal vseh sredstev in metod.

Prav je, da se večkrat ozremo v takratne čase, ki so sicer že daleč za nami, a vendar nam ostajajo še vedno v svežem spominu, saj to ne more v pozabo, posebno pri tistih, ki smo to sami doživljali. Prav je tudi, da se pri tem spomnimo na naše najbolj zavedne rojake, ki so se pred 40 leti prvi uprli okupatorju in prižgali luč upora ne samo na žele- zarskih Jesenicah, pač pa tudi na Gorenjskem in še dlje.

V knjigi Franca Konobla-Slo- venka Pod Karavankami in Mežak- ljo so se uprli, ki je izšla leta 1954, najdemo dokumentarno gradivo o tem, kako so se na Jesenicah in okolici pojavljali prvi partizani. Značilno je to, da je že v prvem letu okupacije, to je leta 1941, stopilo v partizane, v porajajoče se narodno- osvobodilno vojsko kar 70 ljudi, ki so bili zaposleni na Jesenicah, doma pa z raznih krajev naše ožje domovine. Od vseh teh je dočakalo svobodo le trinajst oseb, vsi drugi so izgubili svoja življenja v borbi z okupator- jem, bili ustreljeni kot talci, ali pa je izginila za njimi vsaka sled, ko so jih odpeljali v koncentracijska taboriš- ča.

Slovenkovi partizanski spomini so posvečeni predvsem jeseniškim in javorškim kovinarjem — prvo- borcem. Slovenko med drugim pravi: »Na te ljudi in na leto 1941 bodo lahko, ponosni tudi bodoči rodovi.

Občudovali bodo ljudi, ki so se skoraj neoboroženi uprli sovražniku v letu, ko je ta triumfalno po zasluženi Evropi in prodiral daleč v notranjost sovjetske države. Sedemdeset jeseniških in javorških prvoborcev je v borbi z okupatorjem vztrajalo do konca. Večina je žrtvo- vala življenje za našo svobodo, le

trinajst jih je preživel štiriletni vojni vihar. Prvoborcem so se seveda pridruževali vedno novi borci in po štiriletni težki borbi, skupno z vsemi jugoslovanskimi borci, osvobodili svojo domovino. Narodni heroj Jože Gregorčič, ki je skupno z narodnim herojem Stanetom Žagarjem prižgal plamen narodnoosvobodilnega boja na Gorenjskem bo svetoval zgled vsem mladim Jeseničanom in gorenjskim mladincem, kako je treba braniti svobodo ljudstva in se boriti za njegovo srečnejšo bodo- nost. Borbe na Mežaklji, na Jelovici in v Dražgošah naj spominjajo nove rodove na heroizem tistih, ki so šli v boj za tisto srečo, ki jo bodo oni uživali.

Franc Konobelj-Slovenko, eden tistih, ki so že v prvih mesecih

okupacije leta 1941 prišli za orožje, da brani zasluženo domovino, je v omenjeni knjigi, katero naj bi letos, ob 40-letnici okupacije naše domo- vine, vsakdo vzel v roke, podrobno opisuje predvojne razmere na Je- senicah in dogajanja med dolgoletno okupacijo. V knjigi so tudi krajši podatki o vseh padlih prvoborcih z Jesenic in Javornika, kje so bili rojeni in kje so padli.

Imena padlih, po tem seznamu: Andrej Aleš, rojen v Zgornji Beli pri Predvorju, Viktor Arzenšek, rojen v Storah pri Celju, Rudolf Ažman, rojen na Jesenicah, Franc Benedičič, rojen na Javorniku, Ludvik Benedičič, rojen na Koroški Beli, Franc Benin- ger, rojen v Polju pri Ljubljani, Stane Bokal, rojen na Jesenicah, Jože Čeles- nik, rojen na Jesenicah, Jože Čufar, rojen na Jesenicah, Slavko Federle, rojen v Gradcu, Janez Finžgar, rojen na Koroški Beli, Jože Finžgar, rojen v Zatreznici, Edvard Giorgioni, rojen v Trstu, Ciril Grintov, rojen na Jese- nicah, Franc Guzelj, rojen v Oslici nad Škofjo Loko, Franc Jerala, rojen na Jesenicah, Ivan Kavčič, rojen na Jesenicah, Viktor Kežar, rojen v Škofji Loki, Rupret Kiršner, rojen na Jesenicah, Franc Klinar, rojen na Jesenicah, Ferdo Koren, rojen na Jesenicah, Pavel Koren, rojen na Jesenicah, Alojz Koračin, rojen pri Novem mestu, Franc Kosmač, rojen na Jesenicah, Jože Krajec-Zakelj, rojen v St. Franc Kralj, rojen v St. Vidu pri Stični, Franc Kraševac, rojen v Vrhnikih, Franc Kravs, rojen na Jesenicah, Franc Križnar, rojen v Godešiču, Ivan Krmelj, rojen v Rete- čah pri Škofji Loki, Florijan Majhen rojen v Boh. Bistrici, Slavko Oman, rojen na Jesenicah, Albin Pibernik, rojen v Šmarčak pri Kamniku, Julka Pibernik, rojen v Ivan Pogačnik, rojen v Zaloščah, Franc Potočnik, rojen v Bohinju, Karl Preželj, rojen na Jese- nicah, Ivan Rebernik, rojen na Jese-

nicah, Peter Rupar, rojen v Stanko Sekardi, rojen na Javorniku, Viktor Stražisar, rojen na Javorniku, Jakob Salomon, rojen pri Ljutomeru, Jože Šavli, rojen na Jesenicah, Janez Šmid, rojen na Selu pri Bledu, Tonček Talar, rojen na Javorniku, Ciril Tav- čar, rojen v Cerknem, Albert Vergelj, rojen na Jesenicah, Albin Zemva, rojen na Blejski Dobravi. Dalje najbolj znani prvoborci narodna heroja Matija Verdnik-Tomaž, rojen na Jese- nicah in Jože Gregorčič, rojen v Opatiji, ter Polde Stražisar, rojen na Javorniku, Tone Čufar, rojen na Jesenicah.

Prav pa je, če tu omenimo tudi tiste redke prvoborce, ki so kljub težkim in neznosnim razmeram in v težkih bojih s sovražnikom le dočakali svobodo za katero so se borili. V knjigi so navedeni nasled- nji: Matevž Benedičič, Franc Dro- bič, Mirko Frankič, Stane Kernik, Lado Kernik, Franc Konobelj, Karel Kozar, Anton Lončner, Tone Matoh, Janez Mlakar, Ciril Trilar, Franc Verovšek, Ivan Vovk, in končno še Cirila Curk, rojen Rebernik. Pri tem bi seveda ne smeli pozabiti tudi na Staneta Žagarja, enega od organizatorjev odpravnega gibanja in borbe proti okupatorju, kateri je prav tako izgubil svoje življenje v tej borbi.

Drago je bila plačana naša borba in veliko življenj je terjala in ravno zaradi tega bi naši rodovi ne smeli pozabiti na to. Prav ob 40-letnici okupacije in organizirane borbe proti okupatorjem, bi se morali poglobiti v tedanje težke čase. Žrtve padle v bojih, z nadmočnim na- sprotnikom, žrtve padle pod streli nacistov kot talci in žrtve zločinskih koncentracijskih taborišč, bi nam morale biti svete in nepozabljene. sš

Mala Piščenca, kjer so živel Kekec, Bedanc, Mojca, Tinkara, Rožle in druga bajeslovna bitja v povesti Josipa Vandota Kekec nad samotnim breznom. (Tekst in foto B. Blenkus)

SKUPNA SEJA PREDSEDSTVA OK ZRVS IN OK ZSMS JESENICE

Občinska organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin na Jesenicah je med tistimi, ki so s svojim delom našle pravo mesto v družbi, in sicer v vseh okoljih, v katerih živijo in delajo rezervni vojaški starešine. Danes se v jeseniški občini ali v katerikoli izmed njenih krajevnih skupnosti, šolah in delovnih organizacijah ni mogoče pogovarjati o pripravljanju družbenopolitičnih skupnosti za obrambo, o družbeni samostojnosti in podobnem, ne da bi bilo pri tem navzoče mnenje rezervnih vojaških starešin, ki se zelo ceni. Rezervni vojaški starešine so si pridobili s svojim delom pri vzgoji mladih, krepitvi obrambnih sposobnosti ter s svojim delovanjem na vseh področjih družbenopolitičnega življenja občine — v okviru akcij SZDL — ugled, ki ne zagotavlja le uspešno delovanje njihove organizacije, temveč tudi osnovo za uspešne obrambne priprave in vzgojo prebivalstva. Takšnega ugleda si jeseniška organizacija zveze rezervnih vojaških starešin ni pridobila slučajno, niti ni nastal sam od sebe. Prej bi lahko rekli, da je vse to plod večletnega načrtnega dela pri organiziranju, kadrovskem usposabljanju in prilagajanju te organizacije potrebam okolja, v katerem njeno članstvo živi in dela.

Ko govorimo o delu rezervnih vojaških starešin na Jesenicah, bi kazalo omeniti, predvsem njihov prispevek k usposabljanju mladih za obrambo in k obrambni vzgoji občanov. Oblike dela z mladimi so različne. Ena najuspešnejših je skupno organiziranje tako imenovanih »Obrambnih dni« na šolah, ki so postali zanimivi in poučni, še zlasti pa je pomembno to, da so mladi te dneve resno in navdušeno sprejeli. Skoraj v vseh osnovnih ali srednjih šolah v občini so rezervni vojaški starešine, s pomočjo šole in občinskega organa za ljudsko obrambo (nekaj pa tudi s pomočjo obmejnih enot — graničarjev) pomagali pripraviti obrambne dneve. Ob takih prilikah se šolska mladina seznani najprej s svojo vlogo in nalogami v primeru vojne, poslušajo krajša predavanja o obrambi in samostojnosti, opravljajo določene naloge in orientacije na zemljšču in iz topografije (pa tudi iz drugih

vojaških veščin), nato pa si ogleda pehotno orožje in tekmuje v poznavanju orožja in ravnanju z njim, v streljanju in dajanju prve pomoči in podobno.

Da bi rezervni vojaški starešine lahko tudi v bodoče še bolj uspešno sodelovali z mladimi na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samostojnosti je v torek, 3. februarja, predsednik občinske konference Janez Jamar sklical skupno sejo z občinsko konferenco ZSMS Jesenice. Vsi navzoči na seji so prišli do skupnega spoznanja, da je pomoč in sodelovanje rezervnih vojaških starešin mladim na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samostojnosti izredno pomembna. Sekretarka OK ZSMS Nevenka Juvan se je v razpravi izredno toplo zahvalila rezervnim vojaškim starešinam za vsa prizadevanja pri delu z mladimi. Še posebej je poudarila, da si tudi v bodoče želijo mladi čim neposrednejših stikov in sodelovanja z rezervnimi vojaškimi starešinami na vseh področjih družbenih dejavnosti. Žal pa so na seji tudi ugotovili, da pri usmerjanju učencev v vojaške šole na Jesenicah ne dosegamo dobrih rezultatov, saj je odziv mladih za te šole v občini izredno majhen. V sodelovanju z oddelkom za ljudsko obrambo pri skupščini občine si bodo prizadevali, da bi kar največ prispevali k popularizaciji vojaškega poklica. Široko zasnovani program komisije za družbeno dejavnost, splošni ljudski odpor in družbeno samostojnost pri OK ZRVS, daje mladim vse možnosti sodelovanja in udeležbe. OK ZRVS si želi, da bi mladi množično sodelovali na naslednjih prireditvah:

- pohodu po poteh (stezah) partizanske Jelovice v Dražgoše;
- tekmovalju članov ZRVS in ZSMS po poti narodnega heroja Lojzeta Kebeta;
- kurirskem smuku na Pristavi, v spomin padlim kurirjem;

— pohodu na Stol, v spomin borbe čete Cankarjevega bataljona;
- tekmovalju v smučarskih tehnikah v partizanski Radovni;
- pohodu mladine v počastitev dneva mladosti na Pristavo.

— občinskem tekmovalju v streljanju, v počastitev občinskega praznika prvega avgusta.

— na spominskih prireditvah Dragoljuba Milovanovića v Završnici;

— proslavi v spomin mrtvega bataljona Prešernove brigade na Poljuki;

— obiski pri graničarjih na vseh karavlah v občini Jesenice.

Na seji so obravnavali tudi poročila predsednikov posameznih komisij o delu komisij v letu 1980. Najbolj prizadevna je bila komisija za družbeno dejavnost, splošni ljudski odpor in družbeno samostojnost. Komisija za informativno-propagandno dejavnost je prav tako v celoti uresničila svoj program. Dela komisij za strokovno usposabljanje, idejno-politično izobraževanje in kadrovske zadeve niso najbolje ocenili, toda njuni programi so bili prav tako v celoti realizirani.

Obširno so spregovorili tudi o programu dela v letu 1981. Smernice so povzete iz srednjeročnega programa za obdobje 1981—1985. O njem bomo obširno poročali po opravljeni redni letni konferenci, ki bo predvidoma sredi meseca marca. Že do 10. marca bodo zaključili z rednimi letnimi konferencami v vseh krajevnih organizacijah.

Na seji so prejeli tudi sklep, da se morajo rezervni vojaški starešine vključiti v vsa družbena prizadevanja za čim dostojnejše proslavljanje 40-letnice vstaje vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti.

V mesecu marcu bodo nadaljevali z idejno-političnim izobraževanjem, organizirali pa bodo tudi priprave za strokovno usposabljanje vseh rezervnih vojaških starešin.

Jože Urh

DOPOLNILO K PLEBISCITNEMU SIMPOZIJU — PREDAVANJE PROF. JANKA PLETERSKEGA

Celovec, 13. 1. (SINDOK) — Kot dopolnilo k simpoziju o koroškem plebiscitu, ki je bil lansko jesen na univerzi v Celovcu, je inštitut za zgodovino na univerzi za januar organiziral tri predavanja, ki naj bi po besedah prof. Rumplerja, predstojnika inštituta, omogočila plodno konfrontacijo v dobrem smislu.

Čisto v tem smislu je v ponedeljek zvečer predaval prof. Janko Pleterski iz Ljubljane o problemih v zvezi s plebiscitom z vidika slovenskega zgodovinskega. Uvodoma je Pleterski poudaril, da je treba politiko obeh subjektov na Koroškem študirati tudi s stališča njenih posledic in videti zgodovino v tem prostoru tudi reflektirano skozi poznejše dogodke, predvsem skozi fašistično okupacijo in nacistični genocid. Zgodovinskega je naj bo objektivno, vendar ne v tem smislu, da se povzdigne v razsodnika, ki poudarja dobro in obsoja zlo.

V nadaljevanju je Pleterski razčlenil na začetku postavljeno glavno tezo, da plebiscita ni mogoče videti izolirano, da je izid plebiscita določen od mnogih faktorjev in neločljivo povezan z dogodki že v 19. stoletju, kjer je bistveno vlogo imela zavestna politika germanizacije. Pleterski je nato podrobno razčlenil to germanizacijsko politiko, vendar je bil tudi slovensko politiko tega časa, češ da je bila socialna ozka, usmerjena domala samo na kmetstvo, klerikalno usmerjena, antisocialistična in nekritično samopovečevalna. Tudi v prvi svetovni vojni je predvsem deželna politika merila na zatiranje Slovencev v deželi. Ves ta razvoj pa je v prvi svetovni vojni privedel do tega, da so tudi Slovenci v majske deklaraciji formulirali svoje težnje po osamosvojitvi.

Gibanje za podporo majske deklaraciji, ki so ga na Koroškem skušali zatreti z vsemi sredstvi, je na Koroškem bilo zelo močno in ga je pozneje Narodni svet na Koroškem vzel za

osnovo za zahtevo po priključitvi slovenskega jezikovnega področja jugoslovanski državi. Vendar pa se je slovenska politika po zlomu monarhije preveč zanašala na antantne sile, namesto da bi na Koroškem takoj organizirala svojo državno oblast. Logika take politike pa je nato privedla do plebiscita. Prava krivda slovenske politike je torej bila, da je imela premalo moči in izkušnje za uresničitev samoodločbe slovenskega naroda. Pleterski je kritično osvetlil slovensko politiko v con A, ki je po svoje prispevala k izidu plebiscita.

Plebiscit sam je Pleterski ocenil kot institucijo, ki so jo jugoslovanski državi in slovenskemu narodu vsilili in ki ni imela za cilj rešitev nacionalnega vprašanja, temveč poravnave meddržavnega konflikta. Nadalje je plebiscit bil institucionaliziran konflikt dveh tendenc v zgodovinskem razvoju tega področja, kjer je na eni strani šlo za ohranitev integritete dežele, po drugi strani pa za družbeno in politično emancipacijo enega njenih delov na etnični osnovi.

V razpravi je prof. Pleterski še ugotovil, da ni samo obrambni boj, temveč tudi propagandistični plebiscitni boj imel hude posledice za odnose v deželi, da je zastupil razmere v deželi, kar tudi še danes po 70 letih neugodno učinkuje. Predvsem pa se je to pokazalo tudi v letih neposredno po plebiscitu, ki so prinesla od deželnega glavarja Lemischa proklamirano »povrnitev zapeljanih h koroštvu« in končno genocidno politiko nacistov.

POSLOVILI SMO SE OD ANDREJA SMOLEJA

Naglo se redčijo vrste nekdanjih prostovoljcev borcev za našo severno mejo iz leta 1918 do 1919. Drug za drugim odhajajo tja, od koder ni vrnitve. Taka je pač človeška pot.

Tako smo se 3. februarja za vedno poslovili na pokopališču na Dovjem tudi od Andreja Smoleja z Belce, ki je 29. novembra lani dopolnil 83 let starosti. Od njega so se ob odprtem grobu poslovili tovariši v imenu zveze prostovoljcev borcev za severno mejo, zveze borcev NOV, upokojencev in lovske družine. Vsi so poudarjali njegove zasluge v času borbe za našo severno mejo, v času narodnoosvobodilne vojne in pri obnovi naše opustošene domovine, po končani drugi svetovni vojni. Kdor ga je imel priliko spoznati v njegovem dolgem življenju, ga je gotovo cenil kot poštenega, pogumnega in vztrajnega človeka in prav s tem si je pridobil mnogo prijateljev.

Po končani prvi svetovni vojni se je Andrej vrnil domov, a že 10. novembra 1918 ga srečamo v skupini prostovoljcev iz Gornjesavske doline v Podkorenu, kjer se je pridružil Šefmanovi četi prostovoljcev (ime čete po nadporočniku Karlu Šefmanu, doma iz Kranjske gore). Dobro je namreč znano, da je bilo treba zavarovati mejo v tem delu Karavank in zavarovati prehode pri Ratečah in na Vršiču, kjer je po drugi svetovni vojni nastala

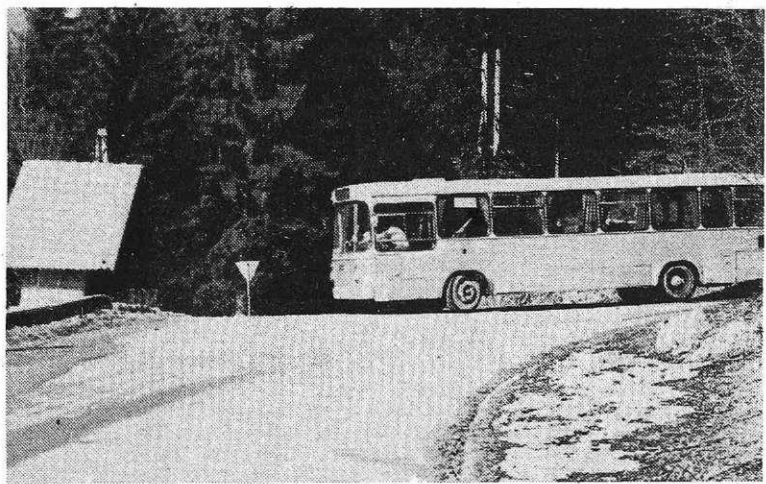
meja med Jugoslavijo in Italijo. Nadporočnik Šefman je s svojimi prostovoljci, med katerimi je bil tudi pokojni Andrej, zadrževal Lahe, da niso mogli preko tako imenovane demarkacijske črte pri Ratečah in na Vršiču. Tako so tudi stražili na tromeji, na Korenskem sedlu in drugih vrhovih proti Avstriji. Udeleževali pa so se tudi bojev onstran Karavank. Pokojni Andrej se je dobro zavedal svojih dolžnosti do komaj rojene domovine in vled tega ni odložil orožja vse dotle, dokler ni prišlo do končne ureditve naših meja.

Tudi v času druge svetovne vojne ni stal ob strani. Tako ga srečamo tudi kot udeleženca decembrske vstaje na Dovjem oziroma Mojstrani. Za tem je spoznal življenje v begunjskih zaporih, po vrnitvi domov pa je vse do konca okupacije aktivno sodeloval z narodnoosvobodilnim gibanjem, za kar je tudi dobil razna priznanja.

Tudi po osvoboditvi ni miroval. Bil je aktiven in delaven v raznih organizacijah in lovske družini. Več let je bil član občinskega odbora Zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918/19 in prav tu ga bodo močno pogrešali.

Velika udeležba na pogrebu je najlepši dokaz, da je bil vsestransko spoštovan. Zadnjo čast so mu izkazali lovci s častnimi strelji.

ss

Autobusno postajališče za Plavžki rout (Foto B. Blenkuš)

BALADA O NEKEM AVTOBUSU ALI BOLJE VOZNIKU AVTOBUSA

Sem ena izmed mnogih modernih nomadov. Vsak dan se vozim v službo na relaciji Jesenice—Kranj—Jesenice. Tako prebijem v avtobusih dve uri dnevno seveda, če ne pride do večjih ali manjših zapetljajev. Le-ti so lahko subjektivnega ali objektivnega značaja, pri čemer pa moraš dobro poznati še pravila igre. Voznik in sprevednik avtobusa imata vso moč v svojih rokah. Potniki smo le uboge reve, ki izgubimo vso svojo osebnost, čim stopimo v avtobus. Postanemo le še številke. Toda lahko smo strašno zadovoljni, da le pridemo na avtobus. Tedaj je že pol napora za nami.

Seveda nikakor nečem to posploševati, zato bom opisala dogodek, ki se mi je pripetil v petek, dne 23. januarja 1981, ob 15. uri na avtobusu, ki je peljal v smeri Planice.

Tako kot vsak dan sem tudi tistega dne stala na avtobusni postaji Labore, že deset minut pred prihodom avtobusa. Točno ob 15. uri zagledam avtobus kako sopiha na postajališče. Srce mi poskoči od veselja. Nikoli ne veš kdaj bo zatajil in ga sploh ne bo. Sami pa veste, da v januarju ni nič kaj prijetno čakati

na vetrovni postaji. Desni smernik na avtobusu me opozori, da pohitim proti prvim vratom (zadnja se sploh niso odprla, ker ni nihče izstopil). Tovariši, ki je bil pred menoj je že dosegel svoj cilj — povzpел se je v avtobus. Meni ne uspe tako urno. Postajališče, ki naj bi bilo v tem letnem času posebej očiščeno, je na debelo prekrito z ledom in snegom. Biti moraš neznansko pazljiv, da ti ne spodrsne in ne padeš pod kolesa avtobusa. Sama pri sebi si rečem: »Punca, podvizaj se!« A avtobusna vrata se mi zapro pred mojim (dolgim) nosom. Zakličem: »Počakajte!« Avtobus odpelje in po kakih dveh metrih ponovno ustavi. Vendar vrata se niti ne odpro, ko že odpelje. Vidim le še njegov zelen zadek (vsa tragika pa je v tem, da imam naslednji avtobus za v Dolino šele čez eno uro).

Vsega tega si nikakor ne znam razlagati. ali zato, ker sem bila le ženska, ali zato, da bi voznik in sprevednik »utegnila« na kranjski postaji še na kavico, ali ...

Avtobus je bil SAP Ljubljana, reg. št. LJ 292 542. Tovariši voznik je nosil temna očala — morda zato, da je njegov videz še bolj zastrašujoč.

B.

ČESTITKE IN MEDALJA OB 80-LETNICI

Nekdanji borci Jeseniško-bohinjskega odreda so sklenili, da bodo še posebno pozornost namenili borcem jubileantom ob 60, 70 in 80 letnici. Ob jubilejih jim bodo izročili pisno voščilnico in spominsko medaljo odreda.

Predsednik aktiva jeseniške občine Gabriel Divjak je zato osebno obiskal Franca CUZNARJA v Podkorenu, ki je pred kratkim obhajal svojo 80-letnico. Ob izročitvi čestitke odreda mu je zaželel še dosti zdravja.

Franco Cuznar se je rodil 29. septembra v Beli peči. Njegov oče je bil namreč takrat tam prodajalec železniških vozovnic in obhodnik proge, po kateri je takrat potekal

precej močan železniški promet od Ljubljane do Trbiža. Ker se ni bilo železniškega karavanskega predora je bilo tu toliko vlakov, da so vozili tudi ponoči. Franco se je poročil v Podkorenu, kjer se mu je rodilo 11 otrok. Imel je manjše posestvo, razen tega pa je s konjem prevažal les. Družina je bila res velika pa je bilo treba trdo delati, da so se preživeli. Med okupacijo je bil na strani Osvobodilne fronte. Kljub temu, da je bil že v letih, je petinštiridesetega leta stopil v NOV in sicer v Jeseniško-bohinjski odred. Z njim je bil tudi v Avstriji, v Ziljski dolini. Po odhodu s Koroške je bil v Ljubljani pri KNOJ do julija 1945, ko je bil demobiliziran. Nato je

doma delal dokler je mogel. Še sedaj mladim pomaga kar le more. Sicer pa je še sedaj vedno veder in razpoložen, pa še vedno kakšno smešno pove, kar je bilo njemu vse življenje v navadi.

B.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

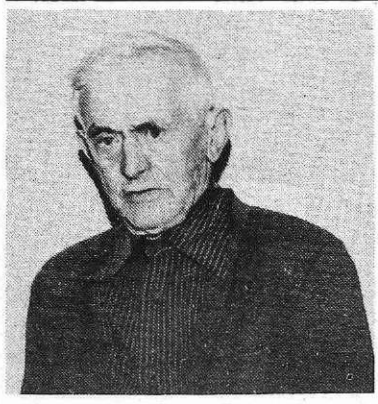
SPOMINSKA SVEČANOST NA KARAVLI EDVARD KARDELJ-KRISTOF

Na karavli Edvard Kardelj-Kristof na Tromeji nad Ratečami je bila spominska slovesnost v počastitev rojstnega dne politika, državnika in teoretika Edvarda Kardelja. Na slovesnosti so se zbrali predstavniki obmejnih enot s področja Gorenjske, predstavniki družbenopolitičnih organizacij jeseniške občine, krajevnih skupnosti Rateče in Dovje—Mojstrana, carine in obmejne milice, pokrovitelji karavle, med gosti pa je bil tudi predstavnik ljubljanskega armadnega območja polkovnik Silvo Banovec.

Ta dan so graničarji izvedli tudi pohod iz dveh smeri na to karavlo in sicer iz Slatine in Korenskega sedla. Pred kipom Edvarda Kardelja na prostoru pred karavlo sta zbranim spregovorila komandant obmejnih enot Gorenjske podpolkovnik Danilo Džurovič in komandant karavle Edvard Kardelj poročnik Drago Hrobat. Orisala sta življenjsko pot Edvarda Kardelja, njegov lik in njegov velik prispevek k razvoju našega socialističnega samoupravnega razvoja.

Vsi navzoči so se potem vpisali v spominsko knjigo v lepo urejeni in opremljeni Kardeljevi spominski sobi na karavli na Tromeji. Ob tej priliki so se tudi dogovorili, da bodo prihodnje leto v počastitev rojstnega dne Edvarda Kardelja izvedli pohod na Tromejo, na katerem bodo poleg graničarjev sodelovali še mladinci in drugi.

J. R.

V JANUARJU IZVEDENE TRI IZOBRAŽEVALNE OBLIKE KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV

Pri izvedbi in organizaciji izobraževalnih oblik, katerih naročnik je klub samoupravljalcev Jesenice, izvaja pa jih delavska univerza Viktor Strazišar Jesenice, se kažejo nove značilnosti, ki označujejo prizadevanja izvajalca od jeseni 1980. leta:

1. Oblika komuniciranja s članicami, kakršen je razpis seminarjev, ne ustreza. Če je bilo to mogoče ob začetku izobraževanja, leta 1977 in v letu 1978, danes, po dobrih treh letih, zgolj papirno obvestilo ne zadostuje več. Za nami je obsežno izobraževanje članov samoupravnih organov in delegatov, ki je zajelo veliko število ljudi, in število potencialnih kandidatov za izobraževanje se je zmanjšalo.

2. Uspešne so predvsem tiste izobraževalne oblike, za katere pridejo pobude iz organizacij združenega dela – članic kluba samoupravljalcev, saj pridejo slušatelji na seminar motivirani, program pa prilagajamo samoupravni sredini, kateri je izobraževanje namenjeno, obenem pa ustrezno aktualizirano.

3. Za boljše povezovanje s članicami kluba samoupravljalcev in za ugotavljanje njihovih interesov za izobraževanje bo treba poiskati nove poti. Spodbuden je bil predlog, da bi vsaka članica imela posebnega poravnika, zadolženega za povezovanje s klubom, vendar ni bilo nanj posebnega odziva.

Mogoče bi kazalo, da bi člani izvršnega odbora obiskali članice kluba in ugotovili, kakšne so njihove izobraževalne potrebe in drugi interesi. Skratka, treba je poiskati nove možnosti za obveščanje in neposredno komuniciranje in izboljšati se bodo tudi pogoji in rezultati izobraževalnega dela.

REALIZACIJA IZOBRAŽEVALNIH OBLIK V JANUARJU

V januarju so bile načrtovane štiri izobraževalne oblike: trije seminarji o zaključnem računu in seminar o značilnostih politike gospodarske stabilizacije za tiste samoupravljalce, ki so jih prijavile posamezne organizacije združenega dela – članice kluba. Razpis je bil poslan že pred novim letom, 25. decembra 1980, s pozivom naj članice kluba prijavijo udeležence vsaj tri dni pred začetkom. Prvi seminar je bil načrtovan šele za 13. in 14. januar, tako da je bilo časa več kot dovolj.

Prišlo je izredno malo prijav, zaradi odsotnosti slušateljev na prvega seminarja, pripravljenega za železarno Jesenice, sploh niso izvedli. Po ponovnem razpisu so (s pomočjo oddelka za izobraževanje na kadrovskem sektorju Železarne) dobili dvanajst prijav, prišli pa so trije udeleženci.

Nekoliko bolj je bilo s prijavi za drugi in tretji seminar, vendar je treba povedati, da so se v mnogih TOZD odločali za udeležbo na seminarjih šele potem, ko so jih izvajalci poklicali po telefonu in spomnili na seminar. Telefonski pozivi pa so bili ponekod nevljudno, celo grobo zavrnjeni.

Največ prijav je prišlo za tretji seminar in tudi udeležencev je bilo največ. Prišlo je celo nekaj takih, ki udeležbe niso najavili vnaprej.

Podatki o prijavih, udeležbi in o številu slušateljev, ki so poslušali seminar v celoti, so razvidni iz razpredelnice.

DRUGI SEMINAR:

OZD	prijav- ljeni	udele- ženci	potr- dila
1. KO-OP Mojstrana	5	3	3
2. Gradbinec	14	1	—
3. Elim	1	1	—
4. Gradis	4	3	3
5. Kovinoservis	1	1	—
6. IPI	4	4	4
Skupaj	29	13	10

TRETJI SEMINAR:

OZD	prijav- ljeni	udele- ženci	potr- dila
1. ŽIC	1	1	1
2. HE Moste	3	—	—
3. Delikatesa (Golica)	2	2	1
4. Kolodvorska restavracija	1	1	—
5. Dom dr. Fr. Berglja	3	2	—
6. PTT	2	2	1
7. Universal	3	—	—
8. Zdravstveni dom	1	1	1
9. Železarna	12	3	2
10. Gradbinec	13	5	3
13. Kovinar	6	4	2
Skupaj	47	21	11

NEPRIJAVLJENI UDELEŽENCI NA TRETJEM SEMINARJU

OZD	udele- ženci	potr- dila
1. GG Bled – TOZD	1	1
2. Golica – Rožca	4	4
3. Golica – Zarja	1	—
4. Splošna bolnica	2	2
Skupaj	8	7
Skupaj obisk na tretjem seminarju	29	18

Iz podatkov je razvidno, da se je od 76 prijavljenih udeležilo seminarja (skupaj z neprijavljenimi) 42 slušateljev, do konca pa vztrajalo 28 slušateljev. V primerjavi s 108 udeleženci lanskim seminarjem je to malo. Pri tako velikem številu potencialnih kandidatov se zdaleč pri klubu niso zadovoljni z udeležbo, še toliko bolj, ker so bili vabljeni člani odborov za gospodarstvo, člani odborov samoupravne delavske kontrole, člani izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata, računovodski in vodstveni delavci.

Razkol med prijavljenimi in udeleženi je velik tudi na seminarju,

ki so ga izvedli 26. in 27. januarja po programu seminarja o osnovah politike gospodarske stabilizacije. Program so sicer prilagodili, združili dve temi v eno samo in ga skrajšali na osem ur, tako da je obsegal naslednje teme:

1. Gospodarski problemi in ukrepi za izvajanje politike gospodarske stabilizacije
2. Politiko cen
3. Ekonomski odnosi s tujino. Iz razpredelnice je razvidno, koliko prijavljenih se je odzvalo vabilu:

OZD	prijav- ljeni	udele- ženci	potr- dila
1. Golica	10	5	1
2. ŽJ – TOZD Hladna valjarna Jesenice	3	—	—
3. Vodovod	1	—	—
4. Gorenjska oblačila	5	4	4
5. Vatrostalna	5	—	—
6. PTT	2	2	2
Skupaj	26	11	7

Zaradi vedno slabše udeležbe pa bo potrebno postaviti nove vezi z organizacijami združenega dela – članicami kluba samoupravljalcev Jesenice, saj bodo le tako lahko skupaj načrtovali izobraževalne oblike na podlagi ugotovljenih interesov in potreb.

M.

PRED JUBILEJEM DOLIKA

V ponedeljek, 16. februarja bo preteklo 35 let, ko je osem vnetih slikarjev samoukov na Jesenicah ustanovilo likovni klub DOLIK, ki so ga kasneje priključili DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Še isto leto se jim je pridružil sedem članov in začelo se je veliko obdobje razvoja likovno ustvarjalne in likovno razstavne dejavnosti na železarskih Jesenicah. Po budo za ustanovitev likovnega kluba je dal delavec Železarne France Kreutzer in po nekaj predhodnih sestankih so se na običnem zboru zbrali, poleg njega še: Jože Čebulj, Nika Hafnerjeva, Janko Korošec, starejši in mlajši, Tine Markež, Tone Tomazin in Lojze Višnar. Še isto leto pa so se jim priključili: Janko Dakschobler, Peter Gasar, Jože Jusič, Janez Kozamernik, Ciril Kravanja, Franjo Modic in Marjo Vilhar.

Svoj jubilej bodo praznovali s kolektivno razstavo likovnih del 22 članov, ki jo bodo odprli prihodnji petek, 20. februarja v razstavnih prostorih Delavskega doma na Jesenicah. Pokroviteljstvo nad razstavo je sprejela Zveza sindikatov Slovenije, oziroma predsednik sveta Vinko Hafner. Uvodni, otvoritveni program pa se bo odvijal v veliki dvorani Delavskega doma, s pričetkom ob 17. uri.

Ob tej priliki bo likovni klub DOLIK izdal izredno ličen katalog z opisom 35 letne dejavnosti, likovnih kolonij v občini, predstavitev svojih članov, uvodno besedo Zveze sindikatov Slovenije in strokovnim prispevkom dr. Cene Avguštin. S po eno barvno reprodukcijo pa bo svojo likovno mojstrovino predstavilo 21 članov DOLIK. Slike za razstavo in katalog je izbral umetniški zgodovinar in likovni kritik dr. Cene Avguštin.

Ob relativno dragi publikaciji naj pripomnimo, da je to v bistvu nagrada najbolj aktivnim članom kluba, ki poleg likovne ustvarjalnosti, stalnega strokovnega izpopolnjevanja, ob rednem delu, letno organizirajo in izvedejo od 14 do 20 likovnih razstav drugih razstavljalcev oziroma slikarjev, med njimi številnih poklicnih umetnikov, poleg svojih lastnih razstav. To je le skromna oddolžitev za njihovo 35 letno nepretrgljivo dejavnost na področju likovno-estetske vzgoje. Katalog pa bo nedvomno tudi lep dokument in prispevek h kulturni oziroma likovni zgodovini.

ZADOVOLJNI SLUŠATELJI SEMINARJA

Za prvi teden februarja načrtovani seminar za člane odborov samoupravne delavske kontrole je presegel pričakovanja organizatorjev. Pobuda za to izobraževalno obliko je prišla iz skupnosti otroškega varstva s predlogom, da naj se poleg članov odbora samoupravne delavske kontrole te samoupravne interesne skupnosti povabi še člane odborov pri izvajalcih. S tem predlogom so se strinjali tudi na izobraževalni skupnosti, tako da so na seminar povabili samoupravljalce iz vzgojnovarstvene organizacije in njenih enot, iz osnovnih šol in obeh skupnosti. Stroške za izvedbo je pokril klub samoupravljalcev, organizirala pa delavska univerza Viktor Strazišar.

Obisk je bil zadovoljiv, prvi dan je prišlo 19 slušateljev, drugi dan pa 23 in med temi vseh 19, ki so poslušali predavanja prvi dan. Vtis s seminarja je ugoden, kaže da so bili slušatelji zadovoljni. Po tem, ko je eden od predavateljev končal s

predavanjem, se je spontano razgledlo ploskanje.

Kljub temu, da je delavska univerza Viktor Strazišar od pomladi 1979 (in že prej, v letu 1976) izvedla za klub samoupravljalcev že kakih deset seminarjev za člane odborov samoupravne delavske kontrole, je zanje še vedno zanimanje in kaže, da bo v bližnji prihodnosti potrebno organizirati še kakšno podobno obliko. Mogoče bo spodbuda za odločitev že, če navedemo teme tega seminarja:

1. Samoupravna zakonodaja in organi samoupravne delavske kontrole
2. Organiziranost in osnovna področja samoupravne delavske kontrole
3. Delovna razmerja v OZD, s poudarkom na varstvu pravic
4. Metode dela samoupravne delavske kontrole.

M.

KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA

Pihalni orkester Jeseniških železarjev prireja v sredo, 18. februarja ob 18. uri

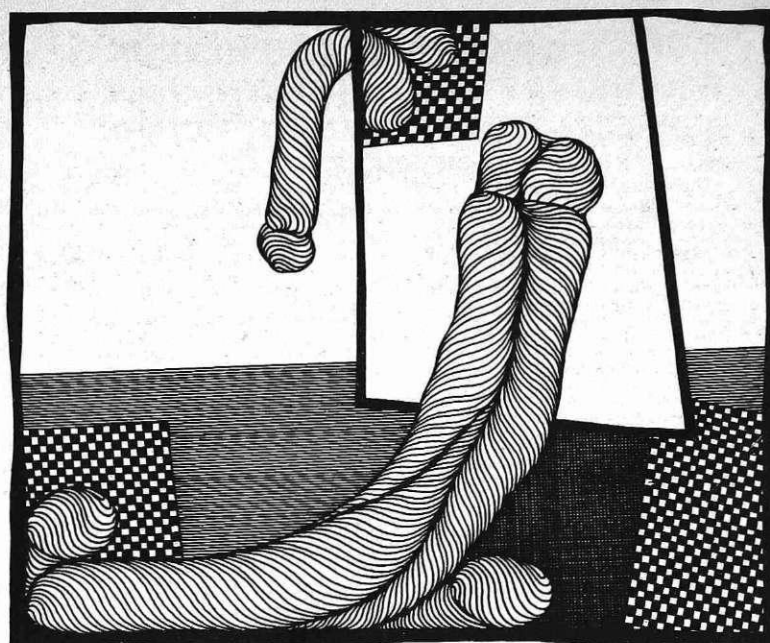
KONCERT

z zabavno glasbenim programom, ki bo v kulturnem domu Julke in Albina Pibernika na Javorniku.

Vstopnice lahko dobite v ponedeljek, torek in četrtek od 18. do 20 ure v godbeni sobi ali eno uro pred koncertom pri blagajni.

Cena vstopnic je 40,00 din.

VABIJO GODBENIKI

Slušaja poljo XXXI

Neja Slaparja

V petek so v razstavnih prostorih Delavskega doma na Jesenicah odprli samostojno razstavo kranjskega slikarja Neja Slaparja, čigar delo je tudi gornja slika. V krajšem glasbenem programu so učenke klavirja v jeseniški glasbeni šoli Ines Dugarjeva, Urška Rakovec in Ksenija Peič, ki jih je vodila njihova učiteljica Rajka Peič, izvajale skladbe na klavirju, v programu pa je sodeloval tudi harmonikar Marcel Federle. Razstava bo odprta do vključno 17. februarja, vsak dan, razen nedelje, od 9. do 12. in 16. do 19. ure.

PRAZNOVANJE SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA

V petek, 6. februarja, je bila v naši osnovni šoli Tone Čufar proslava, s katero smo počastili slovenski kulturni praznik. Sodelovali so člani pevskega zbora in člani dramsko-recitatorskega krožka. V naš program smo uvrstili dela našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Tovarišica ravnateljica je vsem, ki so tekmovali za Finžgarjevo bralno značko čestitala in jih pohvalila. Seznanila nas je tudi z zgodovino bralne značke in nam povedala, da je to jubilejno leto, saj je to že petnajsto leto, odkar podeljujejo učencem Finžgarjeve bralne značke. Učence, ki so tekmovali vsa leta, pa je čakala majhna nagrada in bučen aplavz vseh navzočih. Tovarišica

ravnateljica nam je vsem zaželela, da bi še naprej pridno segali po dobrih knjigah in da bi se naučili spoštovati in ceniti njihovo vsebino.

Po končanem kulturnem programu pa smo zvedeli rezultate medrazrednih tekmovanj. Prav na koncu pa je tovariš za telesno vzgojo podelil priznanja vsem učencem, ki so sodelovali na smučarskem tečaju. S tem je bila proslava zaključena.

Učenci 3. in 4. razreda so odšli v kino na ogled mladinskega filma Sreča na vrhovi, za učence 5., 6., 7. in 8. razreda pa je bila popoldne v amaterskem gledališču Tone Čufar predstava Ta veseli dan ali Matiček se ženi.

Irena Šemrov, novinarski krožek OŠ Tone Čufar Jesenice

KNJIGA BLIŽJE PREBIVALCEM PLAVŽA

V ponedeljek, 9. februarja so s krajšim kulturnim programom, ki so ga izvajali učenci jeseniške glasbene šole in pesnik Valentin Cundrič, ki je prebral nekaj svojih pesmi ter ob prisotnosti predstavnikov skupščine občine, kulturne skupnosti in krajevne skupnosti, številnih knjižničarjev in delavcev občinske knjižnice, odprli novo izposojevališče knjig v krajevni skupnosti Plavž in sicer v stavbi Ceste na Golico števil. 7. To je nedvomno nova in lepa pridobitev občinske knjižnice, ki z denarno pomočjo občinske kulturne skupnosti vztrajno razširja svoje podružnice oziroma izposojevalnice v krajevni skupnosti občine. To pa je tudi lepo darilo prebivalcem krajevne skupnosti Plavž ob letošnjem kulturnem prazniku Slovencev – 8. februarju, obletnici smrti velikega rojaka dr. Franceta Prešerna.

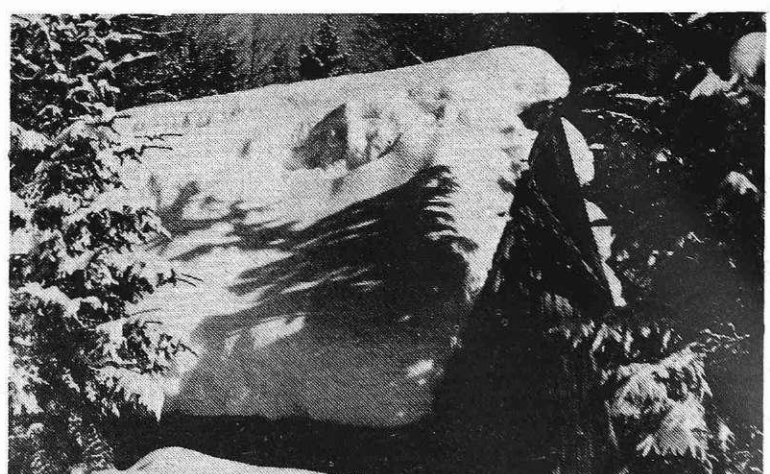
O prizadevanjih občinske knjižnice, da bi knjigo čim bolj približali prebivalcem, je spregovorila upravnica knjižnice Vida Hudnik, zadovoljstvo ob tej pridobitvi pa je izrazil tudi predsednik skupščine občine Ivo Arzenšek. Predstavniki krajevne skupnosti Plavž (žal edini) pa je ob tej priložnosti poudaril: »Knjiga, ta nepogrešljiva spremljevalka in sopotnica človeka in človeštva, se nam je prebivalcem največje krajevne skupnosti v občini s tem novim izposojevališčem občinske knjižnice še bolj približala. Seveda pa ta pridobitev tudi obvezuje družbenopolitične organizacije in celoten delegatski sistem naše krajevne skupnosti, da

delamo mnogo več in bolj odgovorno na tem, da bo knjiga postala resnična potreba vsakega delavca in občana, oziroma združenega dela in družbe kot celote. Če bomo delali tako, potem mora biti izposojevalnica, ki jo danes odpiramo, zametek sodobne knjižnice, ki jo rabi tako veliko naselje kot je naša krajevna skupnost s preko 8.000 prebivalci. To bi morala postati tudi programska naloga naše krajevne skupnosti. Ob koncu se je zahvalil delavcem občinske knjižnice za prizadevanja, da so prebivalci krajevne skupnosti Plavž dobili izposojevalnico, prav tako pa tudi občinski kulturni skupnosti za denarno pomoč.

Čeprav je malo prostora pa so delavci jeseniške knjižnice povabili člane likovnega kluba DOLIK, da bi na skromnih razstavnih površinah menjaje prikazovali svoje likovne stvaritve. Tokrat so na ogled štiri slike.

Osnovni knjižni fond v izposojevalnici je sestavljen predvsem iz romanov in povesti, lažje memoarske in poljudnoznanstvene književnosti in knjig za otroke. Matična knjižnica bo v izposojevališču menjavala knjige in pri tem seveda upoštevala želje bralcev. Zahtevnejši bralci pa bodo svoje želje lahko potešili v matični knjižnici na Trgu Toneta Čufarja.

Izposojevališče bo odprto za obiskovalce vsak ponedeljek in petek popoldne od 15. ure do 18,30 in vsak četrtek dopoldne od 9. do 12. ure.

Zima

Dopisujte v Železarja

V SOBOTO PRIČETEK GORENJSKEGA PRVENSTVA V KOŠARKI ZA OBČINSKE REPREZENTANCE STAREJŠIH PIONIRK IN PIONIRJEV

V soboto 14. februarja se prične tradicionalno košarkarsko tekmovanje najmlajših, imenovano košarkarski festival '81. Po že nekajletni tradiciji se prične najprej z regijskimi turnirji.

Pri starejših pionirjih tokrat nastopajo štiri občinske reprezentance in sicer Škofja Loka, Kranj, Radovljica in Jesenice. Po lanskem presenetljivem uspehu naših pionirjev, ki so osvojili izvirno drugo mesto, je naloga sedanjih generacij učenec, ki bodo nosili dres občinske reprezentance zelo težka. Vendar pa so vse štiri ekipe izredno dobro pripravljene in je težko napovedati letošnjega prvaka pri pionirjih. Občinsko selekcijo pionirjev bosta vodila Tone URBAS iz Mojsstrane in Stane MIHELIC iz Zirovnice, trenerja šolskih ekip, ki prisestreljivo vodita v občinskem prvenstvu. Ekipe pa so do določene šole v soboto tik pred tekmo reprezentance Radovljice in Jesenice, ki bo odprta tekma prvega turnirja, ki se bo pričel ob 8. uri v telovadnici radovljiške osnovne šole.

Dekleta štartajo pravi tako v soboto na Jesenicah. Prvi turnir bo v šolskem centru na Plavžu. V tej konkurenci nastopajo letos le tri ekipe in sicer Škofja Loka, Kranj in Jesenice. Lanski zmagovalci in prvaki Gorenjske – ekipa Škofje Loke, je prvi favorit letošnjega tekmovanja, kajti lansko leto so bile v republiški finalu, ki

pa so ga žal izgubile. Tako je ekipa Jesenic, ki je bila republiški prvak leta 1976, še vedno edina gorenjska ekipa, ki ji je uspel tak podvig. Poudariti moramo, da selekcija Škofje Loke, ki jo sestavljajo izključno igralke iz Zirov, trenira šestkrat tedensko. Selekcija Kranja se po lanskem porazu z jeseniško reprezentanco prav gotovo v letošnjem prvenstvu želi oddolžiti.

Na jesenicah pa se za to prvenstvo pripravljajo izredno mlada in perspektivna selekcija. V ekipi sta med dvanajstimi igralkami, kandidatkami za rumeni dres Jesenic, samo dve, ki hodita v osmi razred, večino ekipe pa sestavljajo celo šestosolke. Nosilec selekcije je osnovna šola Prežihov Voranc, trener pa Brane Jeršin (Prežihov Voranc), pomočnik pa Tone Čebulj iz Mojsstrane. Igralke, ki bodo zastopale Jesenice pa so: KRZNAK (Mojsstrana), SMOLEJ (Koroška Bela), LAH (Tone Čufar), HADŽISULEJMANOVIČ, BARTELEJ, FALETIC, SUBOTIC, ALIŠIČ T., KLJUČEVIC, KELIH S., BERUS, KONDIC, ALIŠIČ S., HUZEJROVIČ, SULJANOVIČ S., SULJANOVIČ S., CATAK, DRAGOJEVIC, ZALOKAR, (vse Prežihov Voranc).

Ker je ženska košarka na Gorenjskem v stalnem kvalitetnem vzponu in trenutno v Sloveniji pri vrhu, vabimo ljubitelje košarke, da si ogledajo turnir v telovadnici šolskega centra na Plavžu, ki se bo pričel v soboto ob 8.30 s tekmo Jesenice – Kranj.

OBČINSKO PRVENSTVO V KOŠARKI ZA STAREJŠE PIONIRKE IN PIONIRJE

Tudi v letošnjem letu poteka občinsko prvenstvo v košarki za starejše pionirke in pionirje. Tekmovanje organizira komisija za šolska športna društva pri občinski zvezi za telesno kulturo. Vodja tekmovanja je trener KK Jesenice Marko Božić, ki skrbi za tehnično organizacijo, delegiranje sodnikov, koordinira delo med vsemi trenerji, strokovno pomaga mlajšim vateljem in podobno. Skratka delo na področju košarke v šolskih športnih društvih je vzorno urejeno in lahko služi kot vzorec, kako spremljati mlade talente in jih potem vključevati v klub.

V letošnjem letu na občinskem prvenstvu sodelujejo ekipe vseh šol iz občine, kar je zelo razveseljujoče. Danes sporočamo rezultate prvega dela prvenstva pri pionirkah, v prihodnji številki pa bomo zbrali rezultate pionirskih srečanj.

PRVO KOLO: OŠ Tone Čufar : OŠ Koroška Bela 13 : 8, OŠ Mojsstrana : OŠ Kranjska gora 44 : 12, OŠ Prežihov Voranc : OŠ Zirovnica prelozeno.

DRUGO KOLO: OŠ Prežihov Voranc : OŠ Tone Čufar 42 : 14, OŠ Mojsstrana : OŠ Koroška Bela 19 : 13, OŠ Zirovnica : OŠ Koroška Bela 10:38.

TRETJE KOLO: OŠ Mojsstrana : OŠ Prežihov Voranc 14 : 32, OŠ Koroška Bela : OŠ Kranjska gora 33 : 43, OŠ Tone Čufar : OŠ Zirovnica – prelozeno.

ČETIRTO KOLO: OŠ Zirovnica : OŠ Kranjska gora 17 : 34, OŠ Prežihov Voranc : OŠ Koroška Bela 36 : 4, OŠ Tone Čufar : OŠ Mojsstrana 19 : 23.

PETO KOLO: OŠ Mojsstrana : OŠ Zirovnica 52:9, OŠ Koroška Bela : OŠ Tone Čufar 24:23, OŠ Kranjska gora : OŠ Prežihov Voranc 20 : 23.

Seznam po prvem delu tekmovanja:

OŠ Prežihov Voranc	4	4	0	138:52	8
OŠ Mojsstrana	5	4	1	182:85	8
OŠ Kranjska gora	5	2	3	122:130	4
OŠ Koroška Bela	5	2	3	112:161	4
OŠ Tone Čufar	4	1	3	70:102	2
OŠ Zirovnica	3	0	3	38:124	0

B. r.

INVALIDI SO SE POMERILI V VELESLOLOMU

Društvo invalidov Jesenice je v sodelovanju z zvezo za rekreacijo in šport invalidov Slovenije v nedeljo, 8. februarja, na smučišču v Mojsstrani izvedlo tekmovanje invalidov v veleslalomu. Nastopilo je 65 tekmovalcev in tekmovalk, članov društev invalidov iz različnih krajev Slovenije.

Udeleženci so bili razdeljeni v posamezne kategorije glede na stopnjo invalidnosti. Izredno lepo in sončno vreme je pomagalo pri izvedbi tekmovanja. Posamezniki so se kljub invalidnosti, nekateri so nastopili le z eno nogo ali eno roko, močestno borili med vraticami za najboljšo uvrstitev. Tudi to tekmovanje je izredno uspešno potrdilo potrebo po invalidov po stalnih in najrazličnejših oblikah rekreacije, hkrati pa so tekmovanja tudi priložnost, da se invalidi spoznajo med seboj, se pogovorijo o težavah in tudi dogovorijo o nadaljnjem sodelovanju.

REZULTATI:

Skupina A: 1. Stržinar (Škofja Loka) 1.40.88, 2. Koblar (Jesenice) 1.42.60, 3. Jazbinšek (Ljubljana) 1.48.86.

Skupina B: 1. Homan (Ravne na Koroškem) 1.29.44, 2. Franc Furlan 1.31.49, 3. Janez Furlan 1.43.18 (oba Kranj).

Skupina C: 1. Komar (Ravne na Koroškem) 1.24.02, 2. Ropret (Trzin) 1.33.00, 3. Koder (Trzin) 1.34.70.

Skupina F: 1. Kralj (Trzin) 1.27.15, 2. Josif (Kranj) 1.32.96, 3. Forte (Trbovlje) 1.33.70.

Skupina G: 1. Šarabon (Trzin) 1.23.11, 2. Mladnik (Ravne na Koroškem) 1.28.70, 3. Toner (Kranj) 1.32.45.

Skupina H: ženske: 1. Razlag 1.45.48, 2. Valentinčič 1.49.69, 3. Stopar 1.52.48 (vse Ljubljana).

J. R.

USPEŠEN NASTOP JESENIŠKIH SANKAČEV NA DVEH TEKMAH

Konec prejšnjega tedna so člani sankarskega kluba Jesenice uspešno nastopili na dveh tekmovanjih in sicer za pokal mesta Kranj in za pokal občinske zveze telesno-kulturnih organizacij Ljubljana-Siška.

Najprej so se udeležili medklubskega tekmovanja v sankanju na naravnih progah za pokal mesta Kranj. Na 800 metrov dolgi in zelo dobro pripravljeni progi je nastopilo več kot 70 tekmovalcev in tekmovalk iz vseh slovenskih klubov.

REZULTATI:

Članice: 1. Petelinkar (TVD Sora), 2. Rev (Jesenice), 3. Tolar (Železniki) itd.

Mladinke: 1. T. Tolar (Železniki), 2. Štalc (Železniki), 3. Plasin (Jesenice) itd.

Starejši člani: 1. Debeljak (Železniki), 2. Jože Meglič (Trzin), 3. Bahun (Trzin) ... 6. Rev (Jesenice) itd.

Člani: 1. Prevc (Železniki), 2. Petelinkar (Sora), 3. Perko (Trzin), 4. Marjan Meglič (Jesenice) ... 8. Lavtižar (Jesenice) itd.

Starejši mladinci: 1. Kos, 2. Dragičević, 3. Klemenčič (vsi Trzin), 4. Janko Meglič (Jesenice) itd.

Mlajši mladinci: 1. S. Bernik (Železniki), 2. Marko Meglič (Trzin), 3. R. Bernik (Železniki) ... 5. Kapič (Jesenice) itd.

Dvosedci: 1. Prevc-Kokol, 2. Bernik-Bernik, 3. Debeljak-Solar (vsi Železniki) ... 7. Lavtižar-Meglič (Jesenice) itd.

Ekipni vrstni red: 1. Železniki, 2. Trzin, 3. Jesenice.

Tudi tekmovanje v sankanju za pokal občinske zveze telesno-kulturnih organizacij Ljubljana-Siška, ki je bilo v Sori pri Medvodah, je bilo izredno množično. Nastopilo je 80 enosedov in 12 dvosedov iz vseh slovenskih klubov, tekmovanja pa so se udeležili tudi gostje iz Avstrije.

REZULTATI:

Članice: 1. Petelinkar (Sora), 2. Tolar (Železniki), 3. Perko (Trzin) itd. Jeseničanka Barbka Rev je po težkem padcu odstopila.

Starejši člani: 1. Jože Meglič (Trzin), 2. Debeljak (Železniki), 3. Bahun (Trzin) ... 6. Rev (Jesenice) itd.

Člani: 1. Prevc (Železniki), 2. Perko (Trzin), 3. Marjan Meglič (Jesenice) ... 6. Lavtižar (Jesenice) itd.

Mladinke: 1. Tolar, 2. Štalc (obe Železniki), 3. Veber (Sora), 4. Plasin (Jesenice) itd.

Mladinci: 1. Janko Meglič (Jesenice), 2. Dragičević (Trzin), 3. Bernik (Železniki) itd.

Dvosedci: 1. Lavtižar-Meglič (Jesenice), 2. Zdravce-Egart, Pohleven-Solar (oba Železniki) itd.

Ekipni vrstni red: 1. Železniki, 2. Trzin, 3. Jesenice.

J. R.

DOBRI ODNOSI IN STREHA NAD DVEMA

STEZAMA, POGLAVITNI NALOGI BALINARJEV

Na letni skupščini balinarskega kluba Jesenice so pregledali delovanje v lanskem letu in sprejeli smernice za delo letos. Pri tem so ugotovili, da je bilo delo v minulem letu uspešno. Na klubskem prvenstvu posameznikov so se na prvih pet mest uvrstili: Uran, Tišov, Gučanac, Sfilgoj in Svenšek. Na klubskem ekipnem prvenstvu je bila z desetim točkami prva ekipa Lithegger, druga, z osmimi točkami, ekipa Kozarnik, s sedmimi točkami je bila tretja ekipa Sfilgoj, ekipa Stražar pa se je s petimi točkami uvrstila na četrto mesto.

Udeležba na Gorenjskem prvenstvu je bila zelo uspešna, saj so osvojili prvo mesto. Na pokrajinskem in republiških tekmovanjih pa se niso posebno izkazali. Pri tem so vsekakor imeli svoj vpliv ne najboljše medsebojne odnosi, delno morda pa tudi odnosi med HTP Gorenjske in klubom v zvezi s prevzemom gostišča in

drugih prostorov. Zaradi tega je imela tehnična komisija veliko težav pri sestavljanju ekip in pripravljanju igralcev za razna tekmovanja.

V programu za letošnje delo so kot prvo nalogo sprejeli ureditev medsebojnih odnosov in utrditev športne discipline. Uredili bodo odnose s športnim društvom Jesenice in poslovanje gostišča Gorenjske. Pripravili si bodo, da se ustrezno uredi okolica, da bo izgled lepši in da ne bo več smrada, ki se tu širi iz bližnje okolice. Največja njihova naloga pa bo, da bodo pokrili tretje in četrto balinarsko stezo. S tem bodo podaljšali balinarsko sezono, se posebej, ko jim bo uspelo tudi ob strani postaviti stene. Razen tega pa treninji ne bodo več odvisni od vremena, prav tako pa ne bo treba več prestavljati tekmovanj zaradi dežja in podobno.

Navzoči na letni skupščini so zagotovili vso podporo klubu, izvolili so nov 12 članiki upravni odbor, za predsednika pa bo še naprej Bernard Svetlin.

B.

TUDI LETOS »SVINJSKA GLAVA«

Organizacijski komite vsakoletne pustne prireditve za trofej SVINJSKA GLAVA, se je odločil, da bo letošnja prireditev, tako kot vedno, v Črnom vrhu nad Jesenicami in sicer na pustno nedeljo, 1. marca ob 11. uri.

Kot vedno pripravljajo pester humoristični program, igrala bo godba na pihala s Hrušice, letos pa še posebej opozarjajo na atraktiven nastop državne reprezentance v akrobatskem smučanju, ki je letos nastopila na številnih tekmovanjih za svetovni pokal.

Čeprav na dosedanjih prireditvah ni manjkalo številnih mask, letos še posebej pričakujejo maske iz drugih gorenjskih krajev. Ob tem obveščajo vse tiste, ki se želijo »našmetiti«, da maske mora biti na smučeh. Maske se lahko prijavijo na dan prireditve do 10. ure na startu v Črnom vrhu. Vse maske pa bodo nagradili.

D.

OBČINI ZBOR STRELSKE DRUŽINE TRIGLAV

Strelniška družina Triglav deluje že vrsto let dokaj uspešno. Ustanovljena je bila spomladi 1949. leta, od takrat dalje pa je njeno delo več ali manj neprekinjeno. Največji upad delovanja družine beležimo v letih 1968 in 1972, ko se imamo le peščica zagnanih tekmovalcev in funkcionarjev, zahvaliti, da delo družine ni popolnoma zamrlo.

V letu 1974 so tudi družbenopolitične organizacije dale pobudo za ponovno oživetje dale družine. Vsi, ki jim je bil strelski šport pri srcu, so strnili svoje vrste in z upornim delom ob minimalni podpori in težkih finančnih pogojih zgradili za družino prepotrebne objekte – avtomatsko strelišče za zračno puško, v tistem času gotovo najmodernejši objekt take vrste na Gorenjskem.

Tako se je pričel nagel vzpon kvalitete kot tudi množičnosti strelcev. Ekipa SD Triglav sodelujejo na vseh večjih tekmovanjih v republiki, regiji ali občini z velikim uspehom. V zadnjem letu beležimo predvsem velik napredek pionirjev, ki s svojimi rezultati že kažejo, da bodo kmalu pogumno stopili po poteh svojih starejših vzornikov.

Da bi se člani strelske družine Triglav še bolj dogovorili o svojem delu in si začrtali nove poti k še večjim uspehom, se bodo zbrali jutri v petek, 13. februarja v domu Julke in Albina Pibernik (v Turistu) na Javorniku na svojem rednem občnem zboru.

Na zboru bodo pregledali delo v preteklem obdobju, začrtali smernice za prihodnje delo, obenem pa tudi izvolili nov upravni odbor družine, ki jo bo vodil v naslednjem obdobju.

Strelci SD Triglav vabijo na občni zbor vse člane družine, vse ostale ljubitelje strelskega športa. Tam bodo s svojimi pripombami in predlogi pomagali k še uspešnejšemu delu družine v bodoče.

SD

PADEC NA SKAKALNICI

V četrtek dopoldne smo se nekateri navdušenci zbrali pred staro skakalnico, da bi jo uredili. Dogovorili smo se, da bo popoldan vsak prinesel nekaj orodja. Malo smo se še posmucali in kot bi mignili, je bila ura že dvanajst. Napotili smo se proti domu. Ko sva z bratcem prišla domov, je bilo že kosilo. Po kosilu sem odšel v klet po lopato, pozneje pa sva skupaj z Andrejem napotila proti skakalnici. Ko sva prišla, so bili zbrani že vsi prostovoljci. Dario in Ivko sta v samokolnici pripeljala dve lopati in dve greblji, Andrej in jaz pa sva imela lopato. Začelo se je delo. Dario in Andrej sta bila zaposlena z dovažanjem snega, Ivko in jaz pa sva popravljala skakalnico. Ko je bilo dovolj snega, smo vsi skupaj steptali nalet. Pozno zvečer je bila skakalnica gotova in imenovali smo jo kar »planiška velikanca«. Poslovili smo se in se odpravili proti domu.

Drugo jutro je sneg na skakalnici zamrznil. Bila je nared za sankanje. Dopoldne smo že malo vadili. Ko sem prvič skočil, sem se kar malo bal. Toda prav kmalu sem se že brez strahu spuščal po zaletišču. Skakali smo po 14 metrov. Rekord skakalnice je bil 14 metrov in 30 centimetrov. Jaz sem skočil 14 metrov in 15 centimetrov, Andrej pa je dosegel deset metrov. Ko je prišel čas za kosilo smo šli domov.

Popoldne nama je mamica obljubila, da naju bo prišla pogledat, kako skakača. Odpravila sva se proti skakalnici. Ko sem hotel preskočiti svoj rekord, sem prav grdo padel. Kmalu zatem pa se je prikazala mamica. Po hudem padcu sem se le pobral in prijatelje prosil, naj ji ne povedo o mojem padcu, ker me ne bi pustila več skakati. Prijatelji so držali besedo, niso povedali. Pozneje, ko smo se vračali domov, nama je mamica pripovedovala, da ji je kar sapa jemalo, ko sva se spuščala po zaletišču. Opozorila naju je, da morava biti previdna, ker so skoki nevarni. Šele zvečer sem mamici odkril skrivnost o padcu, pa tudi sama je opazila po mojem obrazu praske, ki se mi še danes poznajo.

Peter Muhar, OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela

ALPINISTIČNA ŠOLA

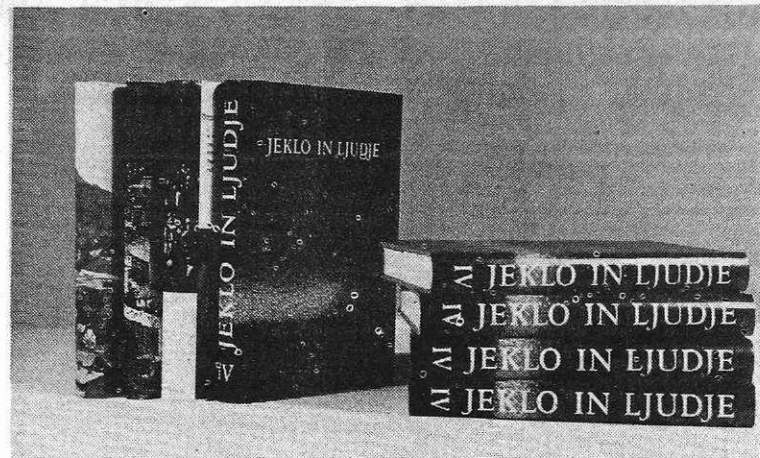
Alpinistični odsek Jesenice organizira alpinistično šolo za začetnike. Vpišejo se lahko kandidati, stari najmanj šestnajst let. Začeljeno je, da so se in se še vedno ukvarjajo s kakšnim drugim športom zaradi splošne telesne kondicije.

Šola bo razdeljena na teoretični in praktični del. Predavali bodo instruktorji alpinizma in gorski reševalci. Praktični del pa bo potekal v plezalnem vrtcu pod vodstvom alpinističnega instruktora ob istovrstnem treningu alpinistov.

Podrobnejše informacije dobite ob vpisu, ki bo v petek, 13. februarja ob 19. uri v prostorih Planinskega društva Jesenice (TVD Partizan, Cesta železarjev 1). Po vpisu bo uvodno predavanje, popestrjeno z diapozitivi z gora.

AO Jesenice

ZBORNIK JEKLO IN LJUDJE

Od leta 1964 izhaja na Jesenicah zbornik za lokalno zgodovino Jesenic in okolice JEKLO IN LJUDJE. Poleg poljudno-znanstvenih zapisov iz železarske zgodovine, zgodovine delavskega gibanja in NOB ter povojne socialistične izgradnje, objavlja zbornik tudi prispevke iz drugih znanosti, ki osvetljujejo podobo naših krajev. Knjige so predvsem namenjene preprostem bralcu pa tudi zahtevnejši bodo našli v njih marsikaj zanimivega.

Naj navedemo samo nekaj najzanimivejših prispevkov:

I. knjiga: Razpad fužin in nastanek metalurške industrije na Jesenicah (Aleksander Rjazancev), Jeseniško-javorniška stavka 1904 (Dušan Kermavner), Zgodovinski razvoj delavskih kulturnih organizacij na Jesenicah in Javorniku (France Škrli), Iz naših bojev v občini Koroška Bela (Vencelj Perko), Jeseniška dolina leta 1941 (Franc Konobelj-Slovenko), Pot Jeseniško bohinjskega odreda (Ivan Leban), Jesenice in jeseniška občina (Anton Melik), Naša bolnica Joža Hafner, Spomini na Titove šafete s Triglava (Janez Krušič) itd.

II. knjiga: Nastanek Kranjske industrijske družbe (Ivan Mohorič), Bohinjski punt (Ivan Mohorič), Veliko gradbišče (gradnja karavanškega predora) (Miha Klinar), Boji v Rožu in Ziljski dolini leta 1918/19 (Lojze Ude), Ravensbrück (Vida Zavrl), Iz geološke zgodovine zahodnih Karavank (Anton Ramovš), Iz zgodovine botaničnih raziskovanj v Julijskih Alpah in Karavankah (Tone Wraber) itd.

III. knjiga: O jeseniških komunistih v dvajsetih letih (France Klopčič), Prevzem oblasti na Jesenicah (Aleš Jelenc), Zapis o delavskem samoupravljanju v železnari Jesenice (Milan Polak), Stavka jeseniških kovinarjev leta 1935 (Vencelj Perko), Boj dr. Iva Štempiharja za osvoboditev internirancev iz Bileče (Miha Klinar), Delež Gorenjske v književnosti NOB (Emil Cesar), Dr. Aleš Stanovnik in spomini nanj (Vencelj Perko), Hudourni rodovnik (pesnitev) (Valentin Cundrič), Beseda o Josipu Vandotu (Crtomir Sinkovec), Spomeniki in spominska obeležja NOB v občini Jesenice, (France Konobelj-Slovenko) itd.

IV. knjiga: Dokument o ustanovitvi krajevne komunistične organizacije na Jesenicah (Miha Klinar), Stavka gradbincev na Jesenicah 1936 (Vencelj Perko), 70 dni v Glavnjači (Marija Žumer), Zvezan z verigo – Franjo Federle-Slavko (Ivan Jan), Jeseniška četa in Cankarjev bataljon leta 1942 (Franc Konobelj-Slovenko), Toplo človeško čustvo – Tone Čufar (Cvetko Zagorski), Trnova pot revolucionarjev zakoncev Julke in Albina Pibernik (Jože Vidic), Narodni heroj Matija Verdnik-Tomaž (Dušan Pirjevec-Ahac), Razsvetljenjska ideja in odkrivanje Triglava (Mitja Košir), Zimsko turistična središča gorenjskega kota (Rado Hočevar) itd.

Vse knjige so opremljene z bogatim fotografskim gradivom JEKLO IN LJUDJE I (1964) – razprodan (samo v kompletu)
JEKLO IN LJUDJE II (1969) – 50 din (broširan)
JEKLO IN LJUDJE III (1975) – 200 din (broširan ali vezan v platno)
JEKLO IN LJUDJE IV (1979/80) – 450 din (broširan); 500 din (vezan v platno).

Zbornike je moč kupiti posamezno ali komplet v katerem je tudi I. knjiga (nekoliko poškodovana), za enotno ceno 800 din. Naročniki delavci TOZD in delovnih skupnosti naše železarne lahko odplačajo knjige v štirih mesečnih obrokih.

NAROČILNICA

PODPISANI zaposlen

v TOZD – DS: delavska štev.

NAROČAM I. – II – III – IV – knjigo – komplet

ZBORNICA JEKLO IN LJUDJE (ustrezno obkroži).

S tem dajem tudi soglasje, da se znesek obračuna pri mojem osebnem

dohodku v štirih mesečnih obrokih.

Podpis

(Naročilnico izpolnite čitljivo in jo pošljite na naslov: Tehnični muzej železarne Jesenice).

TEKMOVANJE SANKAČEV

V četrtek je izmena Golob iz TOZD Valjane žice in profilov organizirala sankarsko tekmovanje. Na progi nad Završnico se je najbolje odrezal Niko Ferjan, ki je progno prevozil v času 2.36.00, drugi je bil Roman Bobvan (2.41.00) tretje mesto pa je osvojil Janez Pečar s časom 2.42.30. Če tekmovanje komentiramo na nekoliko šaljiv način je potekalo takole:

Zanski bil je favorit, toda padel je na rit. Za ovinkom, kot prepreka, zrasla je debela smreka.

Kod hudournik v strmi strugi je na cilj pripeljal drugi. Roman, mladi mamin sinek, dobro zvozi vsak ovinek.

Beletov Jože: »O, mat 'kurja!«
Vihral je kakor kraška burja. Vse sile je od sebe dal, pred ciljem v pesek zaoral.

Smerketov Ludvik se jezi, ko po hribu dol drti.
»Nikamor tole se ne zrine, premalo bilo je kačje sline.«

Hitrost res da ni velika, ko sanke jezdi majhna pika, nadebudni to je vraga, simpatični naš mali Dragec.

Lado se tolaži – »Saj stinrajati bil je tud' Križaj. Zaradi tega – pasja dlaka, v uvrstitvi sva enaka.«

Smolej misli: »Kje so časi, ko govorilo se po vasi? Na sankah vsak je Rovtar as, v dolino zdrane kar za špas.«

Saj to je vendar prava figa, če zadnji vozil je Fajdiga. Zaradi tega – pasja dlaka, če na startu ni nič več kontrole.

Omenim naj še komisijo, ta ima razno ropotijo, tudi walky-talky eter, meri čas na kronometer.

T. Drab

ČLANOM DU JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Na seji upravnega odbora Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela smo poleg obravnave poročila finančnega poslovanja za leto 1980 govorili tudi o dejavnostih posameznih sekcij v naslednjih mesecih. Podan je bil predlog, da bi uvedli v naše družabno življenje nove oblike dela, da bi dosegli še boljše povezavo med člani. Prva preizkušnja takega dela, naj bi bila uvedba družabnih večerov članov društva in njihovih ožjih družinskih članov. Prvi tak večer bo v soboto, 21. februarja.

Na družabni večer so vabljeni člani našega društva z družinami. Tako lahko pripelje vsak član poleg zakonskega tovariša še svoje hčere in sinove ter njihove zakonske tovariše. Za vse bodo rezervirane mize. Vsaka taka družina bo izpolnila mali anketni listič, na osnovi katerega bomo potem izbrali najštevilnejšo in najstarejšo družino, ki bo prejela tudi manjše darilo.

Družabni večer bo združen s plesom, zato je število udeležencev omejeno in ne more preseči 140. Zato prosimo vse tiste, ki imajo namen, da se prvega družabnega večera družin udeležijo, da dvignejo rezervacijo, ob dvigu rezervacije pa plačajo 30,00 dinarjev na osebo.

Na družabnem večeru bo poskrbljeno za glasbo, ki bo ustrezala starim in mladim, poleg tega bomo poskrbeli še za drugo vrsto razne zabave.

Rezervacije bomo sprejemali v torek v dopolnitvenih urah od 9. do 12. ure in v petek popoldan od 15. do 17. ure.

Odbor društva upokojencev Javornik-Koroška Bela

OBVESTILO INVALIDOM

Društvo invalidov Jesenice obvešča, da bodo sestanki članov po krajevnih skupnostih v drugi polovici meseca februarja po naslednjem razporedu:

- 16. februarja v hotelu Špik v Gozd Martuljku za območje Gozd Martuljka in okolice;
- 17. februarja v hotelu Triglav v Mojstrani za KS Mojstrana;
- 18. februarja v prostorih društva upokojencev na Selu pri Žirovnici za KS Žirovnica;
- 19. februarja v hotelu Razor v Kranjski gori za KS Kranjska gora, razen Podkorena;
- 20. februarja na Blejski Dobravi za KS Blejska Dobrava;
- 25. februarja v prostorih društva upokojencev Jesenice za KS: Plavž, Podmežaklja, Hrušica in Sava;
- 26. februarja v domu Moj mir Rateče za KS Rateče ob 16. uri in v hotelu Vitanc Podkoren ob 19. uri za vas Podkoren.
- 27. februarja v domu društva upokojencev Javornik - Koroška Bela za KS Javornik - Koroška Bela.

Sestanki se bodo pričeli ob 16. uri po vprašanjih, ki smo jih navedli v obvestilu invalidom, 4. štev. Železarnja, 29. januarja.

PREDNOSTNA LISTA UPRAVIČENCEV ZA STANOVANJA ZA LETO 1980 - 1981

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice obvešča vse organizacije združenega dela in druge organizacije ter skupnosti in občane, da je pri objavljenem besedilu predloga prednostne liste upravičencev za leto 1980/81 v Železarnju številka 5 z dne, 5. februarja 1981 izpadlo besedilo, da samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice objavlja »predlog« prednostne liste upravičencev za leto 1980/81.

V zvezi s tem posredujemo naslednje pojasnilo: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice je s PREDLOGOM prednostne liste upravičencev za l. 1980/81 vsem organizacijam združenega dela, drugim organizacijam in skupnostim posredovala tudi obrazložitev, iz katere je razvidno, da je predlog posredovan v 15 dnevno javno razpravo, ki poteče 20. februarja 1981. K predlogu prednostne liste lahko dajo pripombe delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti v navedenem roku. Pripombe pošljite na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice - komisija za razdeljevanje stanovanj zgrajenih s sredstvi družbene pomoči.

JAVNA LICITACIJA

Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice, n.s.o., TOZD Vzdrževanje, n.s.b.o., komisija za oceno in prodajo osnovnih sredstev razpisuje:

JAVNO LICITACIJO

za prodajo tovornega vozila IMV s podaljšano kabino TIP 1600, leto izdelave 1975, vozen, registriran do julija 1981 za izključno ceno 53.000 din.

Licitacija bo dne 16. februarja 1981, v delavnici TOZD Vzdrževanje, Industrijska 1/a in sicer za družbeni sektor ob 10. uri, za privatni pa ob 11. uri.

Ogled vozila je možen na dan licitacije od 7. do 9. ure v prostoru licitacije.

Vsi interesi morajo pred licitacijo položiti kavicjo v višini 10 % izključne cene na blagajni delovne organizacije.

ZAHVALA

Za tople, priskrbe in bodrilne želje ter darila ob predčasnem upokojitvi se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem kadrovskega sektorja ter ostalih služb, ki svoje delovne naloge opravljajo v stavbi, kjer sem bil dolga leta vratar.

Posebej se zahvaljujem aktivni invalidi Železarnje za obisk na domu in materialno ter moralno pomoč ter sodelavcem, ki so se prijazno odzvali vabilu na poslovilni večer.

Pogrešal bom vaše družbe, prijaznih pozdravov ter nevsiljivega zanimanja za moje zdravstveno stanje in upam, da me boste ohranili v lepem spominu, kot sem bom jaz s hvaležnostjo spominjal vsake lepe besede in želje, ki sem jih bil v veliki meri deležen od vas.

Jože Klinar

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Valjarna bluming-štekel se iskreno zahvaljujem za prejeto darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Angela Murovec

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in izvršnemu odboru osnovne organizacije zveze sindikatov TOZD Remontne delavnice in obratovodstvu gradbenega vzdrževanja se iskreno zahvaljujem za prejeto darila ob moji upokojitvi. Vsem želim še veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Mirko Pikon

ZAHVALA

Cvetki Novkovič in Janezu Mikolu s Podkočnice se zahvaljujem za pomoč pri nesreči mojega sina.

Družina Kralj-Petač

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega sina in brata

ZORANA HALUPKA

se iskreno zahvaljujem internemu oddelku bolnice Jesenice, vzdrževalcem oddelka TOZD Valjarna bluming-štekel in sestanovalecem stolpnice Titova 71 za denarno pomoč. Vsem znancem pa se zahvaljujem za izrečeno sožalje.

ZALUJOČI: mama, ata, sestra Zora in Draga, Leja

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 14. februarja, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini: **SPECERIJA BLEB** - supermarket Union, Titova 22 in **ROŽCA** - samopostrežna trgovina 9, Bokalova 5/a.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu februarju je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

Rešitev križanke iz 5. številke železarnja:

SLABOKRVNOST, PETER USTINOV, LORDAN, ITALIA, ANAA, TRK, TAR, VEK, APARAT, TSU, NISA, WEBER, BRITANIJA, PIRONI, PROSLAVA, OREL, PADALEC, REKA, ANTE, NA, PERM, RH, EKRAN, OISE, PTA, MALAGA, KLARA, SKAT, OR, MARINER, LAS, TAU, EKIPA, KS, TD, OMET, LIMONIT, TRI, PAKT, ITALIJA, ANK.

ZAHVALA

Ob boleči in težki izgubi dragega moža, strica in svaka

TOMAŽA LIPOVCA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje ter podarjeno cvetje in vence. Posebno se zahvaljujem sosedom za pomoč v težkih dneh. Zahvaljujem se zdravnikom zdravstvenega doma na Bledu za dolgotrajno skrb in lajšanje bolečin pokojniku. Bivšim sodelavcem TOZD Žičarna, KO ZB NOV in Gasilskemu društvu Zasip lepa hvala za vence in spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujem se tov. Ferčetu za poslovilne besede in godbi na pihala iz Gorj ter pevsem iz Zasipa za žalostinke. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so v tako velikem številu počastili njegov spomin in ga spremlili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Reza in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni smrti našega očeta in brata

SILVOTA KOBLARJA

se iskreno zahvaljujem sosedom, nekdanjim prijateljem in KO ZB NOV Plavž za spremstvo na njegovi zadnji poti, govornikom in pevsem ter vsem za ustno in pisno izrečeno sožalje.

Sin Franci, hčerka Silva in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ANDREJA SMOLEJA

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh stali ob strani in nam pomagali. Izrekli sožalje in darovali vence in cvetje.

Zahvaljujem se zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice Jesenice za lajšanje bolečin v njegovih zadnjih dneh življenja. Posebno zahvaljujem vsem organizacijam in društvom za podarjene vence in cvetje, vsem govornikom za poslovilne besede in pevsem za zapete žalostinke.

Se enkrat se zahvaljujem vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža in očija

SILVOTA BRANCA

se iskreno zahvaljujem vsem za podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Zahvaljujem se zdravniku dr. Markežu za pomoč in zdravljenje ob boleznih, kakor tudi primariju dr. Vidaliu in dr. Hriberniku za prizadevanja v najtežjih trenutkih.

Zahvaljujem se pevsem za zapete žalostinke in sodelavcem za poslovilne besede ob odprtem grobu. Lepa hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč.

ZALUJOČI: žena Bertka, sin Tomaž, hčerka Mojca in ostalo sorodstvo

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

13. februarja amer. barvni film - drama **DOKTOR ŽIVAGO**, režija David Lean, v gl. vlogi Omar Sharif, ob 17. uri. Film posnet po romanu Borisa Pasternaka. Film je nagrajen s 6 Oskari.

14. februarja amer. barvni risani film **MACEK MILJONCEK**, ob 15. uri.

14. in 15. februarja amer. barvni film - druž. drama **KRAMER PROTI KRAMERJU**, režija Robert Benton, v gl. vlogi Dustin Hoffman, ob 17. in 19. uri. Film nagrajen s 5 Oskari in 4 zlatimi globusi. Film leta, ki povsod postavlja nove rekordne obiske, film ki se ga ne pozabi. Pričakujemo tudi vaš obisk.

16. in 17. februarja angleški barvni komed. film **DOŽIVETJA V AVTO CAMPU**, režija Norman Cohen, v gl. vlogi Robin Askwith, ob 17. in 19. uri. Ogled filma mladini do 15. leta starosti prepovedan.

18. februarja amer. barvni film - drama **DOKTOR ŽIVAGO**, ob 17. uri.

20. februarja amer. barvni film krim. kom. **UBIJANJE A LA KARTE**, režija Ted Kotcheff, v gl. vlogi George Segal, ob 17. in 19. uri.

21. in 22. februarja amer. barvni znan. fant. film **METEOR**, režija Ronald Neame, v gl. vlogi Sean Connery, Nathalie Wood, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

13. februarja hong. barvni karate film **VRNITEV TIGRA**, ob 18. in 20. uri.

14. in 15. februarja angl. barvni kom. film **DOŽIVETJA V AVTO CAMPU**, ob 18. in 20. uri.

15. februarja amer. barvni risani film **MACEK MILJONCEK**, ob 10. uri.

16. in 17. februarja amer. barvni film - drama **KRAMER PROTI KRAMERJU**, ob 18. in 20. uri. Film leta, nagrajen s 5 Oskari in 4 zlatimi globusi.

19. in 20. februarja amer. barvni film - drama **DOKTOR ŽIVAGO**, ob 18. uri. Film posnet po romanu Borisa Pasternaka, nagrajen s šestimi Oskari.

21. in 22. februarja amer. barvni vojni film **PLAMEN NA PACIFIKU**, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

14. februarja franc. barvni erot. film **EMANUELA**, ob 20. uri. Ogled filma ne dovolimo mladini do 15. leta starosti.

18. februarja angl. barvni kom. film **DOŽIVETJA V AVTO CAMPU**, ob 20. uri. Ogled filma ne dovolimo mladini do 15. leta starosti.

21. februarja amer. barvni film - drama **KRAMER PROTI KRAMERJU**, ob 20. uri. Film leta nagrajen s petimi Oskari in 4 zlatimi globusi.

25. februarja amer. barvni vojni film **PLAMEN NA PACIFIKU**, ob 20. uri.

Kino DOVJE - MOJSTRANA

14. februarja amer. barvni akcijski film **VOJNA NA KOLESIH**, ob 19. uri.

15. februarja franc. barvni erot. film **EMANUELA**, ob 19. uri. Ogled filma ne dovolimo mladini do 15. leta starosti.

21. februarja angl. barvni komed. film **DOŽIVETJA V AVTO CAMPU**, ob 19. uri. Ogled filma ne dovolimo mladini do 15. leta starosti.

22. februarja amer. barvni film - drama **KRAMER PROTI KRAMERJU**, ob 19. uri.

NOVO V KINU

Zdaj tudi v naših dvoranah vrtijo film leta **KRAMER PROTI KRAMERJU**. Pet Oskarjev in štirje zlati globusi je najbolj prepričljiva reklama za filmsko zgodbo, ki bi ji lahko rekli vznemirljiva sodobna družinska drama. Film je izredno tehnično dovršen in zato ni čudno, da privablja številne ljubitelje sedme umetnosti v kinodvorane. Povsod, kjer ga predvajajo, dosegajo nove rekordne obiske. Film je proglašen za najboljši film na svetu.

DOŽIVETJA V AVTO CAMPU je angleška barvna komedija, v kateri nastopajo naši stari znanci iz filmov Doživetja pop pevcev in Doživetja instruktora vožnje. Junaka filma sta tokrat v avto campu ob morju, kjer postaneta učitelja plavanja in animatorja za razvedrilo lepim gostjam.

Vstopnice si lahko rezervirate vsak dan od 7. do 14. ure in od 16. do 19. ure na telefon 81-473.

GLEDALIŠČE

ČETRTEK, 19. februarja, ob 19.30 A. T. Linhart: **MATICEK SE ŽENI**, gostovanje v Pirničah.

PETEK, 20. februarja ob 16. in 20. uri A. T. Linhart: **MATICEK SE ŽENI**, gostovanje v Pirničah.

SOBOTA, 21. februarja, ob 17. uri A. T. Linhart: **MATICEK SE ŽENI**, predstava za delavce trgovskega podjetja MURKA Lesce.

NEDELJA, 11. februarja, ob 19.30 A. T. Linhart: **MATICEK SE ŽENI**, gostovanje v Horjulu.

PROGRAM DRSANJA IN PRIREDITEV DO 18. FEBRUARJA

REKREACIJSKO DRSANJE:

- petek, 13. februarja, od 20. do 22. ure za Železarno,
- sobota, 14. februarja, OPADE - prvenstvo SRS v drsanju,
- nedelja, 15. februarja, od 14. do 16. ure in od 17. do 19. ure splošno.

UMETNOSTNO DRSANJE:

- petek, 13. februarja, od 14. do 20. ure prvenstvo SR Slovenije,
- sobota, 14. februarja, od 7. do 18. ure prvenstvo SR Slovenije.

Iz pisarne ŠD Jesenice

Po sklepu 21. seje sveta KS Podmežaklja z dne 9. 2. 1981 razpisna komisija pri svetu KS Podmežaklja

RAZPISUJE

Prosta opravila in delovne naloge: **tajnika in računovodje** (1 oseba) za nedoločen čas (4 ure dnevno) s kasnejšo možnostjo polne zaposlitve.

Pogoji:

- srednja strokovna izobrazba ekonomske, administrativne ali splošne smeri,
- znanje strojepisja,
- dve leti delovnih izkušenj pri vodenju finančno-knjigovodskih del
- moralno politična neoporečnost.

Prijave z dokazili je potrebno poslati na naslov: KS Podmežaklja, Mencingerjeva 1, 64270 Jesenice - razpisna komisija.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

SEZONSKI AVTOBUS NA ZATRNİK

SAP-VIATOR, TOZD potniški promet obvešča občane Jesenic, da je v letu 1981 uvedena sezonska linija Jesenice - Kočna - Gorje - Zatrnik, ki obratuje ob sobotah, nedeljah in praznikih po naslednjem voznem redu:

9.05	Jesenice - bolnica	17.17
9.07	Jesenice - zdr. dom	17.15
9.09	Jesenice - žel. postaja	17.13
9.10	Jesenice - gimnazija	17.17
9.12	Jesenice - železarna	17.10
9.15	Javornik »K«	17.07
9.16	Podkočna	17.06
9.18	Lipce	17.04
9.21	Blejska Dobrava a. p.	17.01
9.26	Kočna	16.56
9.29	Poljane	16.53
9.33	Fortuna	16.49
9.36	Spodnje Gorje	16.46
9.39	Zgornje Gorje	16.43
9.42	Krnca	16.40
9.52	Zatrnik	16.30

Vozi ob sobotah, nedeljah in praznikih od 15. decembra do 15. marca 1981.

Cena prevoza v eno smer je 14.50 din.

Nova avtobusna povezava z Zatrnikom omogoča celodnevno smuko, zato izkoristite priložnost.

KLJUB DVEMA PORAZOMA ZADOVOLJNI

Jugoslovenska hokejska reprezentanca, v kateri nastopa lepo številno jeseniških hokejistov, se je v okviru priprav na svetovno prvenstvo B skupine v Italiji, v petek in soboto 8. in 7. februarja pomerila s trenutno vodilnim moštvom iz Češke Budejovice in kljub dvema porazoma (v Ljubljani 3:7, na Jesenicah pa 4:5) ni razočarala. Res je sicer, da so gostje nastopili brez reprezentantov, vendar pa je Motor tipičen predstavnik češkoslovske hokejske šole, ki goji hiter, oster in tehnično dovršen hokej. V Ljubljani so od Jeseničanov nastopili: Pretnar, Minarec, D. Horvat, Šuvak, Hafner, M. Horvat, Bešić, in Pajić, na Jesenicah pa se jim je pridružil še Klemenc. Od Jeseničanov na teh dveh tekmah zaradi poškodb niso mogli nastopiti brata Štap in branilec Kosir.

Jugoslovenska reprezentanca ni torej nastopila v popolni postavi, vendar so naši, še posebej na Jesenicah, igrali precej dobro in so bili večji del srečanja enakovredni nasprotnik. Gostje so se odlikovali predvsem v izredni tehniki ter hitrem drsanju, naši pa so se poskušali (in to jim je uspelo) postaviti po robu s kolektivno igro. Predvsem se je na Jesenicah odlikovala prva napadalna trojka, D. Horvat-Hafner-Šuvak, čeprav tudi drugi niso zaostajali.

S trenutno formo naših najboljših izbranec smo lahko zadovoljni, manj pa nas veseli to, da se v vrstah našega stro-

kovnega vodstva več ne pojavlja trener Jesenic Boris Svetlin, ki so ga na začetku sezone imenovali za pomočnika zveznega trenerja Ladislava Peicha. Kot kaže, gre za neopravilno obveznost HZJ do Svetlina, strokovnjaka, ki mu je vsekakor mesto v našem strokovnem vodstvu. To dokazuje tudi to, da je kljub težavam, s katerimi se je srečeval kot trener jeseniških hokejistov, uspel pripraviti moštvo tako, da je osvojilo naslov letošnjega državnega prvaka.

Strelici za Jesenice so bili: M. Horvat trikrat, Bešić in Razinger po dvakrat, po enkrat pa: D. Horvat, Razpet, Pristov in Hafner.

PRVA ZVEZNA LIGA

JESENICE: MEDVEŠČAK 12:1 (5:0, 3:0, 4:1)

Hokejisti Medveščaka so na Jesenicah nastopili precej oslabiljeni in Jeseničanom ni bilo težko doseči visoke zmage, ki pa bi bila lahko še precej izdatnejša. Naši so igrali zavzeto le v prvi tretjini, po visokem vodstvu pa so malce popustili in je bila igra bolj enakovredna, čeprav ni izostala premoč devetnajstkratnih prvakov.

Strelici za Jesenice so bili: M. Horvat trikrat, Bešić in Razinger po dvakrat, po enkrat pa: D. Horvat, Razpet, Pristov in Hafner.

D.

SMUČARSKI SKOKI

Sončen konec preteklega tedna je bil po svoje najlepša kulisa tudi številnim tekmovalcem v smučarskih skokih širom Slovenije. Na nekaterih od njih so sodelovali tudi jeseniški skakalci. Vse generacije, od članov do cicibanov. O državnih prvenstvih na obeh planiških objektih je bilo v dnevnem časopisu že vse povedano, zato nekaj več o nastopih naraščajnikov.

V soboto popoldne je bilo na 45-metrski skakalnici v Kranjski gori prvenstvo Gorenjske za starejše in mlajše pionirje. Organizirala ga je občinska zveza smučarskih organizacij Jesenice, pripravili pa delavci TVD Partizan Zirovnica. Jeseničani na domačem terenu niso dovolili spodrsljaja. V obeh kategorijah so osvojili naslove gorenjskih prvakov. Med mlajšimi Joško Smid iz Mojstrane, med starejšimi pa Tomaž Dolar iz Vrbe. Nastopilo je trideset skakalcev iz Kranja, Tržica in Jesenice.

V Velenju je bilo v nedeljo dopoldne republiško prvenstvo za mlajše cicibane. Na 15-metrski skakalnici je sodelovalo okoli 30 cicibanov. Jeseničan Knefel je dosegel drugo mesto za Kranjčanom Jagodcem, Košelnik pa je bil sedemindvajseti.

Vsi pionirji Jesenic so isto popoldne gostovali v Kamniku, kjer so domačini organizirali odprto občinsko prvenstvo. Vrnili so se z dvema prvima mestoma in ekipnim drugim mestom. Zopet sta bila uspešna Smid in Dolar. Smid je zmagal med mlajšimi pionirji pred Zupanom iz Tržica in Pušnikom iz Velenja.

Jeseničani so se uvrstili še: 5. Baloh, 9. Marjanovič, 12. Kalteneker, 14. Košelnik, 16. Knefel, 21. Gašperin in 28. Ožbek. Med starejšimi pionirji je zmagal Jekovec iz Tržica, soliden drugi je bil Jeseničan Grvala, Mežnarc pa je bil peti. Tomaž Dolar se je, čeprav pionir, odlično, da tekmuje med mladinci, zato da je skakal na večji skakalnici. Tudi tu mu ni bilo nič hudega. Z dvema najdaljšima skokoma 45,5 in 46 metrov je dosegel največji dolžini na prireditvi in popravil absolutni rekord skakalnice ter zaslužil viharno navdušenje številnih kamniških gledalcev. Konkurenca med starejšimi mladinci in člani je bila šibkejša zaradi istočasnega planiškega prvenstva, sodelovali pa niso tudi Kranjčani, ki so istočasno imeli tekmo v Adergasu.

-M. G.

JESENIŠKI DRŠALCI NA MEDKLUBSKEM PRVENSTVU V CELJU

Tekmovalci in tekmovalke drsalskega kluba Jesenice tudi v letošnji sezoni uspešno nastopajo na prvenstvih in drugih tekmovaljih. Konec prejšnjega tedna so se udeležili medklubskega prvenstva v Celju. Nastopili so tekmovalci iz Celja in Jesenice, ki sta obenem tudi edina slovenska kluba, ki s tekmovalci zastopata slovenske vrste na državnih prvenstvih in drugih tekmovaljih.

Tudi na tekmovalju v Celju so Jeseničani dosegli dobre rezultate. V posameznih kategorijah so se uvrstili: Pionirke C: 2. Alenka Hrovat, 4. Helena Konobelj, 5. Jana Ravnik, 6. Stanka Podlesnik, 7. Mojca Nagode, 8. Barbara Obid, 9. Mojca Konobelj, 10. Saša Obid. Pionirke B: 4. Petra Nagode, 5. Irena Bizjak, 6. Maruša Urbanc. Pionirke A: 4. Romana Kučina, 5. Andreja Ilinc, 7. Maja Steblaj. Pionirski par: 1. Barbara Obid-Sandi Steblaj. Mladinci: 1. Sandi Aysenik. Mladinke: 2. Irina Vauhnik, 3. Mojca Kurboš, 4. Katarina Vidali, 5. Nataša Švent.

Mladinski pari: 1. Romana Kučina-Sandi Aysenik. Člani drsalskega kluba Jesenice so na tekmovalju prejeli tudi pokal kot ekipni zmagovalci.

Drsalni klub Jesenice je v soboto, 14. februarja, na ledeni ploskvi v dvorani v Podmežaklju organizator republiškega prvenstva v umetniškem drsanju.

J. R.

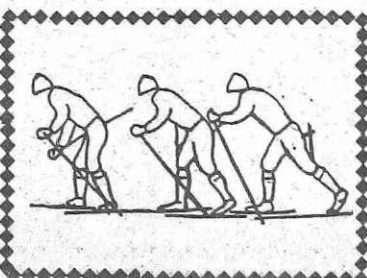
Nogomet

VOZILA: JESENICE 1:2 (1:2)

V uvodnem srečanju pred spomladanskim delom prvenstva v slovenski nogometni ligi - zahod, so Jeseničani v nedeljo, 8. februarja, gostovali v Novi Gorici pri članu prve slovenske nogometne lige - ekipi Vozila. Jeseničani, ki so nastopili letos prvič na suhem igrišču, igrišče v Podmežaklju je namreč zasneženo in zaledeno in tako neuporabno za kakršno koli vadbo z žogo, so za ta del priprav pokazali lepo in dopadljivo igranje. Oba zadetka so dosegli v prvem delu igre preko Kramarja, poleg tega pa so si ustvarili še veliko priložnosti in po prikazani igri nadigrali renomiranega domačina.

Nastopili so: Tokić, Osmičević, Bergant, Ignatović, Omanović, Troha, Kovčič, Zec, Mlakar, Kramar, Bakonoč (Čatač).

ZK

OD 20. DO 22. FEBRUARJA 16. ZIMSKI SPOMINSKI POHOD NA STOL

V dneh od 20. do 22. februarja 1981 bo izveden vsakoletni zimski spominski pohod na Stol, najvišji vrh Karavank. Letošnji pohod bo še 16. po vrsti, za organizacijo in izvedbo pa bo tako kot prejšnja leta poskrbel poseben odbor, ki deluje v okviru občinskega odbora ZZZB NOV Jesenice in koordinacijskega odbora planinskih društev jeseniške občine.

Pohod na najvišji vrh Karavank je v zadnjih letih prerasel v množično planinsko in drubenopolično manifestacijo planincev, borcev, mladine, granitarjev in drugih ljubiteljev gore, ki tako vsako leto dostojno počastijo junako borbo Jeseniške čete 20. februarja leta 1942 na Stolu, ko se je v hudi cini spopadla s nemškimi okupatorji. V borbi je padel partizan Jože Koder.

Da bi pohod približali tudi mlajšim, so se organizatorji pred leti odločili, da v okviru spominkega pohoda izvedejo še pohod šolske mladine do Valvasorjevega doma pod geslom »po poteh Cankarjevega bataljona«. Namen tega pohoda je predvsem ta, da se učenci neposredno seznanijo z velikimi dogodki naše revolucionarne preteklosti.

Odbor za pohod na Stol pri organizaciji skih in tehničnih vprašanj posebno pozornost namenja predvsem zagotovitvi čimvečje varnosti vseh udeležencev. Pri tem je treba ponovno opozoriti, da je pohod prav v zadnjih letih postal izredno množičen, to pa je prineslo tudi dodatne nevarnosti in sicer premajhno disciplino udeležencev. Zimski spominski pohod na Stol je zahtevna tura, vendar lahko varna, če se udeleženci držijo vseh navodil članov gorske reševalne službe in alpinistov. Ravno zaradi nedisciplin se je na lanekem pohodu zgodilo več težjih nesreč, med njimi tudi smrtna. Zaradi vsega tega in varnosti so se organizatorji odločili, da nekoliko spremenijo način pristopa na vrh Stola.

Udeleženci se bodo na vrh Stola lahko povzpeli le v organiziranih skupinah, ki bodo lahko štele do 20 planincev. Vsaka skupina bo morala imeti s seboj enega ali več izkušenih planincev, alpinistov ali članov GRS. Za kontrolo bodo pred Valvasorjevim domom skrbili člani vodstva pohoda, alpinisti, člani GRS in delavci milice. Prav tako bodo na vrh Stola lahko šli le otroci, ki so starejši od 14 let.

V petek, 20. februarja, bo najprej pohod šolske mladine iz jeseniške in radovljiške občine do Valvasorjevega doma. Pristop udeležencev bo iz dveh smeri in sicer izpred šole Karavanskih kurirjev NOV na Korški Beli in izpred spomenika talcev v Mostah. Pri Valvasorjevem domu bo ob zaključku pohoda proslava s kulturnim programom.

V soboto, 21. in nedeljo, 22. februarja, pa bo pohod ostalih udeležencev na vrh Stola. Pot bodo utrdili in označili z zastavicami alpinisti in člani GRS. Oba dneva bo ob 13.30 pred Valvasorjevim domom proslava s kulturnim programom v spomin bitke na Stolu.

Udeleženci pohoda bodo tudi letos za enkratno udeležbo prejeli izkaznico in bro-

nasto značko, za trikratno udeležbo srebrno in za petkratno udeležbo zlato značko. Kdor bo letos še desetlet sodeloval na pohodu bo prejel posebno plaketo na proslavi pred Valvasorjevim domom.

Nadalje bodo vsi udeleženci ob začetku pohoda pri Valvasorjevem domu prejeli kontrolni kupon, ki ga bodo potem morali pri Prešernovi koči na Stolu zamenjati za kupon druge harve. S tem bodo dokazali udeležbo na pohodu. Pri tem moramo še posebej opozoriti, da bo letos del tehničnih služb delal v gostilni Pod Stolum v Mostah in ne pri Valvasorjevem domu kot na prejšnjih pohodih. Tako bodo vsi udeleženci kontrolni kupon predali v tej gostilni, kjer bodo prejeli tudi ustrezno spominsko značko.

V primeru, da v dneh pohoda ne bo mogel vzpon na vrh, bodo alpinisti in člani GRS pripravili drugo varianto in sicer bo pot potekala po planinah pod Stolum. Odločitev o smeri pohoda bodo sprejeli člani GRS in alpinisti skupaj z vodstvom pohoda v petek, dan pred pohodom. Tako kot prejšnja leta tudi tokrat organizatorji opozarjajo, da v dneh pohoda v Valvasorjevem domu ne bo mogoče dobiti prenočišč.

POSEBNA OPOZORILA ZA VSE UDELEŽENCE:

Pohod na Stol v zimskem času je zahtevna tura, zato naj se ga udeležijo le dobro kondicijsko pripravljene planinci.

Vsako se pohoda udeleži na lastno odgovornost.

Pristopi do Valvasorjevega doma bodo tudi letos možni iz dveh smeri in sicer iz Korške Befe in iz Most. Iz obeh smeri je približno dve uri hoje. Pot od Valvasorjevega doma do Prešernove kočice na Stolu, dolga je okrog tri ure, bo uhojena in obeležena z zastavicami ter na težjih mestih z varovano. Udeleženci morajo biti ves čas pohoda disciplinirani, strogo prepovedano pa je vsako oddaljevanje od označene poti.

Oba dneva bodo pohodniki lahko odšli na pot od 6. do 10. ure izpred Valvasorjevega doma. Organizatorji nadalje opozarjajo, da naj se pohodniki ne zadržujejo na Stolu in da naj se po krajšem počitku vračajo v dolino. Oba dneva se morajo udeleženci vračati do 13. ure izpred Prešernove kočice na Stolu. Tehnične službe v Mostah bodo kontrolne kupone sprejemale do 17. ure v svoji pisarni v gostilni Pod Stolum.

Tudi na opremo pohodniki ne smejo pozabiti. Vsako mora imeti toplo zimsko obleko z rezervnim perilom, rokavic, kapo, snežna očala, gamaše, vetrovko, volnene nogavice, čevlje s profiliranimi podplati, po možnosti derese, cepin ali smučarske palice.

V nahrbtniku mora biti kalorična hrana za en dan in topla pijača v termovki (ne alkohola).

In še naslednje opozorilo. Vsako je na pohodu dolžan paziti na planinsko okolje, zato naj udeleženci ne odmetavajo ob poti plastičnih vrečk, pločevink, papirja, olupkov in podobnega.

Janko Rabič

NA STOL LE DOBRO PRIPRAVLJENI IN OPREMLJENI

Množični smučarski teki, maratoni in množični, spominski planinski pohodi so priljubljena in koristna oblika fizične in fizične rekreacije delovnih ljudi in še predvsem mladine. Vsekakor pa morajo biti dobro pripravljene, preventivno pa se morajo nanje načrtno pripraviti tako organizatorji, kakor udeleženci.

Kondicijska priprava udeležencev smučarjev tekačev, kakor tudi udeležencev spominskih pohodov iz Pasje ravni v Dražgoše ali na Blegoš ali Porezen, in še prav posebno na zasneženi in v led okovani Stol, je več kot nujno potrebna. Vsi udeleženci teh množičnih prireditev morajo biti psihično in fizično pripravljeni na nevarnosti in težave, s katerimi se srečujejo na naporih smučarskih turah in planinskih pohodih. Predvsem morajo biti pripravljeni na oster mraz, zmrze in napore. Nikoli in nikdar ne smemo alpinisti ali pohodniki ne smemo podcenjevati velikih fizičnih naporov in številnih nevarnosti. Za to je obvezna ustrezna fizična kondicija in dobra oprema, katero znamo koristno uporabljati. Vsako, kakršno koli dobro namerno napotilo, opozorilo in nasvet odgovornih in izkušenih je treba upoštevati. Poleg kondicije je izredno važna tudi zaščitna obleka in oprema za srečen in uspešen vzpon in sestop.

Pred nami je 16. zimski spominski pohod na najvišji vrh Karavank. Domačin izpod Stola, pisatelj Franc Saleški Finžgar in mnogi drugi slovenski izobraženci in ljubitelji Stola so opisovali Stol kot edinstveno lepo, cvetno in razgledno goro, pravi tako pa so Stol opisovali in prikazovali kot vzhvalo in nevarno goro. To stalno poudarjajo tudi organizatorji zimskih spominskih pohodov na Stol. Kljub vsakoletnim opozorilom organizatorjev, gorskih reševalcev, delavcev milice, alpinistov in drugih, se še dogajajo lažje in težje in na žalost tudi smrtni nesreče, predvsem pri sestopu s Stola.

Pred 69 leti, 3. aprila 1912, se je na poldnevnem Stolu smrtno ponesrečil odlični Drenovec prof. dr. Josip Cerkl. Že preje pa tudi pozneje se so poletni in še mnogo bolj pozimi dogajale na grebelih in pobočjih Stola številne lažje, težje in na žalost tudi smrtno planinske smučarske nesreče. O tem priča tudi Finžgarjeva skala pod Stolum!

V pozni jeseni pred 59 leti, leta 1922, se je pri ilegalnem prehodu čez Stol iz Avstrije v Jugoslavijo, na strminah Stola smrtno ponesrečil prvi sekretar SKOJ Dragoljub Milovanović.

Pozneje, v novejšem času je zasneženi in poldnevni Stol zahteval iz leta v leto nove smrtno žrtve. Tridesetega novembra 1966 je snežni plav usmrtil domačina, izkušnega lovca Janeza Palovnika iz Lesc.

Skrajna ne previdnost, kljub mnogim opozorilom gorskih reševalcev in organizatorjev 15. spominskega zimskega pohoda na Stol lanske leto, pa je zahtevala življenje komaj enajstletnega Aleka Anderla iz Lesc. Tako bi lahko še naštevali lažje, težje in smrtno ponesrečene pohodnike, zasneženi in v led okovani Stol. Stol je vsekakor lepa, mogočna in razgledna najvišja gora cvetočih Karavank v snegu, ledu, viharjih, snežnih metežih in meglah pa je lahko tudi življenjsko nevarna. Zato se vsako podcenjevanje številnih nevarnosti zelo rado kruto mašuje.

Zato na Stolu vedno, tudi letos na 16. zimskem spominskem pohodu bodimo skrajno previdni. Na pohod se bomo podali dobro psihično, fizično in kondicijsko pripravljene ter dobro opremljeni. Spoštovani bomo navodila izkušenih planincev, gorskih vodnikov in reševalcev.

Vsem pohodnikom želimo srečno pot na Stol in še srečnejši sestop.

Na veselo in srečno svidenje v soboto in nedeljo, 20. in 21. februarja, na 16. zimskem spominskem pohodu.

Žuro

SPODBUDNI REZULTATI ŠPORTNIKOV TOZD REMONTNE DELAVNICE

V zadnjem obdobju je v TOZD Remontne delavnice povečan utrip športno rekreativne dejavnosti, ki se kaže v relativno veliki udeležbi delavcev na tekmovaljih in uvrstitvah - tako posameznikov kot ekip, kar je še posebej razveseljujoče. To tudi potrjuje, da je komisija po nekajletnih prizadevanjih izoblikovala za športno dejavnost stimulativni program dela, ki se mu delavci spontano odzivajo. Vedno več je športnikov, ki se sami prijavljajo na tekmovalja, brez mučnega agitiranja. Lahko bi celo rekli, da nas je rekreacija naučila sodelovanja, uvrščanja v skupine in skupnost. Okrepile so se tovariške medsebojne vezi, ki so predpogoj za uspešno delo. Športna rekreacija postaja bistveni element prostega časa, ki delovnemu človeku zagotavlja popolno in vsestransko dopolnilo njegove osebnosti, ki mu daje priliko in možnost, da izrazi sam sebe in svoje fizične in duševne sposobnosti.

Ce je domneva pravilna, potem moramo vzroke za uspehe iskati tudi v splošni podpori, ki jo je imela ta dejavnost v okviru sindikata in vodstva TOZD in predvsem v prizadevanjih komisije, ki je vse to dosegla z organizacijo in rangiranjem tekmovalj za prvenstvo TOZD, tekmovaljem za najboljši obrat v TOZD, organizacijo srečanja športnikov na internih razglednih rezultatih, s primernim nagrajevanjem in stimulacijo za udeležbo na tekmovaljih. S takim načinom dela se je udeležba na tekmovaljih v odnosu na prejšnje leto povečala za več kot 100 %. Tekmovalj v zadnjih štirih športnih panogah se je, na primer, udeležilo skoraj 150 članov kolektiva. Zadnje

panoge, tekmovalja za prvenstvo Železarne v streljanju, se je udeležilo kar 55 tekmovalcev in tekmovalk iz TOZD Remontnih delavnic.

Tudi uvrstitve ekip in posameznikov za prvenstvo železarne na tekmovaljih so spodbudne.

Ekipa: Dovžan, Toman, Hrovat, Hočvar, Benet je s 705 točkami osvojila drugo mesto v streljanju z zračno puško, v šahu je ekipa: Lužnik, Noč, Martinčič, Petrovič, osvojila tretje mesto, v veslaletomu za sezono 1981 je ekipa: Žmitič, Pšenica, Rabič s časom 2:20.44 osvojila četrto mesto. V smučarskih tekih za leto 1981 je bila ekipa: Pristov, Trpin, Dovžan in Podlipce s časom 59:04.38 prva, v sankanju pa ekipa: Klinar, Štefelin, Kučina in Solar četrta.

V tekmovalju za najboljši obrat v TOZD, kjer se je tekovala udeležba z ozirom na normativ v devetih športnih panogah, je prvo mesto osvojila grupa PD in vodstva TOZD.

V skupni uvrstitvi v tekmovalju za prvenstvo Železarne za leto 1980 je TOZD RD osvojila tretje mesto pri moških in ženskah. Uvrstitev pri moških pomeni sicer stagnacijo z ozirom na prejšnje tekmovalne sezone, ko so športniki osvojili prvo mesto, vendar je to z ozirom na veliko izenačenost prvih treh pomembnih uspeh.

Lahko rečemo, da je športno rekreativna dejavnost v TOZD RD na pravi poti in da se bo treba prizadevati, da jo na tem nivoju tudi ohranimo.

Daniel Morić

MLADINSKO ALPSKO DRŽAVNO PRVENSTVO

Občinska zveza smučarskih organizacij je uspešno izvedla tudi drugo organizacijsko preizkušnjo po FIS slalomu v decembru, tokrat državno prvenstvo za starejše in mlajše mladince in mladinke.

Organizacijsko gledano je to izjemno zahtevna prireditev, ker gre za veliko število tekmovalcev po dva teka v slalomu in veslaletomu. Skupno torej osem tekem v dveh dneh in to na terenu, ki ima malo snega, bil je zbudiloziran šele potem, ko je že zapadlo prvih 60 cm snega, ki bi bil odlična podlaga pa je bil žal odstranjen, ker so dela za izdelavo rezervne proge za svetovni pokal močno kasnila in tudi niso dokončana.

Teptalni stroj žitnice je pravočasno progo zravnil in je ekipa za pripravo prog pod vodstvom Janeza Čopa delala v normalnih pogojih. Največ je bilo opraviti med tekmi, ker so bile vse na enem terenu in po veslaletomu, ko se je bilo treba pripraviti na slalom. Ena najboljših ekip pri nas je tudi tokrat zaslužila odlično oceno. Podobno kvaliteta dela so sposobni le še v Škofji Loki.

Na vsak način pa je gotovo to, da je samo ena merila ekipa pri nas, ki toliko štartov izvede brez napake. Vodja Mato Podrekar z ekipo v imenu vseh tekmovalcev - hvala lepa!

Se nekaj besed o terenu. Podkorenška proga, ki je še v gradnji, ima 350 metrov višinske razlike, kar je minimum za svetovni pokal. Ker leži v gozdu in ima zanesljivo sneg, bo to naša najboljša proga v Sloveniji. Za FIS tekmovalje pa je dovolj 250 metrov višinske razlike, srednji del pa je možno v celoti obdelovati s strojem, kar je poglavitna prednost.

Letošnja zemeljska dela so odkrila tudi novo slalomsko progo, ki ima predvsem za domače in navadne FIS tekme to prednost, da je položna. Tekmovalci na takih progah lahko napadalno smučajo, na FIS tekmah pa so zaostanki majhni in zato boljše FIS točke.

Pomanjkljivost pa je v tem, da na sedežnici ni vstopne in izstopne rampe za ta del. Zgornji je zelo stiren in običajno nepravilno, ponavadi pa je tako tudi s spodnjim delom. Najboljša rešitev bi bila vlečnica. Za tekmovalno smučanje bi to pomenilo zelo veliko, ker daleč naokrog ni takih pogojev za trening. Koblja je daleč pa tudi preveč enostavna.

Prvi dan je bil na sporedu veslaletom. Pri dekletih je bilo na štartu kar pet tekmovalk iz A reprezentance, štiri pri starejših, ena pri mlajših. Ločanka Darja Porenta, članica državne B reprezentance je v obeh tekih dosegla najboljši čas in priseljenjivo zmago. Prvih pet pomeni razred zase, sicer dobro šesto mesto je zasedla Barbara Benedičič, toda z mnogo prevelikim zaostankom.

REZULTATI: 1. Porenta, Alpetour, 1:48.66, 2. Blažič, Triglav, 1:50.06, 3. Jerman, Olimpija, 1:50.14, 4. Ravnikar, Alpetour, 1:50.92, 5. Peharč, Tržič, 1:51.45, 6. Benedičič, Jesenice, 1:55.10, 12. Cop, BI. Dobrava, 2:00.81 itd.

Pri starejših mladincih kvaliteta ni posebej visoka. Po lanskih dveh naslovih Benedika, Jeseničani nimamo enakovredne zamenjave.

VRSTNI RED: 1. Podboj, Olimpija, 1:43.21, 2. Pernel, Alpetour, 1:43.24, 3. Šarabon, Tržič, 1:43.66, 13. Podrekar, Jesenice, 1:47.55, 16. Kavčič, Jesenice, 1:48.33 itd.

Leskovačova, članica A reprezentance med mlajšimi nima resne konkurenco. Odličan rezultat pa je dosegla Barbara Kunc, ki je premagala štiri tekmovalke iz B reprezentance v svoji slabši disciplini. Klinarjeva je bila solidna.

VRSTITVE: 1. Leskovšek, Novinar, 1:51.79, 2. Mavec, Olimpija, 1:54.40, 3. Česnik, Alpetour, 1:54.72, 4. Bergant, Olimpija, 1:56.92, 5. Kunc, Jesenice, 1:57.09, 8. Klinar, Jesenice, 1:57.90, 20. Tušar, BI. Dobrava, 2:08.29.

Mlajši mladinci so gledano v mednarodnem merilu naša najboljša kategorija. Prvi kvaliteten razred so štirje iz B reprezen-

tance. Oblak je bil po prvem teku tretji, na koncu pa je s četrtem mestom zasedel mesto, ki ga ima na rang lestvici. V prvi deseterici sta še dva, pionir Robin in Lavtžar. Zaradi poškodb Pogačnik in Žan nista pokazala vsega kar znata. Naša selekcija je bila edina s tremi tekmovalci v prvi deseterici.

VRSTITVE: 1. Čizman, Olimpija, 1:47.75, 2. Petrovič, Novinar, 1:48.29, 3. Knific, Alpetour, 1:49.65, 4. Oblak, Jesenice, 1:49.97, 5. Jakopin, Novinar, 1:51.29, 6. Robič, Jesenice, 1:51.76, 7. Lavtžar, Jes. Kr. gora, 1:51.77, 13. Pogačnik, Jesenice, 1:54.42, 16. Žan, Jesenice, 1:55.33, 19. Naglič, Jesenice, 1:56.72, 23. Ravnik, Jesenice, 1:59.07, 30. Vidic, Kr. gora, 2:00.44, 40. Borštnik, Jesenice, 2:05.88 itd.

Tudi slalom je bil v enkratnem sončnem vremenu. Razplet pa sila ugoden za naše smučarje. Prvo medaljo je tako kot lani osvojila Benedičičeva, le da letos v višji kategoriji. Vozila je dokaj dobro, vendar bo treba še hitreje, če hoče ostati v reprezentanci, priložnost za to bo državno prvenstvo na Šar planini in FIS tekmah slovenske turneje.

REZULTATI: 1. Blažič, Triglav, 1:26.59, 2. Jerman, Olimpija, 1:27.32, 3. Benedičič, Jesenice, 1:33.84, 7. Cop, BI. Dobrava, 1:40.33 itd.

Pri starejših mladincih Podrekar zaradi bolečin v hrbtu po prvem teku ni šel več na štart. Kavčič pa je dosegel svoj daleč najboljši slalomski rezultat.

VRSTITVE: 1. Grašič, Alpet., 1:26.46, 2. Flajc, Matjur, 1:27.10, 3. Šarabon, Tržič, 1:27.55, 7. Kavčič, Jesenice, 1:30.30 itd.

Kunčeva je osvojila drugo brnasto kolajno, ki ni bila pričakovana. Njen čas še posebej v drugem teku je bil sijajen. Vrata v B žensko reprezentanco so ji odprta, njej osebno in drugim pa dokaz kaj pomeni zavzeto, trdo delo.

VRSTITVE: 1. Leskovšek, Novinar, 1:29.46, 2. Mavec, Olimpija, 1:31.33, 3. Kunc, Jesenice, 1:33.85, 4. Koprol, Olimpija, 1:35.12, 5. Mihelič, Alpetour, 1:35.57. Vrhunec prireditve je bil spet nastop mlajših mladincev. Razplet pa prava drama s srečnim koncem za Jeseničane.

Traser druga teka trener Olimpije Gašperšič je pred ciljem nastavljal zanko, v kateri je obležala trojica favoritov in tudi vodilni po prvem teku, najboljši slalomist Čizman. Organizacija obveščanja naših tekmovalcev je uspela, na pravem mestu so zmanjšali hitrost in dve kolajni sta bili jeseniški, planirana Oblakova in z nekaj sreče Robičeva.

REZULTATI: 1. Petrovič, Novinar, 1:27.4